

Kircheriana Domus naturae artisq; theatrum
 Par cui vix alibi cernere polse datur.

AMSTELODAMI.

Ex officina Janlsonio-Waelbergiana Anno MDCLXXVIII.

ROMANI COLLEGII
SOCIETATIS JESU
M U S Æ U M
CELEBERRIMUM,

Cujus magnum Antiquariæ rei, statuarum,
imaginum, picturarumque partem,

Ex Legato

ALPHONSI DONINI, S. P. Q. R.

A Secretis, munificâ Liberalitate relictum.

P. ATHANASIUS KIRCHERUS Soc. JESU,

novis & raris inventis locupletatum, compluriumque
Principum curiosis donariis magno rerum appa-
ratu instruxit;

*Innumeris insuper rebus ditatum, ad plurimorum, maxime exterorum,
curiositatisque doctrinæ avidorum instantiam urgentesque preces novis compluribusque
machinis, tum peregrinis ex Indiis allatis rebus publicæ luci votisque exponit*

GEORGIUS de SEPIBUS *Valesius,*

Authoris in Machinis concinnandis Executor.

AMSTELODAMI,

Ex Officina JANSONIO-WAESBERGIANA.

ANNO clō Iōc LXXVIII. *Cum Privilegiis.*

ROMANI COLLEGI
SOCIETATIS JESU
MUSEUM
CABINETUM

*Kircheri Tempe fecundo germine culta,
Quàm verno sepsit vimine de Sepibus.*

Sic alludit J. S. KESTLERUS.

GEORGIVS de SEPIBUS
Auctor in studio conscribendis

AMSTELÆDAMI
EX OFFICINA JANSONI-VAERSBERGIANÆ
ANNO MDCCCLXXVII. MDCCLXXVII.

*Frustra vel Pictor, vel Vates dixerit. Hic est:
 Et vultum, et nomen terra scit Antipodum.*

*Jacobus Albanus Gibbesim, M. D.
 in Rom: Sapientia Eloq: Prof.*

Illustrissimo & Excellentissimo DOMINO,
D. JOANNI, S. R. I.
COMITI de CLARY,
& ALDRINGEN,

DOMINO *meo semper Colendissimo.*

ATHANASIUS KIRCHERUS SOC. JESU.

S. D.

Cum jam dudum ad propagandum Magnæ
Deiparæ in Monte Eustachiano cultum
anxio animo, ad quinque Sacella Cam-
pestria, in devotionem peregrinorum ex-
struenda, agitarer; nec expensæ ad ope-
ris executionem mihi suppeterent; ecce Excellentia
Vestra meam de Concepto Opere assecuta intentio-
nem, (utique inspiratione ejus, de cujus honore a-
gebatur) etiam non rogata, insolitâ, & non expe-
ctatâ liberalitate, succurrere, non est dedignata, meque
ad pii operis executionem profequendum instimulari
non destitit; Te enim in expensis qualibuscunque tan-
dem faciendis, minimè defuturum, mihi spondesti.
Quod & absque ulla procrastinatione, per Tuum in
Urbe Negotiatorem præstitisti. Ne itaque tanto, & a-
deò Magnifico Fautori, quovis modo ingratus videri
possem, nec aliud de præsentis occurreret, nisi Opuscu-
lum, cui titulus: *Musæum Collegii Romani Societatis JESU*
à me exstructum, & à *Georgio de Sepibus*, Musæi Custo-
de, & meo in Machinis elaborandis Opifice, integra
* 3 fide,

DEDICATIO.

fide, meo jussu descriptum. Ego id Glorioso Nominis Tui splendori, in debitæ gratitudinis pignus, meique ad Excellentiaë Vestraë, inviolabilis amoris affectum serè posteritati contestandum, dicandum, consecrandumque censui & spero Excellentiam Vestram, eo id affectu acceptaturam, quo id Author perpetuè observantiæ tessera devictus obtulit. Meum porrò erit, DEUM OPT. MAX. ejusque Sanctissimam Matrem pro salute, & prosperitate Domus Tuè incessanter orare, ut mille benedictionibus utriusque replearis. Vale Sacri Imperii Comes, Singulare Bohemici Regni Decus, ac Ornamentum.

Romæ 25. Jan. 1678.

CURIOSO LECTORI

S. P. D.

GEORGIUS de SEPIBUS.

Quemadmodum instabilis rerum humanarum vicissitudo nihil nobis firmum, solidum & constans pollicetur, ita quoque more suo omnia vix orta cum tempore fallacibus fortunæ rotis subjecta paulatim in nihilum reducit, quod non duntaxat in politicarum administrationum statibus, sed & in divitiarum ingentium coacervatione, fabricarum insolenti fastu, & Martialis potentiae granditate fieri, Historiæ nos docent, & quotidiana experientia nobis luculenter demonstrat. Hæc ubi solet Kircherus attentè considerans, & exiguam hanc Musæi sui non exiguo studio & labore undique conquistam supellectilem, parem fortunæ vicem subire posse, pensiculatius trutinans, identidem illud ruminare solebat: Et quæ parasti cujus erunt? & paucorum siquidem annorum experientia ex quinque nobilissimis celeberrimisque Romanæ Urbis Musæis, videlicet Equitis Qualdi, Angelomi, Menedri, Stephanoni, Joannis Baptistæ Romani Ordin. D. August. cautior factus didicit. Hæc enim, quæ pretiosarum rerum reconditoria, quæ possessores eorum tum ad advenarum, virorumque literatorum usum; tum ad æternæ urbis ornamentum tanta cura, sollicitudine, nec non tantis sumptibus erexerant; mox iis communi fato sublatis hæredes eorum nullum antiquitatum, rarissimarumque rerum, quibus instruebantur, rationem habentes, omnem congeriem in publicis locis subhastatam, lucri, pecuniarumque avidiores, nunc has nunc illas res pro lubitu emptorum selectim vendiderunt. Atque ne idem Authori nostro contingeret, ne, & quæ tanto studio & labore ad divini nominis gloriam, & reip. literariæ emolumentum, congesserat, non subito una cum obitu ejus, pro varietate temporum interirent; effati hujus documento (quæ conservari vis, provide maturè) omnia quæ in dicto Musæo, vel à 40 annorum decursu observatione digna, vel quæ naturalium rerum arcana, vel artificiosarum machinarum antiquitatumque eruditionem concernebant, unquam demonstrata fuerant, ordine descripto prælo committerentur; ut ex eorundem hoc præsentis elencho rerum contentarum notitia seræ posteritati constaret: cum vero is innumeris aliis literariis occupationibus tunc temporis quæ componendis, quæ imprimendis libris distentus manum applicare non posset; mihi ceu omnium rerum in Musæo comprehensarum conscio executionis munus offerre non est dedignatus: ego sane uti non ab Authore solummodo excitatus, sed & exterorum, qui dum Musæum viserent, ad illius periochen quandam describendam instantibus precibus non semel sollicitatus, postulatis tandem cessi. Artis itaque & Naturæ ergasterium, disciplinarum Mathematicum gazophylacium, philosophiæ practiciæ epitomen, Musæum Kircherianum hisce, ea fide & sinceritatis candore, quo me virum Germanum decet, pandere exordior. Vale benevole lector, & meo labore interim fruaris.

IN-

INDEX CONTENTORUM

IN HOC LIBRO.

PARS PRIMA.

CAPUT I.

<p>Compendium, quo <i>Musæi Romani</i> Descriptio, rerum præcipuarum series, & ordo exponitur. <i>Fol. 1</i></p> <p>II. Laquearis formalis, & mystica Descriptio. 4</p> <p>III. Larvarum marmorearum, fictiliumque Vasorum Descriptio. 5</p>	<p>IV. De variis Picturis, & Effigibus. 6</p> <p>V. Idolorum vetusta Heroum simulacra ære, marmori, faxisque incisa. 7</p> <p>VI. Varia peregrinarum linguarum, ac Regnorum Monumenta. 8</p> <p>VII. De Obeliscis Ægyptiorum. 10</p>
---	--

PARS SECUNDA.

<p>CAP. I. Officina Vitriaria. 13</p> <p>II. Officina Veterum, ac modernarum Lucernarum, seu Lampadum. 15</p> <p>III. De Instrumentis Mathematicis. 16</p> <p>IV. De Magnete, & Magneticis Machinis, & Operationibus. 18</p> <p>V. Ars Colibistica Ponderum &</p>	<p>Mensurarum ex antiquis <i>Romanorum</i> Monumentis transumpta. 22</p> <p>VI. Apparatus Rerum Peregrinarum ex omnibus orbis pelagis collectus. 23</p> <p>VII. Optica, Catoptrica, Dioptrica Experimenta. 35</p> <p>VIII. Mundi Subterranei Fructus. 41</p> <p>IX. Hermetica Experimenta. 45</p>
---	---

PARS TERTIA.

<p>CAP. I. Numismata. 48</p> <p>II. De Musicis Instrumentis. 50</p> <p>III. De Thermoscopiis, Smicroscopiis, Psichroscopiis. 52</p> <p>IV. De Horologiis. 54</p>	<p>V. De mobili perpetuo. 56</p> <p>VI. De Lusu Globulorum 58</p> <p>VII. De Oraculo Delphico. 60</p> <p>VIII. De Patris <i>Athanasii Kircheri</i> operibus. 61</p>
--	---

MU-

MUSEUM COLLEGII ROMANI SOCIETATIS JESU.

PARS PRIMA.

CAPUT PRIMUM.

*Compendium quo Musæi Romani Descriptio, rerumque
præcipuarum series exponitur.*

Cap. I.

Stium plenum majestatis cancellis hinc atque inde tum affabrè excisis, tum intus promotorum benevolentia ectypis condecoratum splendet, quæ *Alexandri VII. Clementis IX. & Clementis X. P. O. M.* inter Obeliscorum coronam ejusdem Sanctiss. Pontificis pro tempore regnantis effigiem sacris symbolis appositè exprimunt. Atque inter ornatissimam aram pretiosis artis & naturæ curiositatibus exornatam ingredientium oculis se sistunt, cujus tergum organum omnis generis avium concentum imitans, ac sonoro Ægyptiorum tintinnabulorum clangore tripudians, atque mechanico motu, & automato tympano instructum advenis festivè alludit.

Ad dexteram latus Bibliothecium solius authoris operibus refertum conspicitur, inter quæ Authoris manuscripta *Avicennæ Latina, Hebraica, Arabica interpretatio: una cum libro simplicium, in quo variores, de quibus Avicenna agit, herbarum species ad vivum naturæ exemplar expressæ* videntur. Fulciunt hæc diversæ artis combinatoriæ cistulæ, in quibus Musurgica, Arithmetica, Geometrica nova inventa, Authoris nec dum comperta ingenii sui raræ, sed claræ tesseræ ad curiosorum exercitium continentur.

Ad sinistrum latus pulpitem versatile 12 Romanorum Imperatorum copiosis numismatibus pretiosum, & arte

singulari conspicuum, tapete ex Indica palea texto coopertum. Quod sequitur lapidariæ artis, & sculptoriæ refertissima mensa, cui Salvatoris Christi effigies inter florum corymbos plena majestate, & juvenili gracilitate, *Guidorenei* penicilli autographum, in admirationem & venerationem advenas rapit. Cui supponuntur sculptoriæ artis specimina, à celeberrimo Architecto, & Sculptore, *Bernino* Equite, in lusu pueri cicadæ capiendæ elaborata.

Ad fenestram unde spacium hoc lucem capit, quæ undique raris ac variis picturis conspicua, sympathicæ materiæ species, soli authori nota, aquæ subere fulta innatans, horoscopium, lucis dominum sequi visitur; magnum naturæ opus.

Hucusque intra vestibula introductus curiosus advena, jam totius *Musæi* seriem (in classes totidem capitibus deducta artis & naturæ arcana) recensabo. Quæ hinc inde pro sitis angustia eleganti varietate permixta reperiuntur, quarum seriem ideo compendiosè ingero, ut vel præviâ lectione edoctus prius intelligat quàm videat, aut si videre prius contigerit, facilius reminiscentiæ aut ruminacionis fructum capere possit.

Quemadmodum vero omne bonum desuper & à patre luminum dimanat, ita quoque eo aut naturali instinctu, aut divino attractu omnes mortalium animi trahuntur. Hinc Au-

A

thoris

Cap. I. thoris sapientissimi mentem admireris, qui totius cœli & terræ, tum materialem tum intellectualem Iconem *Musei* fornicibus ac tholo, qui usque in longum extenditur, lateque in hemicyclum curvatur, docto penicillo exprimi voluit, quin & materialem ubi totum laquear extensum est, in quinque ovata spacia dividi jussit, quorum primis quatuor elementorum figuras effigiari, in quinto autem cœlestium sphaerarum congeriem dominiumque exhiberi voluit. Intellectualem vero in hieroglyphicis figuris antiquorum sapientum effata, peregrinis characteribus & simulachris eleganter distribuit, è cujuslibet autem ovati intervallo ubi arcuum fornicis lineæ se intercidunt, cœlestem genium eo artificio construi voluit, ut continuo motu, & à principio artificiali se movere atque volitare videatur. Ex his disces peregrine, quod uti à DEO omnia in omnia derivantur, tanquam à naturæ Authore, sic omnia è contra ad eum referri pulchra comparatione expressum intuearis.

Postquam Author scientiarum largitorem *Deum* multitudinem simulacrorum summum opificem expressit, utpote tum divina, tum naturæ lege edoctus humanæ quoque satisfactorius legi, beneficos Meccœnates, benignosque scientiarum fautores, & patronos è muneribus eorum præstitis laudat. Unde *Musei* vestibula circum circa Austriacæ domûs, nostræ memoriæ, præsentisque ætatis præclara lumina redivivos, in vivo stipite *Leopoldum* Cæsarem Augustissimum sinceræ mentis homagio, debitæque dedicationis tributo veneratur Author, eorumque eximiam munificentiam, virtutisque tum alendæ tum fovendæ liberalem parastasin alta mente impressam, effigie præsentem sibi sistit.

Arcuatæ fornicis absides 370 numerosa Larvarum antiquarum ex mar-

more albo, docta arte exsculptarum *Pars I.* congeriem obtinent, maxima Concharum ac Vasorum fictilium copia, partim *Raphaëlis Urbinatis* studio æstimabilis, partim aliorum excellentioris picturæ alumnis opera preciosæ suis fornicibus conservatæ visuntur. Omnia *Alphonsi Domini* Capitolini Senatus Secretarii munifica & testamentaria liberalitate donata, atque inter alia antiquitate & raritate preciosam hujus *Musei* supellectilem monstrant.

Succedunt hinc inde variæ Regum ac Principum Authoris Benefactorum atque Discipulorum effigies, aliæque picturæ uti raræ ita omni pretio æstimabiles.

Series triginta quatuor columnarum, quibus singularis tum pretii, tum sculpturæ diversitate marmorum raræ statuæ innixæ conspiciuntur. Quatuor grandiores, duo verò minores obelisci, è medio *Musei* ambulacro exfurgentes, notisque Ægyptiacis conspiciuntur splendunt.

1. Duæ spirales helicæ tortuosis voluminibus serpentum gyros scitissimè metientes. Organum automato Tympano animatum omnis generis avium concentum ludens, & sphaericum globulum in medio aëre continuo venti impulsu vacillantem sustinens.

2. Machina Hydrostatico-magnetica, horas, zodiacum, planetas, & totam cœli fabricam repræsentans, simplicissimoque motu horas verticaliter subascendentis & descendens alternatim Solis & Lunæ simulacris, per aërem verò volitantis aviculæ motu divisa horarum spacia sympathico motu describunt.

3. Machina Magnetico-hydraulica horas in universo mundo exhibens ut & horas Astronomicas, Italicas, Babylonicas & antiquas.

4. Fonticulus sphaeram capiti *Atlantis* incumbentem in orbem occultis motibus urgens.

5. Fons

Cap. I.

5. Fons genium aquæ infidentem, fursum deorsum attollit perpetua in gyrum volutione mobilem.

6. Fons Deam *Isidem* CrySTALLINÆ infidentem sphaeræ sustinens & irrigua undique aspergine hospites salutans.

7. Machina Hydraulica perpetui motus summa recenter ab *Authore* inventa clepsidra, quæ ubi effluit inverfa, iterum fluit obverfa cœlum aquarum aspergine irrorans.

8. Machina Hydraulica primum mobile scitissimè exprimens, & æreum colubrum desuper aquæ incumbentem violento rore in spiras & volumina impellens.

9. Aquivoma Machina Hydraulica, in cuius coronide stat figura varios liquores hospitibus propinando eructans.

10. Horologium hydraulicum intra crySTALLINOS tubos quinque palmorum altitudinis globos, aut genios susque deque urgendo aut deferendo horas interdistingtas indicans.

11. Machina Hydraulica, cui innitur scyphus crySTALLINUS, cui ab uno latere sitibunda innitur volucris aquam ebibens, quam ex altero latere incumbens hiantem ore coluber revomit.

12. Machina Hydrotectonica perennibus guttis hinc armatos equites, inde remeantium turbam versans.

13. Aquila Imperialis biceps aquas ab imis faucibus uberrimè eructans.

14. Geniorum turba tacito aquarum allapsu animata choreas agens.

15. Architecæ columba tholo crySTALLINO imminens & horas libero volatu indicans.

16. Theatrum Catoptricum, omnium cupediarum, fructuum, pretiosæque suppellectilis thesauro instructissimum.

17. Prospectiva Architectonica intrinsecum ordinem cubiculorum magnifici palatii repræsentans.

18. Vitis perpetua *Archimedis* inventum, facili negotio virtute tenerissimi pueruli 125 libras sublevans.

19. Globus crySTALLINUS magnus *Partis I.* aqua plenus Salvatoris resurrectionem in mediis aquis repræsentans.

Thermoscopia, seu Thermometra ^{Thermoscopia.} varia una cum experimentis originis fontium, qui simplicium incrementa quotidiana, æris mutationes, æstus marinum, variationemque ventorum demonstrant.

Speculum ustorium prægrande cavo-convexum, cum congerie plurima speculorum, quorum alii spectra in ære, alii objecta immutata, alii multiplicata objecta repræsentant, alii nullibi species certas è confusa serie in pulchram formam recolligunt. Inter quæ unum *Alexand. VII.* effigiem recolligit.

Officina rebus peregrinis refertissima, & crySTALLORUM scyphorum delictu & varietate vasorum referta.

Officina fructuum Mundi subterranei, abortivisque partibus conferta & curiosa continet.

Horologia mechanica complura, ^{Horologia mechanica.} quorum aliud campanarum concentu symphoniam artificioso motu sonat, ad quemvis horæ sonum præludit, item quavis semihora mirifica tum notarum concordantia, tum soni suavitate hymnum *Ave Maris stella* intonat. Aliud cum penduli motu horaria tempora indicans. Aliud demum prima & secunda minuta temporanea. Partem mundi à Sole illuminatam, incrementum & decrementum diei ac noctis. Signum currens Zodiaci, horas Astronomicas & Italicas, tum antiquas seu horas inæquales singulari artificio per lineam rectam describit. Horoscopia solarum plurima.

Ex *Indiis & Mexico* variorum animalium ^{Animalia Indica.} terrestrium, æreorum, ac aquaticorum exuviae, maximè avium miracolorum varietate ac formarum vaga figura, raræ ac prorsus admirabiles ex *Brasilia* transmissæ.

Sphaeræ armillares & globi tum cœlestes, tum terrestres, suis meridianis

A 2

ac

Cap. I. ac fulcris instructi. Astrolabia, Planisphæria, Quadrantes, refertissima suppellex Mathematicorum instrumentorum.

Lucernæ. Lampades & Lucernæ antiquæ, variæ præcorum architecturæ monumenta, aquatica & marina animalia.

Impetrata. Impetritarum rerum tum ossium, tum lignorum, variorumque insectorum coacervata congeries.

Congiorum, vasorum antiquorum, urnarum, ponderum, & mensurarum monumenta, & icones.

Oraculum Delphicum. Oraculum Delphicum seu statua loquens.

Machinae Divinatorie. Machina Divinatoria planetarum influxum cuilibet in duarum sphaerarum vitrearum circumferentia per genios intrinsecè se sympathico motu uniformiter moventes, & magna distantia pari portione se contorquentes, quilibet in sua sphaera

ad ejusdem signi terminum se sistunt. Pars I.

Globorum solidorum motus varius, ^{Motus perpetui specimina.} motus perpetui similitudinem exprimentes.

Motus perpetuus hydraulicus per rarefactionem & condensationem, Cochlea Archimedis continuo motu globos sursum ferens per helices canales vitreos.

Magnes Æolius, & est piscis volans, quam Hirundinem vocant marinam, flantem ventum intra cubi- culi laquearia designans. Pilæ Æoliæ, Cribrum versatile, Chinesium Idola, simulacra, quæ plebis ac hominum conditiones, habitum, mores, & ingenium, variaque mundi novi monumenta indicant.

Scrinia plura, inter cætera unum, porta ad omnem se partem aperiens, intusque lapidum ac numismatum copia fartum.

C A P U T II.

Laquearis formalis est mystica Descriptio.

Cap. II. **I**N quinque ovata spatia, totidem fornicibus architectonica arte divisa cernitur cava laquearis protensio.

Quorum primum Salamandram in mediis flammis vigentem repræsentat; nescio an potius elementi ignei symbolum, an vero *Auctoris* in scientiarum lyceo indefessum animum ad virtutum ardua studia hospitem animos eò alliciendos, signum certe Ignis esse dubitarem, idque interpretari sub sensu physico possem; si non mentem ejus vidissem, quatuor Epigraphis antiquorum & peregrinarum nationum sapientum documentis explicatam;

Chaldaica. quarum prima in lingua Chaldaica à Bemiochai in hunc sensum traducitur. *Non est Regnum, nec ulla res, nec ullus locus, aut provincia, in qua non inveniatur scriptum nomen Dei Tetragrammaton, usque ad ultimas fibras animæ membrorum-*

que corporis humani. In altero latere in lingua Arabica Aben Ragel in hunc ^{Arabica.} sensum erumpit. *Quicumque sciverit catenam qua mundus inferior jungitur superiori cognoscet mysteria naturæ & mirabilium patratorem aget.*

Secundum ovatum inter octo tu- ^{Ovatum 2.} mentes vento genios suffixam tholo medio pendulam volucrum seu hirundinem marinam adspirantes cum hisce inscriptionibus exhibet, quarum prior ex Mar Ephrem deprompta sic habet: *Sapientia Thesaurus inexhaustus, quicumque eam invenit, Beatus ille, speciem enim sub humano habitu divinam geret amicus Dei & hominum factus.* Alterum Ægyptiacum effatum ex Adris ^{Ægyptiaca.} five Mercurio Trismegisto desumptum, cujus verba sunt. *Est cælum superius, est cælum inferius, omnia supra & omnia infra, hæc intellige & prosperare.* Hirundo porro

Cap. II. porro marina hujus ovati centro intra orbem seu stellam nauticam pendula mirificum sympathiæ experimentum monstrat, scilicet piscis est volatilis, qui undique lateralibus fenestris ac rimis occlusis forinsecus spirantis auræ proditor est; uti *Auctor* in libro cui titulus, *Regnum Naturæ Magneticum*, id est, *de triplici magnete in animato, vegetabili & sensitivo*, pulchrè describit.

Ovatum 3. Tertium ovatum ὄψοχος virum exhibet aquarum flumina ex urna in subjectam humum despumantem; & elementi aquei emblema est ad scientiarum multitudinem significandam & his circumscriptis effatis clarum. Primum ex Kabala Hebræorum hujus sensus. *Non est herba inferius, quæ non habeat planetam sibi correspondentem in firmamento, qui percutiat eam, & dicat ei cresce.*

Samaritano charactere scripta. Alterum effatum est in idiomate Samaritano à Sedyna prolatum, estque hoc. *Qui noverit mysterium inferioris & superioris mundi nexumque rerum in iis abditarum, is altissima montium arcana penetrabit.*

Ovatum 4. Quartum ovatum formosæ pulchritudinis & modestæ gracilitatis juvenem effigiat Cornucopiæ rosarum, liliorum, omnisque generis florum, & frugum abundantia prodigum terræ symbolum, & Auctoris in mirandis terræ arcanis enucleandis genium exprimens, his clarum inscriptionibus.

Prima ex Platone in Cratylo: *Nihil Pars I. dulcius quam omnia scire.* Secunda ex *Græca.* Beda de natura rerum: *Is sapientiæ & Latina. virtutis officinam verè ingressus dici potest, qui in artis & naturæ operibus Deum assidue contempletur.*

Quintum & ultimum ovatum fluctuantem in medio universi molem repræsentat, cœlestibus Zodiaci signis interdistinctam, cujus latera hieroglyphica effata illustrant. Primum effatum Persicum dicit: *Quicumque radicem superioris & inferioris ordinis penetraverit, illum nihil mysteriorum in mundo latebit.* Secundum effatum est ex Mar Isack Syro transsumptum: *Disce sapientiam Syriaca. fili mi, illa enim sceptris Regum præstat, hominesque omnibus bonis, quæ desiderare possunt implet.* Tertium est ex Muchi Æthiopo Philosopho desumptum: *Æthiopica. Gehon fluvius est in cælo, qui respondet Gehon, id est, Nilo. Est Nilus in terra, cujus Mysterium si cæperis, omne desiderium animæ tuæ implebitur.*

Totum reliquum spatium hieroglyphicis notis, tractibus Arabicis, florum & corymborum variarumque figurarum textura & serie & decore circum ovata cætera spatia ambiunt eo ordine ut omnium oculos & animos facile in sui variegati coloris contemplationem rapiant, & quæ mysteriosa majestosaque quadam allusione suaviter in spectantium animos sese insinuent.

CAPUT III.

Larvarum marmorearum fictiliumque Vasorum Descriptio.

Cap. III. AD parietum ornamenta, & ingeniosum luxum descendo; quorum initium & arcuatam semicircularis pars centum septuaginta marmoreis vultibus seu larvis antiquitate venerabilibus repleta est, atque fictilibus vasis, suis cornicibus Torno levigatis interseptis, quæ etiam hinc inde inter parietum vacuos loculos dif-

posita pendent. Porro æstimatio larvarum, & pretium ex eo est quod ad vivum totidem variorum gestuum, humanarumque passionum affectus repræsentant. Unde quædam erecto vultu mediocris magnitudinis partiumque æqualiter commensuratarum sui ingenii excellentiam, sinceritatem, liberalitatem, ac magnitudinem ostendunt.

Cap. III. dunt. Aliæ vero contra magnitudinis excessu aut à justo deficientes, in partibus fere æquæ mensuræ, sed partibus inæquales suam stoliditatem, & indocilitatem, somnolentiam & insensatam animi indolem, nulla virtutum dote præditorum effigiem imitantur. Videbis alias rusticana negligentia, aut simili tractu rugis crispatas frontes, nonnullas affabiles & placito obtutu. Sunt aliæ fœminino luxu blandæ, aliæ severæ contuitu formidabiles, aliæ vero timidæ, vix vitæ spiritum habere, seu repræsentare videntur. Ridentes aliæ, aliæ atra tristitia lacrymabundæ, indignabun-

dam & arrogantem animi elationem *Pars I.* notant. Aliæ quorum singulos affectus qui tentaret describere, plus æquo tempus tereret atque prolixitate odiosum & nauseabundum lectori se redderet; sufficiat itaque scire vix animi esse affectum quem non prope æmuletur quælibet dictarum larvarum & exhibeat.

Vasa fictilia 39. raræ magnitudinis & formæ sunt, unde prægrandia fere tertium palmum in diametro explent, aliæ infra palmum non diminuuntur, variis tum Arabicis tractibus tum sacris, tum profanis historiis tum poëticis figmentis illustrata.

C A P U T I V.

De variis Picturis & Effigibus.

Cap. IV. **A**D prodigiosum *Apellis* penicillum, & per picturata rerum simulacra, divorum hominumque jam mihi liceat evagari, quorum tanta hic est ubertas & copia ut toti parietes, & quæ in altum, quæ in longum excurrunt, iis ceu peristromatis & tapetibus conspicui appareant. Unde præter in *Capite primo* æstimatissimam Salvatoris à *Guidoreno* depictam effigiem, aliæ plures ejus Salvatoris, tum inter Sanctissimæ Matris brachia recubantis, tum aliorum sanctorum consortio JESU puerulo alludentium, congaudentes videntur: pleraque melioris notæ Pictorum prototypa usque ad numerum 123 numerabilia. Inter quæ præter simulacra, sanctorum tabulæ Geographicæ prægrandes quatuor, Matheseos ab Authore publico studio proposita theoremata, inter quæ sphaera cœlestis suis meridianis, tropicis, & Azzimutalibus tum circulis, tum lineis effigiata; alia insuper accuratissima tabella maculas & faculas Lunæ repræsentantis Authoris diligenti adumbrata observatione. Nobiles perspectivæ, & simulati rerum abscessus,

montuosa præcipitia. Vallium anfractus, nemorum implicati labyrinthi, spumantis maris æstus, & naufragiis repletæ voragines. Aquivoma præcipitia, & gurgitantes lapsus. Amœnus marium & collium camporumque prospectus. Architectonicæ prospectivæ, & frontispicia. Prælia & strages, classes & naumachia, duella, triumpho, palatia, solitudines, ruinæ, monumenta veterum, venationes, aucupia, plura sacra Scripturæ mysteria, poëtica commenta historiarum, effigies diversorum, variæque Idæ rerum quæ docto & prudenti penicillo ad vivum repræsentant omnia.

Effigies summorum Pontificum *Vrbani VIII. Innocentii X. Alexandri VII. ac Clementis I X.* qui omnes ob doctrinæ raritatem & excellentiam *Kircherum* singulari benevolentia & affectu affecerunt. *Effigies Pontificum.*

Monarcharum ac Regum procerumque effigies, quas ipsimet pro singulari erga eundem affectus testimonio dono transmiserunt. Sunt autem Rom. Imperatorum *Ferdinandi II. Ferdinandi III. Leopoldi primi, ac Serenissimi* *Monarcharum.*

Cap. IV. mi Archiducis *Austriae Leopoldi*, quas omnes magnifici Proceres, & Mecœnates bonarum artium, maximè verò Authori *Musei* tanquam nostro sæculo de Philosophia & Mathefi bene merito, transmiserunt.

Accessit & hoc Anno Excellentissimi Herois *Montecuculi Cæsarei* exercitus Generalissimi donum; videlicet Scutum & Framea *Turcis* erepta, pretiosis utrumque lapidibus, nec non Auro & Argento oblitum, quo *Museum Kircherianum* exornatum voluit, ad perenne obtentæ contra eos victoriæ monumentum.

Regum, *Philippi IV. Hispaniarum; Ludovici XIV. Galliarum; Christinae Alexandræ; Regis Barantole; Navaztmachel; Regis Nepal; Regum Tartariæ. Excellentissimi Principis Guldenleew filii Regis Daniae, & Proregis Norvegiæ; Margaritæ Austriacæ Caroli V. sororis. Principum, Ferdinandi de Medices Magni Ducis Etruriæ; Augusti Principis Lune-*

burgensis & Braunsvicensis Musei Kircheriani Benefactoris; Ferdinandi Alberti Ducis Augusti filii; Trium Principum Holsatiæ de Culenbach; Friderici Ducis Holsatiæ; Ioannis Friderici S. R. I. Comitis de Valenstain, hodiè Archiepiscopi Pragensis & Primatis Boëmiæ, Ordinis Crucigerorum per regnum Bohemiæ magni Magistri, & olim Alexandri VII. P. O. M. Camerarii de honore, ut vocant, propter eximia naturæ & gratiæ talenta Pontificibus & Cæsaribus gratissimi, Musei Kircheriani studiorumque eximii benefactoris; D. D. duorum Principum Durlacensium & Marchionum Badensium; deinde R. P. Christophori Clavii Mathematici incomparabilis; Adami Schal itidem Mathematici insignis & propagatoris fidei in Regno Sinesium, Mandarinum; P. Iosephi Anchietae, Thaumaturgi, introductoris Societatis JESU in Brasiliam; Edmundi celebris Galliarum concionatoris; Leonardi Lessii insignis Theologi.

CAPUT V.

Idolorum vetusta Heroum simulacra ære, marmoris saxisque incisa.

Cap. V. **I**Nanima saxa, quæ ut plurimum è cœcis terræ recessibus curiosum nostrum sæculum in Solem eduxit: aut altum sepulta noviter eruit, magno numero in *Kircheriano Museo* splendide asservantur. Sunt autem aliæ ex metallo, ex porphyritide, ex lydio lapide, alabastro, marmore, aliisque materiis sculptoriæ artis subjectis excisa, & ne confusè omnia permisceantur, primò Idolorum simulacra recensèbo, tum personarum illustrium, demum confusam rei antiquariæ congeriem.

Reperies hic ex marmore & alabastro elaborata busta Salvatoris D. N. & B. V. Matris. Quorum tria non solum sculpturâ præstant, sed & duo, ex parte cava & convexa Orientali alabastro,

quæ luci exposita ceu crystallum διαφανώς transparent.

Ad profana progredior & primò Pagodes famosissimum *Sinensium* Idolum, vulgò *Confutius* dictus, consideratione dignum occurrit. Hic Deaster *Sinensium* Philosophorum princeps est, & maximè à litteratis ei fana conduntur, quæ singulis pleniluniis, & noviluniis frequentissimè adeunt Bonzi, solitis adorationibus, ceremoniis, & suffitibus idolum venerantur. Numen plenum est litteris, & ignotis quibusdam characteribus usque ad umbilicum signatum. Vide *Oedip. Ægypt.* Secundum Idolum est Japonensium (*Amida*) cui Numini tantum Patriæ tribuunt, ut existiment vel invocato solo, repetitoque ejus nomine se beatos fore, sufficereque ad salutem,

Idola.

Amida
Japonia.

Cap. V. lutem, si sequentia verba sæpius iterentur, videlicet *Nami*, *Amida*, *Buth*, hoc est, *Fælix Amida salva nos*. Hoc Numen quandoque in florido roseto collocant, & multis circa caput radiis adornant, corona precatoria (quod & deastris *Iaponicis* commune est) instructum. Tertium simulacrum *Isidis* multimammæ hieroglyphicis notis refertum, cujus monumentum hac inscriptione insignitum est, atque ex *Diodoro* transsumptum adnectere lubet. *Ego sum Isis Ægypti Regina, à Mercurio erudita, quæ sum uxor Isidis. Ego sum mater Hori regis, quæ ego legibus statui nullus solvere poterit. Ego sum prima frugum inventrix. Ego sum in astro canis refulgens. Mihi Bubastis urbs condita est, gaude, gaude Ægypte, quæ me nutrivisti.* Quartum Idolum est *Dea Minerva*. Quintum *Jupiter Ammonius*. Subsequuntur varia, tum antiquæ, tum nostris posteris temporibus apud diversas gentes cultu & patriæ usurpata Numina, suntque portatilia *Chinensium* duo adeo à divinitate aliena, ut potius ludicrum, & in modico ligno excisum & sculptum, à natura degeneris homunculi effigiem repræsentent, quam quid divinum. *Dianæ* heroica ex marmore statua, quæ & *Lucina* dicitur à quibusdam, eò quod *Romæ* in *Exquiliis* *Lucum* coluerit, de hac *Virg.* 4. *Ecloga*, *Casta fave Lucina*; item simulacra *Neptuni* & *Palladis*, *Cupidinis*, *Adonis*, *Sileni Bacchi* Socii festivè gestientis; *Satyrica* numina plura.

Heroum. Inter Heroës seu personas illustres,

quorum statux *Musæum* condecorant, *Pars I.* sunt primo, præclara figulina statua *Moyfis*. Secundo *Antonii Caracallæ* Imperatoris sic nuncupati, quod novi vestimenti genere ad talos usque deflui se vestiverit. Tertio *Diogenes Cynicus* Philosophus. Quarto *Marcus Tullius Cicero*, Romanus Orator. Quinto *Zeno* Philosophus Stoicus. Sexto *Socrates Atheniensis* Philosophus. Septimo *Homerus* Poëta, qui vixit centum annis ante *Romam* conditam. Octavo *Seneca* Philosophus, Præceptor *Neronis*, qui, quod *Pisonis* rebus favere putaretur, incisus venis in balneo interiit. Nono *Sibylla Tiburtina*, una ex decem de quibus *Varro*. Decimo *Agrippina* filia *M. Agrippæ* uxoris *Germanici*. Undecimo *Messalina* à *Claudio* Imperatore supplicio affecta, uti tradit *Tranquillus* in *Claud.* Duodecimo *Henrici IV. Galliarum* Regis, naturalis effigies. *Herculis* statua. Duo marmorei pueri, quorum unus locustam insectatur, alter à cancro morsus in digito pedis lachrymabili vultu opem implorat: opus *Equitis Bernini* hodie *Architectorum* celeberrimi datum ab *Alphonso Donnino* benefactore *Musæi Kircheriani*. Hinc inde conspiciuntur fragmentorum antiquissima *Græcorum*, *Hebræorum*, *Ægyptiorum*, aliarumque gentium Symbola una cum inscriptionibus, inter quæ marmoreum fragmentum ex famosissima *Niloscopii* *Ægyptiaci* columna, quâ ad dimetiendas *Nili* inundationes & incrementa utebantur, spectatur.

CAPUT VI.

Varia peregrinarum Linguarum ac Regnorum Monumenta.

Cap. VI. **I**Nter cætera parietum ornamenta varia conspiciuntur *Sinensium* aliarumque nationum ignotarum scripta, tabellæ, characteres, & delineationes, omnes quidem ab Authore an-

no superiore in *China Illustrata* publici juris factæ. Unde curiosus Lector plurima alia rei litterariæ detecta noviter circa Religionem, mores, naturales & stupendas mechanicas fabricas novi

Cap. VI. novi illius orbis addiscere potest. Ego hic solum de earum origine ago. Et primo loco occurrit titulus inscriptionis Montis Sinai his characteribus effigiatus in rupe montis Horeb, quæ est pars Montis Sinai. Attulit hanc inscriptionem linguarum Orientalium notitiâ excellentissimus R. P. Thomas Obecinus è divi Francisci familia, quam deferta Sinai curiositas lustrando in una rupium montis Sinai sesqui-palmaribus notis incisam reperit, & bona fide exscriptam Romano Oedipo (eam forte in ænigmatibus tentaturo) obtulit, sed non difficile fuit ei omnium fere Orientalium linguarum gnaro, Sacræ Sphingis, ut quidam rebantur arcana Caballicis Symbolis involuta mysteria enodare, quod non aliis, quam ipsiusmet modestissimi Prodromi verbis propono prout scribit in Prodromo suo Copto.

Divino itaque implorato auxilio, mox trium linguarum, Hebraicæ, Samaritanæ & Syriacæ, ad quos dicti characteres accedere videbantur, adhibitis mihi quoque consuetis artis combinatoriæ regulis, sedulam accepi comparationem, & ecce scripturæ, cæteroquin intricatissimæ omniumque opinionem inexplicabilis sensus, uti opinione citius, ita quoque labore non adeo magno & singulari (Deo Patri Luminum sit honor) clarus omnibus solutus nodis tandem emerfit. (Deus Virginem Concipere faciet.)

אדני עלמתי בטי
Titulus illis nationibus postea in Oriente tantam meruit venerationem, ut, quemadmodum scribunt, eo plures portarum vestibulis inscribendum censuerint. Lectio verò Tituli est hæc: Adonai Almatha Jebren. De origine hujus scripturæ agens Author multis ante Christi adventum sæculis exaratum fuisse probat, eodemque plane loco rupi incisum, in quo olim Moyfi Deus in ardenti rubo locutus est, & nomen suum mirabile manifestavit, quod Sacer textus ad montis Horeb crepidinem factum narrat. Dum inquit, Veniens (subintellige Moyfes) ad montem Dei Horeb, apparuitque ei dominus in flamma ignis de medio

rubi, & videbat quod rubus arderet, & non combureretur. *Exod. cap. 2. quem textum illi loco, in quo incisi sunt præfati characteres, optimè congruere, ait oculatus testis prænominatus R. P. Thomas. Sunt qui putent hanc ipsam Scripturam à Moyse Spiritu Prophetico inibi excisam, quid enim indemnus à flamma rubus innuit aliud, quam Virgineas materni candoris nives, quæ paritura erat Deum & virginitatis non passura jacturam & detrimentum. Hanc epigraphen pariter ex rupe descriptam ad P. Kircherum exponendam transmisit olim Clariss. Petrus à Valle dum montem Sinai lustraret.*

Secundo occurrit tabula grandis decem palmos longa, quinque vero lata, figura parallelogrammum rectangulum referens, & Sinicis characteribus tota conscripta & prototypon est cujusdam saxi marmorei ejusdem magnitudinis, sed crassitie palmaris. Tabula hæc marmorea in Villa Sanxuen anno 1625. in regno Sinarum effossa à PP. Soc. Jesu fideliter descripta, Romanamque transmissa. Kircheriana editione celebris facta, testimonium perhibet de antiquitate Legis Christianæ in Sinesium Regno continet hic lapis præcipua mysteria fidei, atque salutifero signo Sanctæ Crucis insignitus hunc titulum gestat, *Lapis in laudem & memoriam æternæ legis, lucis & veritatis portatæ de Judæa & in China promulgatæ. Evidens itaque testimonium est anno Domini 636. in Sinas pervenisse fidem Christi per Chaldaicos Sacerdotes. Erectus autem est lapis anno 782, hoc est 146 annis post legis ibidem prædicationem, ubi Ecclesiæ fundatæ sunt, Episcopi constituti; toto quo tempore octo Reges in Sinis vixerunt. Itaque jam 1036 anni aguntur, quo in illa regna fides nostra introducta fuit.*

Tertio loco conspicuæ sunt duæ tabulæ de argentatæ, & characteribus Sinicis D. D. Ignatio & Francisco Xaverio sacræ à R. P. Michaële Boymio è Sinis in Urbem Legato allatæ, ac veluti sacra

B

ana-

Inscriptio
Montem
ti Sinici.
Vide Chi-
nam Illu-
stratam.

Cap. VI. anathemata inter *Musæi* Sacra monumenta asservantur.

*Inscriptio-
nes Sinicæ
de astro-
rum Sini-
corum.*

Quarto loco ad peregrinarum antiquarumque rerum apparatus spectant duodecim parallelogrammæ rectangulæ tabulæ, quibus uti & aliis magno numero, ex ultimo orbe advenæ R. R. P. P. S. J. rerum peregrinarum supellectile *Musæum* locupletarunt, sunt atro colore tinctæ chartæ albicantibus literis, characteribus & lineis conscriptæ, & effigiatae aliquæ, aliæ etiam diversis coloribus depictæ. Numina, mores, leges, cartas geographicas, quæ universum repræsentant, juxta intellectum & capacitatem peregrinarum gentium. Hinc aliæ sunt symbola Numinis *Amida*, aliæ genealogiam semideorum *Chinensium*, utpote *Bacchi*, *Martis*, aliorumque *fiçtitorum* Numinum monstra exhibent. Sunt duæ tabulæ, decem incarnationes *Brumæ* pseudo-numinis *Brachmanum*, ἀπογεγάματα ex magni *Mogoris* regno ad Authorem transmissa.

*Alcorani
volumen.*

Quintum locum sibi vendicat *Al-*

coranus Arabico characterè conscriptus *Pars I.* in charta pergamena, aureis literis & diversis limbis interstincta fascia longa palmos viginti, larga semipalmum, donum à *Philippo Carolo Tunetano* Regis filio ob Scientiæ venerationem R. P. *Athanasio* transmissum, estque idem *Alcoranus*, quo utebatur *Seliman Turcarum* Imperator.

Visuntur demum volumen Oratorum *Illyricarum* libri, & *Dictionaria* *Chinensia*; prægrandis *Tabula* *Idiomatum* quæ 72. diversis characteribus nomen ineffabile *Dei* exprimunt. Adest etiam magna copia vasorum lacrymatorum, quæ in diversis cavernis & tumulis hinc inde eruta, & delineata asservantur, quorum omnium complementum, decor & majestas est *Bibliothecion* folius *Authoris* calamo & doctrina toti mundo notum, quo & præclara ejus opera spectare licet, quæis etiam quidquid in *Musæo* dignum consideratione spectatur, describitur, omnium artium scientiarumque arcanissimus promocondus.

C A P U T VII.

De Obeliscis Ægyptiorum.

C. VII. **C**ontinent Obelisci priscorum Ægyptiorum sapientiam hisce veluti durissimis faxis æternitati consecratam, attamen temporis tractu adeo neglectam etiam à bis mille annis in profundo ignorantia abditam, ut nemo ad eorum arcana hucusque penetrarit, mansissentque utique in illo immenso oblivionis Chao, si eam de profundo ignorantia lacu, non cum minori Orbis voto, quam nomini sui immortalis famâ *Kircherus* non eruisset, literarumque arcanarum opus tot sæculis abditum tentasset, ac tandem feliciter perfecisset; debet tibi vir eruditissime non immerito, parcat mihi modestia tua, Resp. literaria, quæ in *Her-*

cule, *Atlante*, *Trismegisto*, *Protheo*, aliisque aut fabulosa Poëtarum Schola, aut sæculi nostri memoria deprædicat. Dum deperditam linguam Ægypticam restituiisti, nunquam intellecta hieroglyphica explicuisti, superstitionis famque Ægyptiorum scientiam veritate superasti. Ab Etymologia nominis, ut ordiar, hæc à græco ὄβελος, quod Veru significat, scilicet à forma veru nomen duxit. Arabibus *Messalet Pharaum*, id est, *Pharaonis acus* dicta, à *Pharaone*, sic enim Reges prisci Ægypti vocabantur, nam de inventore primo ejus controversatur, cum maxima *Arabum* schola jam ante Diluvium *Memphi* Pyramides extractas per peram tradat. Harum Pyrami-

rami-

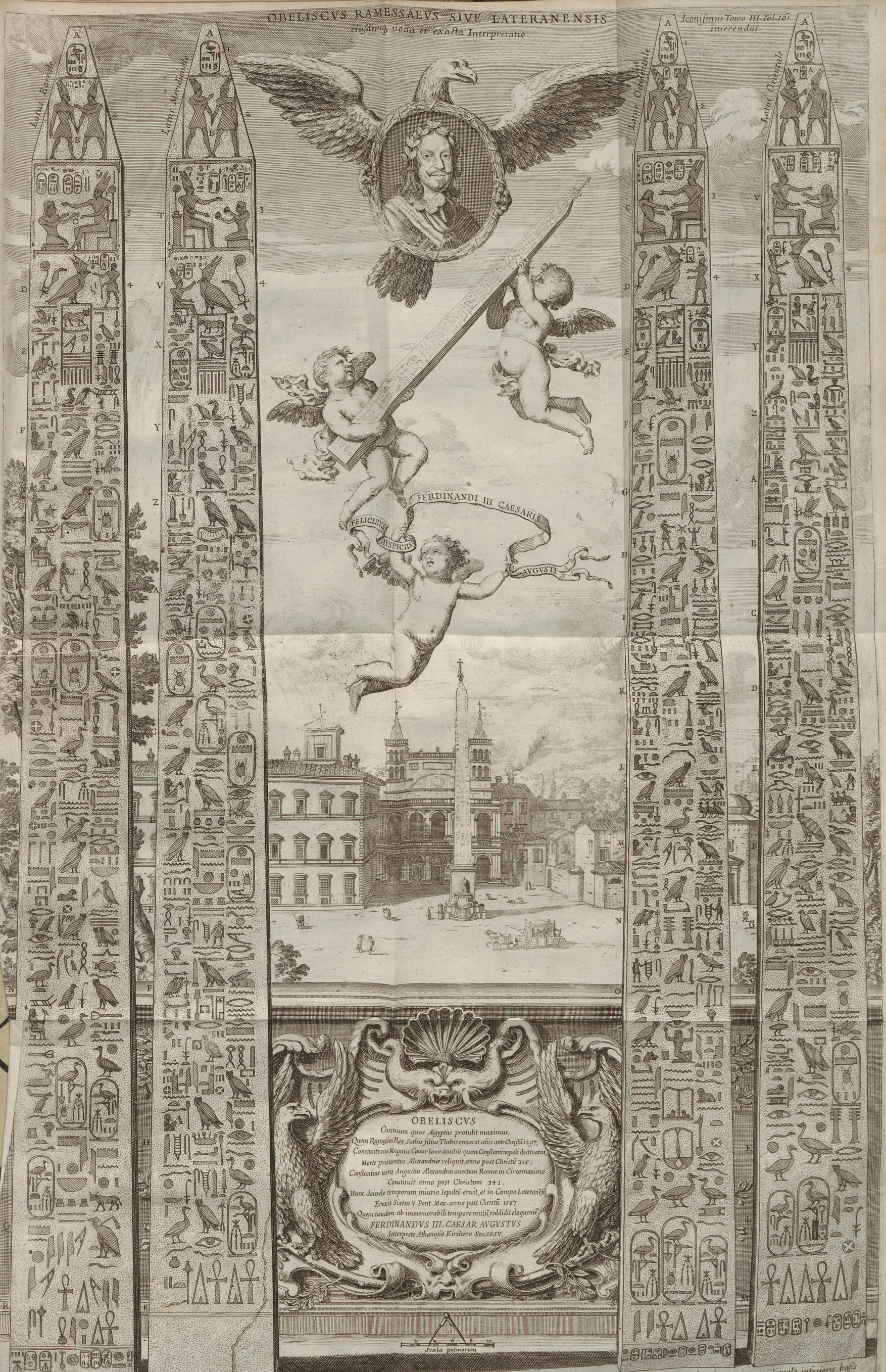
Inseratur Tom. III inter folia 212. et 213.

Hunc Obeliscum Psammirtao Rex Aegypti Heliopoli quondam erexit annis ante Christū 807. Augustus Caesar inde auulsum, Rome in circo maximo constitutū soli dicauit annis ante Christū 22. Sixtus V. uerò Pont. Max. erutum, et ad portam Flaminiam erectum S. Crucis Honori consecrauit anno post Christum 1589. Eum tandem Ferdinandus III. Caesar ex notariū huicq; reconditari tenebris in apertam lucem uindicauit anno 1672. Opera Athanasij Kircheri S. J.

Obeliscus praesens à basi usq; ad pyramidion olim 100. palmorum longitudinem obtinebat, modo trium palmorum facta diminutione, 97. pal. longus perseverat, quibus si pyramidion 10. palmorū accedat, tota eiusdem altitudo, uti olim, 110. palmorum longitudinem, ita modo 107. eorundem obtinet. Atius bina opposita latera maiora in inferiori basi latitudinem 10 1/2 palm. in superiori, ubi pyramidion contingit 6 1/2 lat. obtinet. Duo uero minora opposita latera in inferiori basi 9 1/2. In superiori iuxta pyramidion 5 1/2 palmorum latitudinem continēt. Ex quibus totius obelisci symmetria, et molis quantitas exurgit.

Continet Obeliscus hic a basi usq; ad pyramidion palmos 130. ipsum uero pyramidion palmos 14. qui additi faciunt palmos 144. totius obelisci altitudinem. Latera maiora boreale et meridionale inferioris basis palmos continent 13½. minora orientale et occidentale 12½. Latera uero maiora superioris basis palmos 9½. minora 7½. atq; adeo totius molis crassities et soliditas continet palmos 15129. cubicos uel 4 100029 libras pendet.

C. VII. ramidum in *Ægypto* multa & magna est copia, duæ autem præ cæteris prægrandes ad ripam *Nili* spectantur, quas ante Diluvium *Schur* filium *Schaluk* filii *Schariack* erexisse *Arabes* fingunt. *Hermetem* propter sapientiam *Trismegistum* cognomento tandem omnium auctorem fuisse, *Author* in *Oedipo* l. I. de *Obeliscorum Origine* demonstrat. Horum itaque *Obeliscorum* quidam temporum decursu ex *Ægypto Romam* maximis impensis ab Augustis Cæsaribus translati fuerunt, ut ex *Plinio* probat *Kircherus*, qui tamen majori ex parte ævo confecti, & truncati, aut etiam integri ædificiorum ruinis sepulti profunda sub terra gemunt. Hodie *Romæ* tredecim superstites sunt: scilicet *Flaminius*, *Lateranensis*, *Vaticanus*, *Sanctæ Mariæ majoris*, *Rameffæus*, *Mabutæus*, *Mediceus*, & demum *Minervæ Alexandri VII.* auspiciis erutus in foro *Minervæ* elephantis ὄλελισκοφόρω hodie incubat. In *Museo Kircheriano* quinque horum secundum omnes sui partes proportionata mole diminuti, & penicillo adumbrati affervantur. *Sextus Clementis IX.* P. O. M. virtutum immortalibus meritis erectus fuit. Nec immeritò, nam *Kircherus* uti Restaurator, & interpret *Ægyptiorum hieroglyphicorum* in *Museo* sibi præsentem esse voluit, ut post immensos labores in eis enodandis exantlatos prototyporum illi vices supplerent, demum merito etiam tam vasti & profundi ingenii æternæque famæ argumentum in eodem *Museo* veluti *Cedro* perennius fixi manerent. Debat quippe tam sublimium rerum studiis indefessus *Hercules* hæc gloriæ suæ trophæa statuere, quibus suum in reip. litterariæ bonum impensi laboris perenne testimonium relinqueret.

Obeliscus
Flaminius.

Horum *Obeliscorum* Princeps *Flaminius* à proxima porta sic nuncupatus, vulgò *Porta del popolo* dicta, pandit se ad hujus ingressum amplissima arca, in cuius medio in altum superbè exurgit,

& *Romanæ* majestatis limina veluti *Pars I.* magnificè condecorat. Hujus *Obeliscum* quem primo in *Ægypto* excisum, ac *Heliopoli* erectum à *Senneferte* *Ægypti* Rege, avulsum inde *Cæsar Augustus Romam* translatum in *Circo* maximo erigi voluit, quem deinde ob temporis vitia ruinis sepultum *Sixtus V.* P. O. M. denuo in lucem erectum & in loco ubi hodie visitur spectandum rursus erexit anno M. D. LXXXIX.

Obeliscus Lateranensis à proxima ^{Obeliscus} ^{Lateranensis.} *Lateranensi* Basilica *S. Joannis* omnium in urbe & orbe *Ecclesiarum* *Matre* nomen accepit; cuius *Obelisci* auctor fuit *Rameffes Sothis* filius, Rex *Ægypti*, qui postquam complures magnificentia summâ extrui fecisset, neque tamen ullus genio suo respondisset; hunc demum & mole & mysteriis reliquis omnibus augustiorem erigi fecit, in cuius fabrica 20 millia hominum teste *Plinio* feruntur defudasse. Et quoniam res erat periculosa, ne in sublime elatus degravante tam enormi pondere prolaberetur, summo in apice proprium filium alligari jussit, ut vel sic conservandi Regii pueri causa attentiores redderet *Architectos*. Erectus porro fuit *Thebis* in templo *Solis*, cui consecratus perstitit, usque ad annum à *Christo* nato 334. tempore *Constantii* Imperatoris, *Constantini Magni* filii, qui gloriæ immortalis cupidus, cum urbem *Byzantium* à suo postmodum nomine *Constantinopolim* dictam *Romanæ* urbi supparem construi jussisset, ne quid illi *Romanæ* deesset majestatis, in tota *Ægypto* *Obeliscos* diligenter conquiri jussit, & votis respondit eventus. Repertus tandem *Thebis* *Obeliscus*, quem solum *Cambyfis* ira, cum impunè cæteros per urbem absumerent incendia, quasi molis hujus reverentia attoniti indemnem voluit. Hunc itaque avulsum loco, *Alexandriam* devehit mandavit: verum augustas cogitationes fata succiderunt, nam

B 2

mor-

C. VII. mortuo *Constantino*, diu *Alexandriae* in-
glorius jacuit, quem postea *Constantius*
paternæ gloriæ hæres inde *Romam* de-
ferri, & in circo maximo statui iussit,
& stetit inconcussus, donec grassante
Romæ maximè furore Gothico colla-
psus est, ubi jacuit usque ad *Sixti V.* be-
ne ominata tempora, qui acceptis in-
diciis funditus subrutum reperit, reper-
tum extrahi, & in campo Lateranensi,
ubi hodie visitur, erigi iussit.

Obeliscus
Pamphi-
lius.

Obeliscus *Pamphilius*, quem *Helio-
poli Sothis Manethonis* filius, *Rameses*
erexerat; eum *Romam* traductum anno
à *Christo* nato 249. ad prætoriana castra
in Hippodromo *Ant. Caracalla* Impera-
tor erexit. Is demum anno 1649. mu-
nificentia *Innocentii X.* summi Pontif.
in foro Agonali supra excelsa rupe ab
arte ad naturæ invidiam dispositione
Equitis Bernini Architecti ad quatuor
mundi plagas copiosis rivis seu fontibus
scatentes erectus est.

Obeliscus
Mediceus.

Obeliscus *Mediceus* eo quod in *Pin-
cianis* hortis *Mediceorum* Principum u-
nus ex quadraginta quatuor *Ægypto*
Romam translatis in Circo *Floræ* ere-
ctus erat, à Magno Duce *Hetruriæ*, de-
nuo constitutus fuit in Hortis *Salu-
stianis*.

Obeliscus
Mahu-
teus.

Obeliscus *Mahuteus* à *S. Mahut* quod
nomen Orientales sancto *Bartholomæo*
dant, ex Templi *Isiaci* fundamentis
erutus erectusque fuit; in dictæ *Ec-
clesiæ S. Bartholomæi Bergomatum*
foro.

Obeliscus
Alexan-
drinus.

Sextus & ultimus Obeliscus *Ale-
xandrinus* ab authore *Alexandro VII.*
Pont. Maximo Kircheri Benefactori
dicatus fuit, cujus latera sequentibus
Epigraphis ad quodlibet quatuor la-
terum abaci ornantur. In quorum uno
sic legitur: *Alexandro VII. P. M.*
veteris sapientiæ Magistro, Obeliscum ad
*veterum Ægyptiorum mentem hierogly-
phicis notis inscriptum erexit & dicavit*
A. K. In altera facie legitur. *Ale-
xand. VII. P. M. reconditoris erudi-*

tionis oraculo Obeliscum hunc Encomiastico Pars I.
symbolorum contextu inscriptum erigit &
consecrat. A. K. In tertia facie inscri-
ptio sic se habet. *Alexand. VII. P. M.*
Osiri redivivo Obeliscum hunc arcanis ve-
terum Ægyptiorum notis inscriptum eri-
git, dicat A. K. In ultima verò facie.
Honori & immortalibus meritis Ale-
xand. VII. P. O. M. Obeliscum hunc
ad Ægyptiacæ Sapientiæ normam inscri-
psit, erexit, consecravit A. K.

Obeliscum alium *Christinæ Alexandræ* Obeliscus
Reginæ
Sueciæ
erectus.
Suecorum Reginæ, dum *Museum Kir-*
cheri viferet, ad ejus in urbem adven-
tum erexit, & consecravit, notisque
veterum hieroglyphicis inscripsit, sub
hoc Titulo.

Magnæ *Christinæ,*

Isidi Redivivæ,

Obeliscum hunc

arcanis

Veterum Ægyptiorum

notis inscriptum

Erigit, dicat, consecrat

A. K. S. J.

Fulciebant hunc Obeliscum trigin-
ta tres panegyrici plausus præcipuis to-
tius orbis linguis conscripti.

E L O G I A

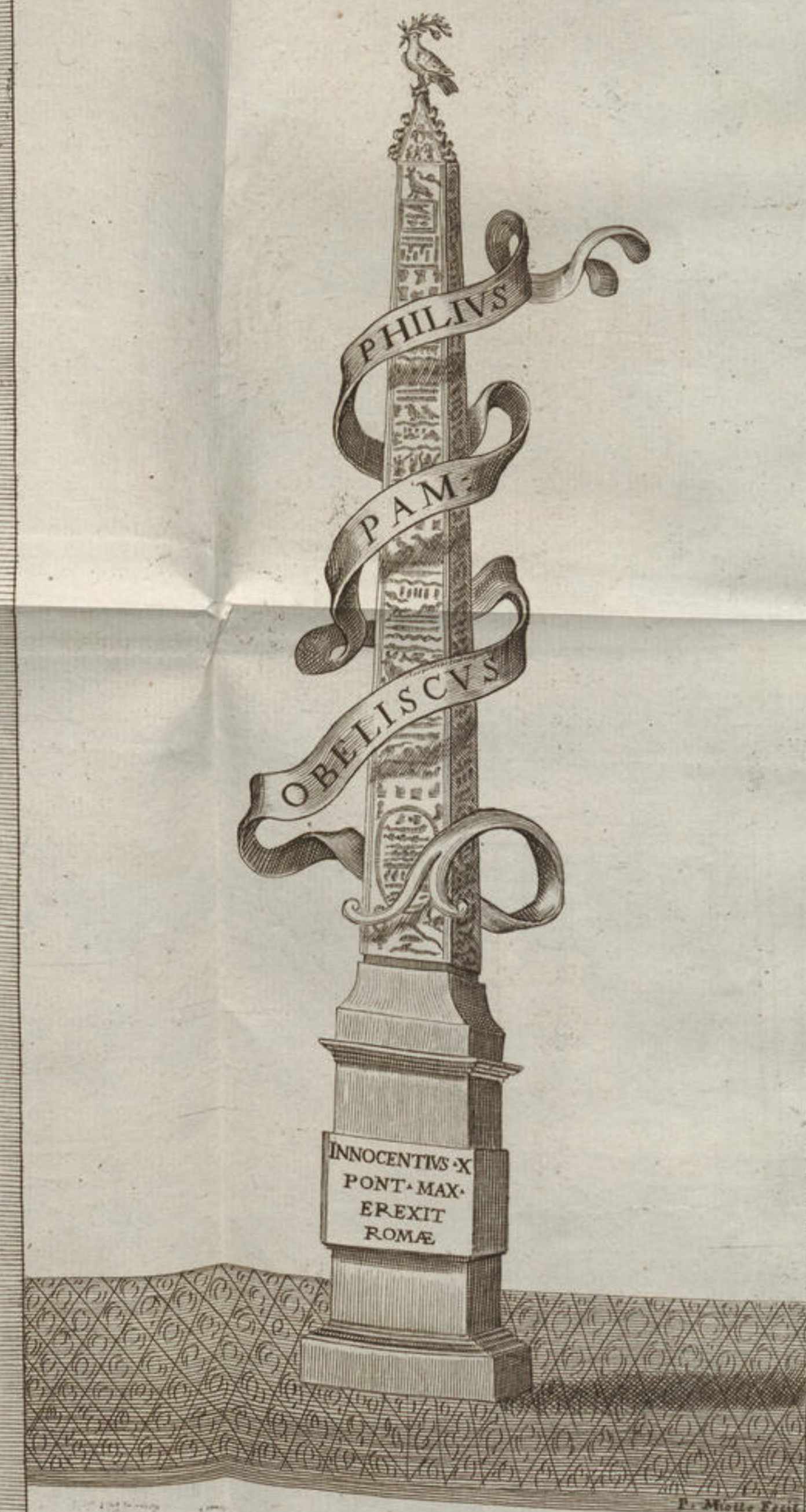
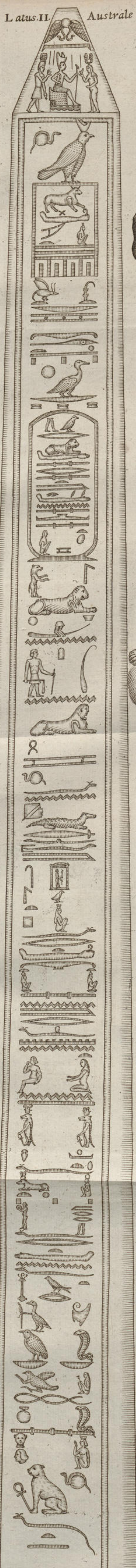
In laudem incomparabilis Heroïnæ

Christinæ.

Lingux fuerunt, scilicet *Hebræa,*
Græca, Chaldaica, Tarchumica,
Latina, Oſſca, Syriaca, Arabica, Co-
ptica, Ægyptiaca, Æthiopica, Samari-
tana, Americana, Persica, Malabarica,
Brachmana, Nubiana Africa, Turci-
ca, Mexicana, Italica, Germanica, Hi-
spanica, Gallica, Anglica, Bohemica,
Lusitana, Hybernica, Sarda, Belgica,
Dalmatica, Canadensis, Hungarica,
Hieroglyphica.

Itaque hæc est Scena Obeliscorum,
quam *Kircherus* litterario Orbi exhi-
buit in hoc Urbis & Orbis theatro sub
tri-

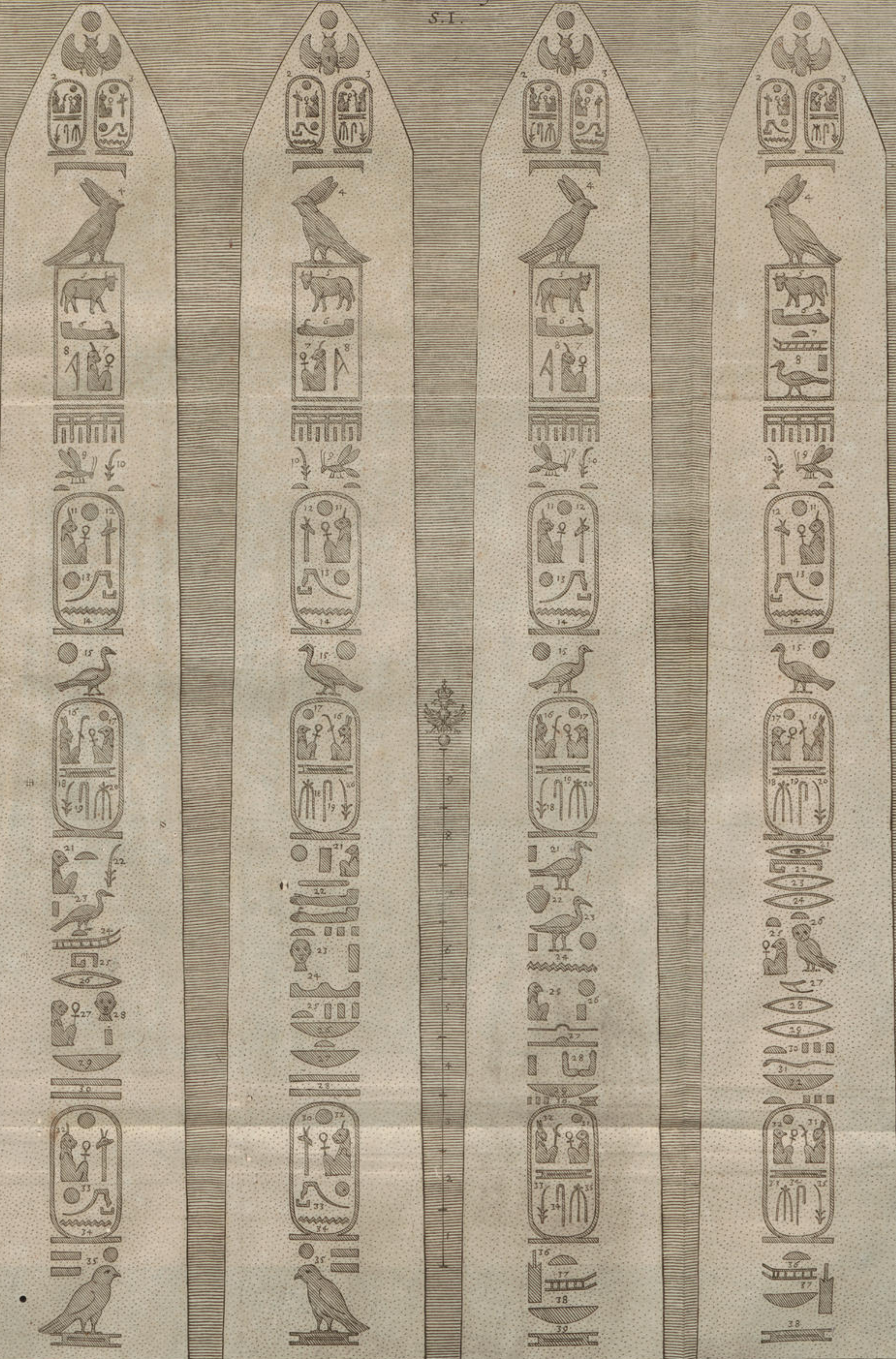
tri-

OBELISCVS MEDICEVS

Interprete Achanuf. Kirch.

S.I.

hic Obeliscum, quem olim in Circo Flora crexerat Claudius Imperator, in Hortis Pincianis deinde crexit Magnus Dux Hetruriae

longit. eius 22. palm. latit. basis 3 1/2 palm. Rom.

FERDINANDO III. CAESARE SEMPER AVGVSTO AVSPICANTE

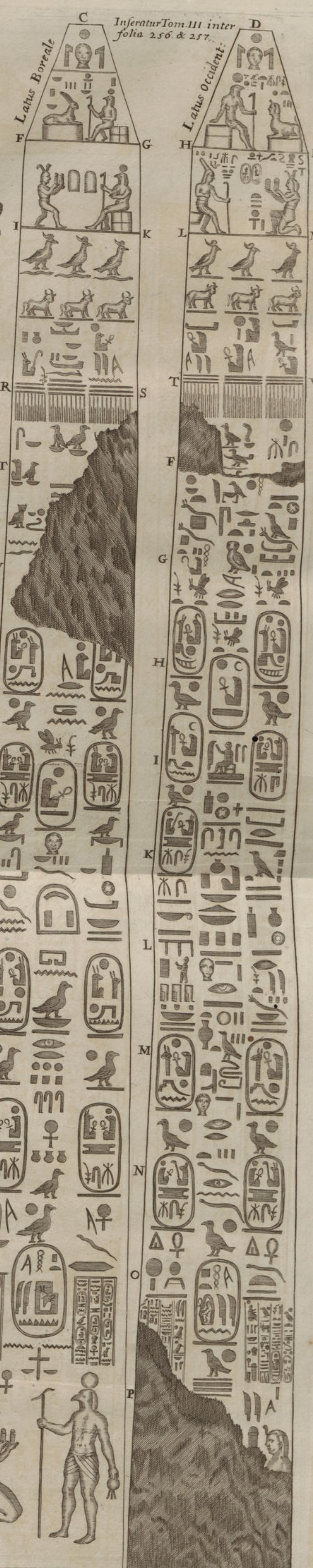
Latus II. Orient.

Latus III. Occidēt.

LATVS I. AVSTRAL.

Latus IV. Septent.

OBELISCVM HVNC CONSTANTINOPOLITANVM
 olim à Theodosio Augusto in Bizantino Circo Erectum
 EMINENTISS. PRINCIPI
 ANTONIO CARD. BARBERINO S. RE. CAMERARIO Consecrat.
 Athanasius Kircherus S. I. eiusdem Interpres.

OBELISCVS MAHVTAVS

Interprete Athanas. Kirch.

S.1.

Positus est hic Obeliscus Mahuteus ante Ecclesiam S. Bartholomaei Nat. Bergomat.
 e regione Ecclesiae S. Ignatii Loyolae Fundatoris Soc. IESV, et habet longitudinem
 27 palm. $\frac{1}{2}$ basis latitud. 5 palmos $\frac{1}{2}$

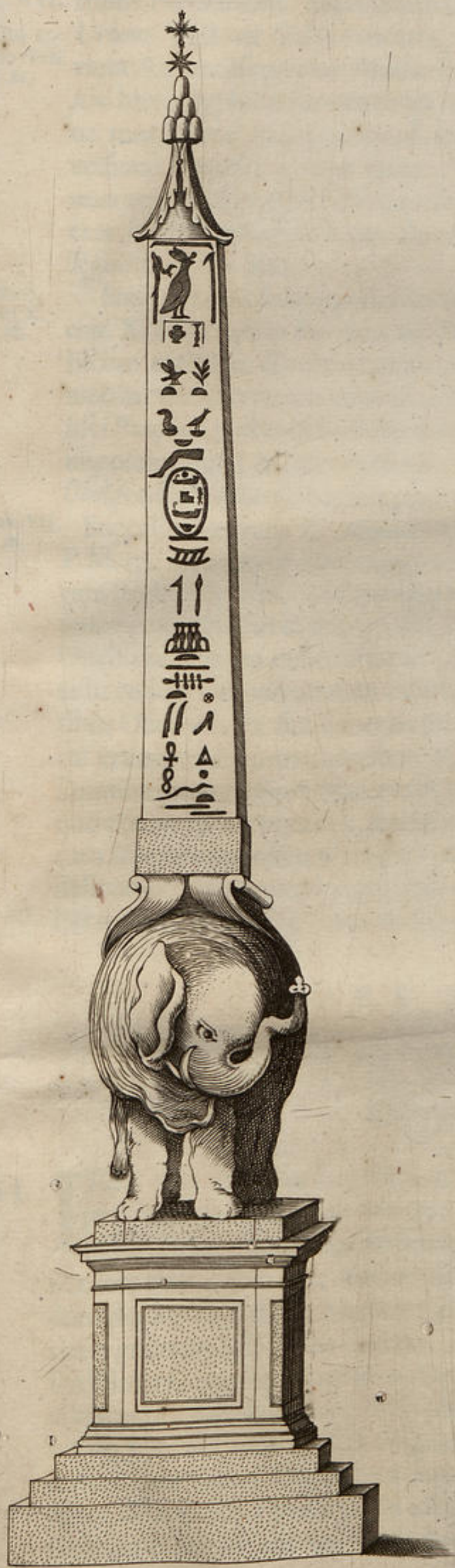

μηδεν κεκοσμη
μενον ο εκασπο
κοσμηθησε
ταυ

Sedente
ALEXANDRO
VII
PONTIFICE
MAXI
MO

μηδεν κροπιον
ο εκ γνωσθη
βεταυ
λ8η·12

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
Scala di palmi Romani

C. VII. tribus Pontificibus. Siquidem sedente *Ur-
bano VIII.* ex *Gallia* evocatus, ubi *Sub Ur-
bano VIII.* varia Sapientissimo viro *Nicolas Parei-
scio* hieroglyphicæ literaturæ specimi-
na monstrarat, cujus monitu & inter-
cessione Pontifex certior factus, *Roma* venire jussus, quod ipsi impositum
erat interpretationis munus stupente
Roma executus fuit.

Inno-
cent. X.
P. M. Successit ei in sede Apostolica *Inno-
cent. X. P. M.* qui in foro agonali Obe-
liscum erecturus *Kirchero* tanquam u-
nico arcanæ literaturæ conscio, Obe-
lisci *Pamphili* postea dicti, *Oedipi* munus
imposuit, quod & integro tomo, qui
Obeliscus Pamphilius dictus fuit, præstitit.

Alex. VII.
P. M. Successit *Innocentio X. Alexander VII.*
P. M. qui uti antiquitatum *Ægyptiaca-*
rum studiosissimus fuit, ita quoque hoc
unicum intendit, ut & urbem æternam
Obelisci erectione cohonestaret. Ac-
cidit eodem tempore, ut unus ex mino-
ribus Obeliscus ex fundamentis fabri-
cæ erueretur in horto domestico P. P.
Dominicanorum supra Minervam, de
quo certior factus Pontifex, statim vo-
cato *Kirchero* imposuit, ut summâ curâ
delineata latera, figuris hieroglyphicis
inscripta delinearentur: accidit itaque

ut ei Tibure rusticanti tria duntaxat *Pars I.*
latera designata mitterentur, quarto,
quod terram premebat, omisso, quibus
rite examinatis is non viso adhuc Obe-
lisco quartum sua manu scientiæ suæ
confidentia delineatum transmiserit,
quod uti omnibus literatis paradoxum
videbatur, ita quoque inverso Obelisco,
illud latera, quod delineari non poterat,
cum *Kircheri* autographo comparan-
tes adeo exactum reppererunt, ut ne u-
nicum quidem punctum desideratum
fuerit. Unde stupefacti omnes ii, qui
sibi non nihil scire videbantur illi con-
tradicare nequiverunt. Soli *Kirchero*
veridicam *Ægyptiorum* literaturam per-
viam, non variis conjecturis, sed veræ
scientiæ hieroglyphicæ fundamento
nixam, quam & ipse Pontifex admira-
tus Obelisco in Foro Minervæ à se e-
recto, & à *Kirchero* libro, cui titulus,
Obeliscus Alexandrinus, ad posteritatis
memoriam, per authenticam episto-
lam eidem operi inseri jussit. In Obe-
lisco *Pamphilio* in foro agonali ab *Inno-
centio X.* erecto simile scientiæ suæ spe-
cimen edidit. De quo vide *prolegomena*
*Obelisci Pamphili & III. Tom. Oedipi Syn-
tagm. de Obelisco Salustio.*

P A R S S E C U N D A.

C A P U T P R I M U M.

Officina Vitriaria.

Cap. I. **I** Talia artis vitriariæ singularis cul-
trix, ideo pauculis hujus non tam il-
lustri, quam fragilis suppellectilis vi-
triarium ornatum in hoc *Museo* visen-
dam producam. Est hoc *Museum* vaso-
rum vitreorum delectu & varietate re-
fertissimum, omnesque anguli multipli-
ci vasorum varietate nitent; Tripudiat
hic ars Vitriaria vasis insolitæ magnitu-
dinis, quæ veram Crystallum expri-
munt, diversis coloribus, iridibus aliisq;
spectaculis exhibendis aptissima. Sunt

vasa Cylindracea adamantino scalpro
quàm affabrè elaborata. Ludit hic ars
in arte, seu potius naturam ars excolit.
Cribra ludrica vasa pneumatica hic in-
ter se concordi ludunt discordia. Inter
cætera tamen hæc sagacioris naturæ
jucunda in arte vitriaria videntur specta-
cula. Ventricosum vas in longitudine
quatuor palmorum gracilescens, à Pa-
tre *Christophoro Clavio* Mathematico fa-
mâ super æthera noto concinnatum; in-
didit is huic canali puram & naturalem
aquam

*Aquam
in phiala
hermetice
clausa non
corrumpi
experi-
mentum,*

Cap. I. aquam è *Jordane Romam* asportatam, & hermeticè clausam, cujus aqua jam à sexaginta annis prorsus immutabilem statum retinet & in hodiernum diem usque, incorruptibilem; siquidem, uti dixi, canalis hermeticè sigillatus est, ne ullus aëri locus daretur. Intendebat itaque *Clavius* probare num aqua ista perpetuo duratura esset atque incorrupta; veritatem eventus docuit, dum eadem in hodiernum usque diem prorsus illibata permanet, ab omni phlegmatis, aut fæcis contaminatione indemnis, ab omni prorsus sedimento immunis. Discas hinc, omnis putrefactionis, & corruptionis inclementiam & injuriam aëris causam esse. Secundò, rursus hic cernis *Tantali* poculum; Scyphus est, supernè in hemicyclum arcuatus, totoque ore patulus, intra cujus latentes anfractus purpureus vini Falerni latex, captivus hæret, adeo ut credas scyphum ad summa labra repletum, qui tamen inversus ne guttulam dimittat. Tertiò reperis hic sphaeras vitreas marmore solidiores, quarum interna viscera diversi coloris tractibus vaga, aliæ intus acervulo aurearum bullularum Schema gestant; aliæ insuper liquore intus tumulato spectabiles. Quartò Cylinder Cry stallinus, in quo experimento hydrotechnico in aqua eodem Cylindro contenta varia jocantis naturæ spectacula exhibentur. Est hic cylindricum Vas crystallinum ad unum palmum cum dimidio longum, ad duas uncias in diametro latum ab inferiori basi ad collum excurrens; ad collum verò tantùm restringitur, quantum latitudo pollicis humani, aut indicalis digiti requirit, deinde ex vitro, seu smalto variæ hominum, aut ani-

Poculum
Tantali.

In phiala experimentum de pressione aque & motu inde consequenti imaginis inditæ.

malium figuræ, seu globuli fieri curantur intus cavæ, diversosque levitatis gradus obtinentes, quorum pedes tenui foraminulo patuli sunt. Hæ figuræ dicta arte ritè confectæ tubo aqua repleto immittuntur; tum orificio tubi pollice, aut digito immisso prematur aqua & derepente totum imaginum agmen tanquam fulmine disjectum, ad fundum, quædam celerius, quædam tardius, pro ponderis singularum proportionali differentia labuntur; unde graviores velocius, leviores tardius, hæ senilem impotentiam, illæ vero juvenilem vivacitatem & promptitudinem imitando, durante æquali pressionis intensione descendunt, si vero pressio remittatur, denuo reascendunt, velocitate corporis moli correspondente, adeo ut leviores velocius, graviores verò segnius ascendant: possunt & statuæ dictæ quolibet vitri loco ad libitum firmari. Colligat hinc sapiens, quàm facili negotio historicæ expressiones, aut mysteriorum repræsentationes in simili vitrea scena repræsentari possint, cum non exigua spectantium pari voluptate ac admiratione.

Est & hic poculum stanneum hujus proprietatis, ut aquam non nisi ad summum repletum, per canalem pedi vasis insertum, sine ulla vasis inversione, totam exhauriat. Mirum visu, dum nemo canalem per quem vas depleatur, videt.

Est & phiala aqua vitriolata naturali plena, ex *Hungaria* ad Authorem transmissa, in qua ferramenta quælibet imposita, intra triduum in æs purum convertuntur de quo vide *Mundum Subterraneum Authoris*, quo tamen essentialem transmutationem ferri in æs negat.

Hydraticum per diebetem.

CA-

CAPUT II.

Officina veterum, ac modernarum Lucernarum seu Lampadum.

ANtiquo *Ægyptiorum*, ac *Romanorum* tempore in delubris, & *Fanis* in *Adytis*, & *Cryptis*, in subterraneis specubus & tumulis ad multa sæcula Lampades & Lucernas vario hieroglyphicorum apparatu adornatas arfisse Scriptores narrant, cujusmodi magna arte, majori eruditione fabrefactæ, hic ab antiquitatis tenebris ad lucem erutæ, & conservatæ spectantur; de quibus *Author* in quarto *Tomo Oedipi in Theatro hieroglyphico syntagmate* XX. fusè agit. Porro, materia, forma, & figura Lampades hæc variant. Quoad materiam plurimæ sunt ex metallo, multæ ex aurichalco, pleræque ex terra figulina, seu terra *Samia* confectæ. Forma variabatur ab antiquis pro ratione *Numinum*, quæ his ignibus colebantur. Sic qui septem Planetas colebant, Lucernâ septem *lychnorum* utebantur. Duodecim signorum *Zodiaci* honori, eorumque *Geniis* totidem celebrabant consecrabantque *lychnuchis* instructam.

Demophilus vetustissimus author scribit *Heliopoli* in Templo *Solis* fuisse Lucernam tot *lychnis illuminatam*, quot dies annus habet. Item *Athenæus* lib. 15. de *Tarantinis* refert, eorum curiam 365. *lychnis* ardentibus Lampadum juxta numerum dierum anni fuisse instructam: *Geniis* quatuor elementorum *Tetragonas*, *Dii* Manibus *Trigonas* accendebant Lampades; de quibus scribit *Author* in *Oedipo*, & *Fortunius Licetus Patavinus*, libro de veterum Lucernis.

In Museo sunt duodecim metallinæ Lampades hinc inde dispersæ, quarum aliæ animalium simulacra referunt, aliæ *Satyrorum*, & *Idolorum* variorum. Visuntur & nonnullæ ex figulina terra,

inter quas una ex *Archimedis* sepulchro eruta, à *Laurentio Mirabella* Authori donata, pro singulari affectus sui in tantum rei antiquariæ peritum Virum testimonio. Sunt qui Lumen perpetuum hujusmodi Lampadibus asservatum testantur, & extant *Historiæ*, quæ perpetuas faces probare videntur: unde evenit ut varii inquisitione rei insolitæ animati *Herculeo* conatu tentarent præstare, quod ab antiquis factum credebatur, artemque temporis voracitate absumptam & negligentia perditam, suscitare conati sunt, & ne quidquam de ejus possibilitate definiam, hi mihi sane ex eorum numero esse videntur, qui in *Geometria* arcaniori *Tetragonismum* circuli, qui motus artificialis perennitatem, qui lapidem *Philosophicum* *Chrysopœum* magnum naturæ, uti ajunt, *Sacramentum* sollicitius & ambitiosius, at inutili & irriti labore *Sisyphi* saxum volventes laborant; licet in rerum natura aliud principium perpetuationis non appareat, quàm innatus quidam appetitus propriæ conservationis, qui licet omnibus rebus insit, quia tamen nullum *Physicum* ens est, quod contrario careat, hinc *Physica* actione unum contrarium alterius vires superat, & consequenter immutat, unde hic appetitus nihil est aliud, quam actus formæ naturalis excessivæ vel defectivæ, cujus medium non reperiatur.

Luminaria perpetua reperta memorat *S. Augustinus* lib. — de *Civit. Dei*. c. 6. ubi in quodam *Veneris* Fano inventam sub dio Lucernam, quam nulla tempestas, nullus imber extingueret, asserit. Hic *Romæ* sedente *Paulo III.* in via *Appia*, ultra mille quingentos annos ardens in *Tulliolæ Ciceronis* filix monu-

Cap. II. monumento reperta fuit, quæ & immediate extincta fuit. *Olybius* in agro Patavino *Plutoni* sacravit Lucernas, quæ ultra A. 1500 accensæ afferuntur, teste *Fortunio Liceto* lib. 1. cap. 9. ubi sic scribit: *Annum circiter 1500 nostræ salutis juxta Atestem Municipium Patavinum, dum foderetur à rusticis terra solito altiùs, reperta est Urna fictilis, & in ea altera Urnula, in qua adhuc erat Lucerna ardens inter duas ampullulas, quarum altera erat aurea, altera verò argentea, purissimo quodam liquore plena, cujus virtute Lucerna illa per tot annos arsisse creditur, & nisi detecta fuisset, perpetuò arsuræ.*

In Urna majori hi versus legebantur:

Plutoni sacrum munus ne attingite fures.

Ignotum est vobis hoc, quod in arte latet.

Namque elementa gravi clausit digesta labore

Vase sub hoc modico maximus Olybius.

Adsit fecundo custos sibi copia cornu,

Ne tanti pretium depereat Laticis.

In Urna minori subsequencia legebantur Carmina:

Abite hinc pessimi fures

Vos quid vultis vestris cum oculis Emissitiis?

Abite hinc vestro cum Mercurio

Petasato, Caduceatoque.

Pars II.

Donum hoc maximum Maximus Olybius

Plutoni sacrum facit.

Modum, quo attingere tentant moderni, insinuare placet, unde etiam impossibilitas elucescit, itaque inquirendum, quo fomite hic æviter ignis nutriatur. Vel enim hoc contingit ex natura ejus inconsumptibilitatis, vel ex modo, ut plerique volunt, accensionis: nihil horum fieri posse experientia propria ita ostendo. Vitreum globum hermeticè ita obscuravi, ut aëri impervius sit, ubi fomitem, luminisque alimenta varia imposui, demumque Lentis Opticæ ope, Solis radium in unum punctum ad ignis escam coëgi; sed ex aëre vi caloris rarefacto, vasis confractioem loco experientie habui. Materias varias applicui; naphtham tentavi, ex sulphure & nitro diversimodè à terreitate repurgato, igni alimentum æternum parare, incassum probavi. Olea metallica, & aliorum mineralium pinguem materiam inflammavi, non comperi, & postquam Asbestinum ellychnium tanquam inconsumptibile expertus fui, ex eodem Asbesto, seu Amianto, & ex alumine plumoso, & Talco oleitas extracta nonnullum effectum mihi pollicebatur, sed irritò conatu, cum istiusmodi olea ita intra Amiantum concentrata repererim, ut nullo artis & ingenii nisu in oleaceum liquorem separari potuerit. Rem itaque peritioris alexæ Philosophis consignandam censui. Nos nostra profequamur.

CAPUT III.

De instrumentis Mathematicis.

Cap. III. **V**aga, locuples, & pretiosa Mathematicorum instrumentorum multitudo hic visitur, quorum maxima pars est ex aurichalco, lapide schisto, & ligno confecta. Illa ad Cœlestium corporum, & ad Sphærarum observationes, & geometricas dimensiones, geographicas divisiones,

horarum designationes inserviunt; sunt autem duo globi prægrandes ob molis quantitatem è Museo ablati, & ad Collegii Romani Bibliothecæ usum ab Authore donati; alii duo globi minores, unus Cœlestis, alter Terrestris; uterque suis Meridianis diligenter elaborati. Sphæra Armillaris ex aurichalco

Cap. III. chalcō prægrandis, quæ ultra decem principales circulos Sphæræ 24 Meridianis circulis altitudinum & verticalium, quos Almucantarath & Azimuth vocant, seu Æquatori parallelis circulis ingeniosè & solerter instructa, atque rotarum perplexitate, ita concinnata, ut diurna progressionē, seu circumvolutione quotidie unum Meridiani primarii gradum, in quo & omnia festa mobilia, signorumque Zodiaci progressus, seu Calendarium totius anni tempore indicatur; Solis item ac Lunæ progressus artificiosissimè exhibet, adeo ut ambo circulari motu sine impedimento, quotidiana circumvolutione non solum 24 Meridianos perlustrent, verùm etiam cursum suum annum per Zonam Zodiaci, alter verò 29 dierum spatium ad genuinum Lunæ cœlestis Sphæræ prototypon mechanica industria, mota & redeant & abscedant.

Astrolabia, seu planisphæria ex aurichalco plura, quinque tamen præ cæteris nobiliora omnibus suis partibus ad diversas altitudines poli aptata, stellarum fixarum retibus, linea fiduciæ, axi atque armillâ suspensoriâ instructissima, quorum maximum, quod & Latinis characteribus, & notis exsculptum est, trium palmorum diametrum adæquat. Duo, quorum unum *Arabum* notis & antiquitate visendum; alterum iisdem characteribus insignitum, palmo cum dimidio in diametro constat. Cætera minoris sunt circumferentiæ. Instrumenta partium, seu circuli proportionales diversi, quorum quilibet diversis partium lineis subdivisus est. Quadrantes duo; unus ex lapide Schisto (*Lavagna* vocant) in prima minuta accuratissimè diversus, cujus radius est trium palmorum: alter quadrans ligneus ex Cypresso, qui divisione radiosa, secunda minuta distinguit; est huius radius itidem trium palmorum. Latus alterum geometricis operationibus per sinus, & tangentes in prima scr-

Varietas
Instrumentorum
Mathematicorum

pula exactâ divisione rarum est, ne autem quid vacuum sit, ex una parte horoscopus quadrans universalis, ex altera ad Romani poli altitudinis quadrantem horoscopum gestat. Superest & astrolabium ligneum ad poli Romani altitudinem constructum, & divisum à doctissimo Patre *Grimbergero* Societatis JESU, non mediocri notæ mathematico, quod tamen ob temporis tractum, tunc ferè consumptum est. Annalemata Catholica, seu universalia, Tabula horoscopa lapidea, horoscopia universalia, & particularia, planisphæria, quæ particularibus altitudinibus inferviunt, horoscopia concava, convexa diversarum inclinationum & declinationum radio tum reflexo, tum directo horas universales, concursumque horarum astronomicarum, cum Italicis, Babylonicis, & antiquis indicantia, quæ & Ortum insuper, & Occasum per totum orbem currentem horam docent. Superfunt & alia, quæ quia partim ad Classem Magneticarum Machinarum, partim ad tractatum de horologiis referuntur, ibi locum congruentius sibi vendicare videntur.

Ultra recensita instrumenta ad geometricas operationes hîc est illud rarum, & *Authoris* inventionē dignum Pantometrum, cujus operationes, usum & excellentiam Pater *Caspar Scotus* typis datum in Compendium redegit. Cæteroqui si alia instrumenta exoptas, hîc Quadrata Geometrica, Quadrantes, Echometra, Holometra; Radius astronomicus, Pyxides graduatæ cum Dioptris; Rota Catoptrica; Craticula *Dureri*, aliæque plura instrumenta reperis, quibus distantia inaccessibiles sub notam mensuram cadunt aliæque operationes Geometricæ perficiuntur, quorum hîc penè infinitus delectus. Addere hîc liceat Scenographica instrumenta, ut sunt, Parallelogrammum velatum, Craticula demum ipsius *Authoris*, & inventionē illustria & utilitate praxique facillima.

Instrumenta
Geometrica

C

C A-

De Magnete & Machneticis Machinis & Operationibus.

Magnes subtilium cos ingeniorum, prodigium Naturæ, mirabilium thaumaturgus, reconditæ virtutis inscrutabilis Labyrinthus, Kircheriani Musæi medulla, lapis est, qui quoad formalem apparentiam nil neque splendoris neque gratæ pulchritudinis prærogativâ gaudet, cum tamen tam eximia, & singulari virtutis dote præditus sit, ut nulli lapidum speciei secundus habendus sit, nec ab ullo, quod ad humanum commercium spectat, tantum utilitatis recipitur, quam à Magnete, hic enim solus navigationes dirigit, & ad desideratos, velificantes in erronei maris incognitis semitis, portus deducit. Fateor equidem præclaras prærogativas, virtutesque in aliis lapidum speciebus describi, sed qui tam apparentes & infallibiles unquam effectus præstiterit non reperio. Unde quemadmodum in rationali natura, nulla passionum affectio *φιλομανία*, seu amoris perturbatione vehementior est, sic quoque inter lapides nullus huic propiores, & affiniore habet effectus, quis enim non videt quanto amoris æstu ad ferri præsentiam rapiatur, quam scitè omnes ejus motus, sive sursum, sive deorsum, donec ejus desideratum amplexum tanquam unicum bonum suum amatum assequatur, ad quod obtinendum, immediate ad suum centrum naturale præcipitanter fertur; nec à præsentis ferri concupiscentia desistit, donec de ejus adoptione, & veluti querula hinc inde, anxio agitatus affectu, demum ad sui naturalis poli quietem se recipiat; & sicut absque apparenti Catenæ innodatione amoris illecebra visibiliter rapta, humana pectora stringit, ita lapis hic amore suo

Magnetis prærogativa.

concupiti ferri fibras ita invisibili amplexu penetrat, ut non nisi vi à se invicem avelli & segregari possint. Hujus itaque lapidis admirandam artem Kircherus sua sagaci indagatione in *Arte Magnetica*, more suo scitè describit, atque in *Musæo* subsequenter machinis curiosè tradit.

Occurrit itaque primo loco parvulus Typhis seu geniolus ad clavum cymbæ crystallinæ sedens, qui in ludicro mari, arcana vi motrici circumvagatur, jucundissimum visu spectaculum exhibet. Gratosissimus pupus ad clavum in cymba crystallina sedet, vela per mare, altero crystallino non raræ molis catino vitreo factururus, nova navigationis arte in pacato & tranquillo mari, ne minimum quidem tumultuantibus undis motus ab occultis cavernis tacitus erumpit spiritus, imbecilleque nautam seorsum, deorsumve impellit, modo dextrorsum, modo sinistrorsum abripit, totoque Oceano adusque horizontis fluidi confinia errabundum & vagum jactat; occultis cuniculis, & vorticibus agitari Typhim crederes, nisi omnem suspicionem quietissimæ undæ auferrent, nec enim diu fluctuantis, atque aberrantis cymbæ errores durant, nam amoto extrinseco magnete, quo suscitatur in pusillo mari crystallina navis, ad quietem se recipit, & ad mundi polos, ceu fidissimo in portu se obfirmat. Nosces itaque errorum causam, esse latentem sub undis magneticam Syrenem, quæ uti est jocosa, mobilis, & zelotypa, amatoris sua natura illecebris in cymba alium occultatum magnetem, & unà secum cymbam cum nauclero notis erroribus, & circulationibus, modò in directum, modò in obliquum

Typhis Magnetici.

Cymba Magnete animata.

quum

Cap. IV. quum (citra omne naufragii periculum) defert. Fulcrum in quo isthæc machina visitur, cylinder est, seu potius parallelogrammum Astronomicum in cylindrum convolutum, in 24. æquas partes, secundum longitudinem, & in tropicos, eisque parallelas, secundum latitudinem divisam, in quo singulari arte horæ Astronomicæ, Italianæ, Babylonice & antiquæ dignoscuntur.

Docet te hæc machina novam praxin inveniendi lineam meridianam, si nempe fragmentum boni magnetis crystallinæ, aut vitreæ Cymbæ levissimæ, aut Cymbulæ subereæ inferueris, ac juxta magnetis polos, indicem statueris prominentem, atque hoc pacto in aqua vasculum libere innatare permiseris, lapidis enim fragmentum una cum indice se ad mundi plagas firmiter locabit, lineam, horamque meridianam ostensura.

Vaticinatrix statua.

Hac eadem machinâ efficies ut spectatoribus intra circumferentiam descripta nomina, aut diversarum specierum aut individuorum corpora proposita, aut mente concepta Geniolus non sine suspitione Magiæ dicto citius indicet, & quod propositum erat, vaticinetur, uti *Author in Arte magnetica* variè docet.

Horologium mirificum.

Secundo conspiciendus proponitur mons aquis incubus, 24 horarum spatia describit, in mediis enim undis, multis anfractibus, abscessibus, & cavernis horrens mons, & instar montis ex Oceano exurgens insula innatat, ita ut verticalis linea, quæ à montis apice in basis centrum, seu umbilicum vasis, quod aquam continet, obtineat; in circuli limbo sub humana figura imagines sceptris instructæ visitur, juxta 24 horarum spatia ita dispositæ, ut unaquæque habitum referat Provinciae, & nationis, cujus horam indicat; In limbo verò vasis Sphærico, totidemque intervallis divisio, & hora-

rum numeris distincto, Magneticus *Part II.* circulus per sceptrata imaginum, clandestino motu omnium Regionum per totum orbem, currentem horam unaquæque suæ nationi propriam incredibili sane artificio demonstrat.

Tertio occurrit *Architæ columba* Architæ Columba. sapientis Philosophi nobile commentum. Hoc idem *Kircherus* nobili artificio exhibet: binis columnis suffultam cupulam, quæ extrinsecus in coronæ regie ornatum abit, intrinsecum latus plano speculo, circumferentia circulari totum obregit. In hujus itaque coronæ seu specularis cupulæ superficie reconditur Machinula rotatilis (quæ etiam horologium esse posset, & horas in speculo ritè dispersitas exhiberet.) Sit porrò huic machinulæ optimi magnetis fragmentum in circumferentia speculi positum. Basis harum columnarum architectonico artificio ita constituta est, ut in basis centro, veluti in monte positus *Architæ* supra fulcrum aciculare, ut se commodè vertere possit, tenuissimo filo levissimam cartaceam columbam, acum magnete animatam, ligatam tenet tali industria, ut acûs acumen ex aviculæ rostro prominente tanto distet spatio, ut rostrum non possit Speculum absolutè contingere, sed tanto solummodò distare spatio à superficie speculi, quantum sufficit, ut chartæ foliolum possit inter rostrum & speculi planitiem interponi.

Quotiescunque itaque ex motu rotatilis Machinæ Hercules lapis in circumferentiam circumagitur, tunc etiam unà secum acum rostro columbæ cartaceæ insertam trahit, quæ & motu occultæ machinæ in orbem, nil remorata fugientem amicum per tholi gyros, pari volatu consecrabitur avicula, nec quiescit, nisi & ipse arcanus motor substiterit.

Hac etiam Methodo *Dædali* statuatam suapte ambulantiem sponte;

C 2

Qua-

Cap. IV. Quadrigas Serapidis, Bellerophontis, Pegasum, aliaque antiquorum commenta imitari simili arte poteris.

Ara Magnetica.

Quarto: Ara Magnetica. Vitreum Cœlum immortalis dignum famâ, Archimedes fabricasse fertur, in quo omnes Cœlestium corporum motiones, itinera, intervalla, proportionem tam ingeniosè aptavit (ut refert Pap-

pus Alexandrinus) ut non solum Græ. Pars II. cia universalis, sed & totus orbis ad tam audax naturæ & potius Artis prodigium attonitus obstupuerit, & hodie admiretur. Archimedæ Sphæræ similem, non unam, sed tres ostentat hujus Musæi ara Magnetica, quæ in medio Musæi ambulacro Authoris ingeniosa dispositione superbit.

*Cum studio Αθωνάτῃς uolat ecce Columba per orbem.
Non rota, nec uentus, Sed lapis urget opus.*

Sunt itaque harum vitrearum orbicularum tres, quarum media & grandior fluitantis humidi, pendulum Orbis

terreni globum in centro refert, quæ ponderibus ipsa suis librata, & motu occulti ducis, magnetem circa suum centrum

Cap. IV. centrum 24 horarum Spatia sympathicè Angelo, qui in media aqua fixus manet, indiceque occurrentia sibi horarum intervalla distinguit. Secundus globus vitreus, cujus exteriorem superficiem diversis coloribus interdistincti circuli, seu lineæ, Solis ac Lunæ reliquorumque Planetarum vagabundorum circumvolutionem diurnam, & nocturnam discriminantes referunt. Genius in medio pendulus ad suæ motricis virtutis prædominans imperium, impiger circumit, sceptroque, quod manibus gestat, in vitreæ Sphæræ circumferentia, influxum prædominantis Planetæ indicat.

Tertia Sphæra Zodiacum, & reliquam orbis fiderei lucentem, & fixam familiam refert, in cujus medio alteritidem Genius, magnete, ut prior, fœtus, iisdem legibus 24 Meridianorum intervallis totidem horarum spacia ad quodvis momentum, nostrum Horizontem, influenza fixa sidera ostendit. Fulciunt harum machinarum magnetico-vitrearum latera, columnæ parallelipedæ duæ ex utroque scilicet latere, quarum una ad horarum Italicarum, altera ad Astronomicarum cursum indices designandum inservit, adeò vago artificio, ut in omnibus ad celeberrimum hoc *Museum* advenis singularem admirationem excitet. Sunt porò adeò adornatæ, ut inter se contrario motu horas indicent, cum earum una Solis simulacrum in levissima chartula magnete fœtâ ascendendo horas indicat; pari passu in altera columna, Luna itidem levissima in chartula effigiata,

descendendo æquis intervallis idem *Pars II.* prorsus præstat. Moventur hæ duæ chartulæ Solis ac Lunæ simulacra exprimentes, motu naturali, progrediunturque, mox sursum, mox deorsum, nec tamen ulli rei annexæ, aut agglutinatæ hærent, nec rotis devehuntur, neque alio extrinseco adminiculo fulciuntur, ita ut eas liberè abstrahere liceat, & in suum locum reponere. Ex parte autem superiori ab unius columnæ Coronide ad alteram naturalis aviculæ exuvium, & artificio intrinsecus ita animatum, ut quatiendo alas, caput & caudam ad vivum movere, atque ab una columna ad alteram volare, & in utroque termino volatus requiescere videatur; hæc etiam transitu suo in pulchrè adornata trabe, quæ aviculæ pedes suffert, divisa horarum spacia indicat. Circundat tam elegans florum, ac frugum corymbus hanc epigraphen.

Mens agitat molem, & magno se corpore miscet.

In aræ demùm lateribus utrimque duæ Sphæræ cum suis in medio indicibus instructæ cernuntur; ab horum indicum motu totius aræ partes sympathico motu concitantur, singulæque ad æquatis intervallis tum motu naturali deorsum, tum violento sursum, tum etiam in linea recta horizontali, demum verò in peripheria è centro secundum peripheriæ ambitum uno eodemque actu moventur. Vide Figuram in 2. edit. *Artis Magnæ Lucis & Umbræ.*

CAPUT V.

*Ars Colibistica, Ponderum & Mensurarum, ex antiquis Romanorum Monumentis desumpta.**Ars Colibistica.*

Liquidarum materiæ mensuræ apud antiquos hæ erant in usu. Primo Culeus, Amphora seu Quadrantal, Congius, Sextarius, Hemina. Continet itaque Culeus 20 amphoras; Amphora urnas duas; Urna congios quatuor; Congius sextarios sex; Sextarius heminas duas; Hemina quartarios duos, acetabula duo; Acetabulum sesqui-cyathum; Cyathus ligulas quatuor; Ligula demum drachmas tres, scrupulum unum.

Harum itaque Mensurarum, & insuper Ponderum proportionem, & quantitatem ab antiquis usitatam, & successu temporis invariata, antiquitatum sagax & scrupulosus indagator Kircherus in Museo suo exhibet in vasis ex lapide Schisto concinnatis, unde videntur sex lapideæ Tabulæ, quæ Quadrantalis antiqui in cubum adaptati referunt mensuram. Hoc quadrantale Mensuræ genus Festus Pompeius his verbis describit: *Quadrantal vocatur antiqua, quam ex Græco (sed abusive) Amphoram dicunt, quod vas unius pedis quadrati, 48 sextarios capit.* Volsius Metianus verò hanc Quadrantalis mensuram sic describit: *Quadrantal, quod nunc plerique Amphoram vocant, habet urnas duas.* Exhibent itaque accersitæ lapideæ tabulæ has inscriptiones; ex quibus clarè patet, earundem in cubum unitarum mensuræ genus.

Quadrantal.

In prima itaque facie hæc legis.

Quadrantal pondo LXXX.

Fannio

Seu puras pendas latices, seu dona
Lyæi.

In altera facie, hæcce.

Rhemnius Fannius

Palæmon.

Pes longo spatio latoque notetur in angulo

Angulus ut par sit, quem claudit lineæ triplex,

Quatuor ex quadris medium cingatur inane.

Amphora sit Cubus, quam ne violare liceret,

Sacravère Jovi Tarpeio in monte Quiritis.

In tertia facie incisus est pes Romanus antiquus cum his verbis.

Romana Amphora

pedalis.

Sext. XLVIII.

Supereft & aliud Mensuræ genus, ^{Congius veterum.} quod veteres Congium dicunt, & continet secundum altitudinem pedem Geometricum, vas est ex aurichalco, Congii veteris exactissimam formam referens; vas antiquitatis raritate pretiosum sub Imperatoribus, Cæsare Vespasiano & Augusto F. usitatum, ut testatur inscriptio vasi inarata.

IMPER. CÆSARE

VESP. VI. COS.

F. CÆS. AVG. F. IIII.

MENSURÆ EXACTÆ IN
CAPITOLIO.

P. X.

Videntur etiam duo hic pondera ex metallo, in quibus argenteis literis eorum pondus expressum, unum quinque librarum, alterum duarum, uti ex ^{Lapides pondere V. & II. libras pendentes.} in-

Cap. V. inscriptione eorum colligitur, Deæ Opi ab Augusto consecrata fuisse, inscriptio docet.

TEMPL. OPIS AVGVSTI
Lib. V. alterum
verò Lib. II.

Statera veterum. Spectatur & hic prisca Romanorum statera, magnitudine palmari.

Item statera in China usitata, de qua alibi in hoc libro.

Urne Ægyptia. Huc referri possunt duæ urnæ Ægyptiacæ hieroglyphicis notis raræ, atque

penicillo effigiata: vasa referunt in *Pars II.* magnitudine paria, altitudinis bipalmaris ex Agathe in Hungaria è subterraneis ruinis, & tumulis effossa; quæ quidem non mensuræ genus, sed vasorum speciem referunt, à piæ, augustissimæque memoriæ Ferdinando IV. Rege Romanorum, Ferdinandi III. Cæsaris filio, Kirchero, eo tempore, quo Oedipo insudabat, ad hieroglyphicorum, quæ in eo continebantur, interpretationem faciendam transmissæ.

CAPUT VI.

Apparatus Rerum Peregrinarum ex omnibus Orbis plagis collectus.

Cap. VI. IN tres Classes præsens caput distribuo; in prima maris monstriferi fœtus; in secunda, Terræ mirabilium animantium matris partus; demum peregrinarum volucrum, ac variarum Regionum raros fructus, & rara quædam Naturæ prodigia sine discrimine, currente calamo perstringam.

Hirundo marina pendula ventos spirantes extra Musæum monstrans. Occurrit itaque primo loco Magnes Æolius, mole exiguus, sed virtute magnus. Pisciculus est, quo in Musæi laqueari intra nauticæ pyxidis ventorum Schemata, & differentias ad Mundi plagas collocata referentia, pendulus, qui se continuo motu agitando, nunquam quietus manet, nisi supra ejus venti Rhombo, qui extra muros actu spirat, itaque ad flantium ventorum varietatem, in omni ventis impervio loco se rostro suo ad Rhombum venti actu flantis, convertit. Vocatur hic piscis Hirundo marina, seu Piscis volans. Hispanicè *Voladore*.

Phyfa piscis anemodicticus ventum spirantem extra intus monstrans. Magneticam hanc ad ventos conversivam virtutem alius quoque Piscis habet, Phyfa nuncupatus, Mediterranei maris, maximè illius plagæ, ubi Nilus in mare devolvitur, incola; Piscis est totus Sphæricus in globum à natura decircinatus.

Cauda Syrenis. Piscis ex Hispanorum relatione maris Indici, propè *Insulas Moluccas*, mulieris formam referens. Caput habet rotundum, nec multum à reliquo corpore discretum, nasum modicè inter utramque malam protuberantem, palpebris oculis nostris simillimis, aures aliquanto promissiores; labra, dentes, & reliqua corporis membra, humanis paria, ubera rotunda, & lacteo humore turgentia, brachia aliquanto longiora humanis, manus cartilagineas, anserum instar, ad natandum aptas; quibus remorum loco utitur; Cæterum pro sexus varietate ad generationem requisita omnia, quæ postea in piscem definit, caudâ novem circiter palmorum longâ; Piscis cauda in Musæo Romano asservatur, longa palmos novem, in latitudine adæquat palmum in parte grossiori, unde in acumen paulatim diminuit. Raræ virtutis dote præditus est hic Piscis ad Sanguinis profluvium: dicitur ejus pulvis in hæmorrhagia inspersus, omnibus aliis restrictivis longè præstare, & quidem hac virtute magis femellæ, quàm masculi pollent.

Branchia Balænæ. Balæna Piscis *Balæna* est, facile omnium quos prodigioso mon-

Cauda Syrenis.

Cap. VI. monstrorum partu prægnans Oceanus producere solet, maximus; alio nomine à *Plinio* Phylæter dicta; cujus testimonio Balænae quatuor jugera, Phylæteres vero ducentos cubitos longitudine excedere dicuntur; nullas omnino branchias habent, sed eorum loco prægrandem in fronte hiatum, per quem receptum humorem magno impetu evomunt, corium habent glabrum, & in modum exasperatæ pellis spissum, durum, tenax, firmum ac solidum, pinnas habent utrimque unam, & tertiam in dorso, in modum alæ, seu falcis, quibus universam molem corporis vibrant; caudam habent lunatam coloris Cyanei, medii scilicet inter nigrum & cæruleum, ossatura ejus tanta est, ut ea veluti sepe ad hortos cingendos & habitationes in *Islandia* utantur.

Xiphias,
vulgò pesce
Spada.

Rostrum piscis *Xiphia*, vulgò *pesce Spada*; Piscis est, Delphinis magnitudine, & mole non impar, mediocres duodecim circiter palmos in longitudine æquant, dentibus carent, sed dentium loco sub ensis forma gladium oblongum fronti insertum gestant; oculos orbiculatos, & modicè in caput immisos, branchias quatuor, juxta quas duæ pinnae, tertia in ventre & quarta in dorso, aliis aliquantò amplior: corpore seu pelle glabra, & levi, in cuspidem juxta aliorum piscium normam gracilescit; venter argenteus, & fulgidus est, tergum modicè nigrescit, & splendet; tantæ docilitatis piscis est, ut, si dicere fas sit, linguam Græcam ab Italica distinguat. Hinc certo cantilenæ genere è subaqueis antris à piscatoribus allectus ipsorum præda evadit, ut *Kircherus* in *Musurgia sua* tanquam præsens anno 1638, 17 Maji, dum fretum Mamertinum trajiceret, testatur. Habet itaque horum rostrorum, seu gladiatorum *Museum* duo, qui in latitudine semipalmum, in longitudine fere quinque adæquant.

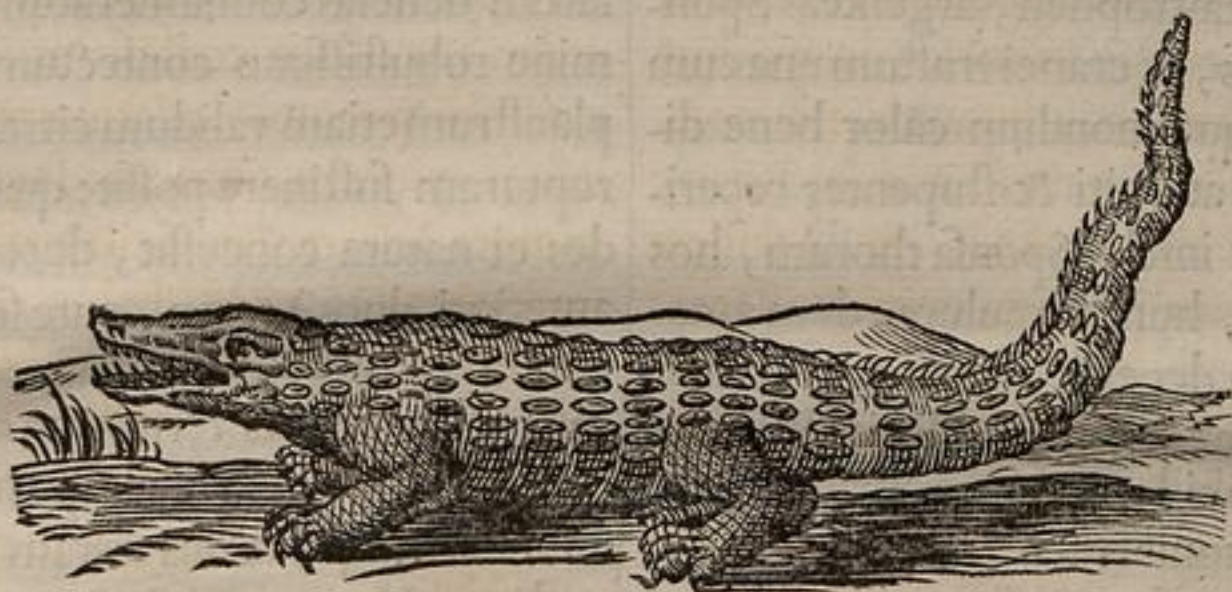
Crocodili duo. Est *Crocodilus* *Pars II.*
monstrum informe & ingens, diversæque magnitudinis; unde in *Musei tholo* unus quindecim palmos longus cernitur, munificum donum Serenissimi Principis *Joannis Federici Ducis Brunsvicensis, & Lunæburgensis Athanasio Kircheri Venetiis* transmissum; Alter verò parvulus duorum palmorum longitudinem habens; os ad aures usque pertingit, faucium rictu horridus, dentibus acutissimis, non multum longis, sed fortissimis, adeo ut omnes in unam maxillam coalescant, eburneo candore nitentes, pectinatimque adstricti, quorum numerus facile ad sexaginta sese extendit; linguam ei natura negavit; pedes habet quatuor in obliquum detortos, & acutis unguibus formidabiles; cauda reliquo corpore non multum minor in acumen deflectit, venter ejus molliculus, subalbus ob mollitiem; tergum verò solidum, adeo durum, robustumque ut telorum, bombardarumque ictus excutiat. In terris agit ille dies, noctesque sub undis; bestia est maximè *Nili fluminis* incola, quæ homines amore deperire videtur, quos, cum arripere ei contingit, tam diu deprimit, pedumque unguibus adstringit, donec exanimet, ubi vero exanimatum videt, prius mœrore percussum deplorat, demum sibi & in escam devorat: unde proverbium; *Lachrymæ Crocodili*. Repèriuntur etiam *Crocodili* in *Gangetico flumine*, qua parte *Ganges* fretum multis ostiis ingreditur.

Duos casus mihi hic recensere liceat, quæ circa hujus bestia voracitatem nostro seculo evenerunt: Alter ad *flumen Gangeticum*, ubi quidam *Lusitanus* enavigans tantisper ad fluminis ripam, naturæ consulturus deflexerat; hic, cum navicula retardante longiusculè moraretur, horribilem rictu è flumine bestiam (*Crocodilus* erat) sensim adrepere advertit, quo igitur fugeret

Casus mirabilis.

Cap. VI. geret nescius, ecce ferocissima Tigris, & ipsa ad eum devorandum avida, quid ageret miser inter Crocodilum & Tigridem medius, quid in tam ancipiti arena caperet consilii nescius, certissimum utrimque fatum infelicem exitum spondebant, à flumine hiante rictu Crocodilus, à terra Tigris famelica exitium præsentissimum minitabantur, cum itaque nullus effugii locus, ad Cœlitum invocationem conversus, opem implorat, vota emittit,

nec incassum: exaudivit cœlum suspiria; siquidem Tigris concitato impetu quasi jamjam in frustra decerptura hominem insilit, ille dum inclinato corpore impetum effugit, ecce (mirum dictu) Tigris recta in fauces illabitur Crocodili, qui tam fortiter illam tenuit, donec eam exanimaret. *Lusitanus* verò tanquam tertius inter duos gaudens, gemina fata feliciter evasit. Ita *Itinerarium R. P. F. Joannis a Jesu Maria Carmelitani.* Pars II.

Casus
funestissimus.

Recensuit Princeps *Anhaltinus* R. P. *Athanasio* superioribus annis, ex relatione cujusdam, qui Tragico casui interfuisse eidem Principi asseruit, succedentem casum prorsus fatalem, & exoticum: In Archipelagi *insulis Philippinis* sub 7. grad. latitudinis ultra *Æquatorem* est *insula Java*, in qua *Regulus* insulæ in urbe, dicta *Batavia* residet; *Gubernatio Insulæ* à quodam *Hollando* pendebat, cujus gubernatoris merita *Regulum* eò devicerant, ut sibi filiam ejus desponsandam statueret; dumque jam condictus esset *Hymenæo* dies, lætissima futuræ solemnitatis exordia præparantur, festivitati adaptantur omnia; sponsa verò animi relaxandi gratiâ comitantibus *Virginibus* proximum extra urbis pomeria, arundinetum, solitaria deflexerat; dum autem solito longiùs moraretur, ejus comites *Virgines* moram pertæsa, ad eam inquirendam emittunt; abeunt, sponsam quærunt, inclamant, investigant, sed nusquam apparet; in quærando totus

perditur dies, nec ubi locorum, aut quid de ea actum, aut quis eam abstulerit error, nemo erat, qui indicaret, aut referret. Subintrant arundinetum, cum igitur jam communis suspicio increvisset, sponsam factam esse alicujus bestię prædam, cum quoque recentissima *Crocodili* vestigia apparerent, aucta suspicio, & vix tantillum intra arundinetæ feræ vestigia profecuti, ecce patente faucium hiatu bestia in obvios incurrit; summum vitæ discrimen adierant, nisi præcipitato insequentem cursu antevertissent. Ad *Regulum* ac *Gubernatorem* itaque reversi, rem ordine, & quod inierant discrimen, metu penè exanimis exponunt. Cogitur proinde consilium, petuntur vota, quid in negotio faciendum, omnesque in unum consulunt, tam exitiale malum, aut vi, aut dolo circumveniendum esse. Aptatur itaque extemporalis fabrica, fallaci pavimento instructa fovea, quam ubi bestia quædam subolens prædam introgressa fuerit, unà cum pavimento

D

in

Cap. VI. in præceps ruat, processitque ex voto artificium. Nam *Crocodilus* grunnientem porcellum in caveam effossam veluti intra muscipulam quandam intromissum audiens, festino gradu prædâ potiturus adproperat, dum noctem illuforiæ machinæ incautius deprimit, ecce bellua præceps in foveam unâ cum pavimento corruit, quam insidiatores statim lanceis & hastis invadunt, vulnerant, conficiunt, finditur venter, evolvuntur viscera, & ecce *Tragicam Catastrophem*, argenteas Sponsæ armillas, & cranei frustum una cum capillis, quæ nondum calor bene digesserat, attoniti & stupentes reperiunt. Hinc infelix Sponsa thorum, hos thalamos, hunc tumulum, dum amore incauta deperiit, reperit. Dicuntur & coma una cum armillis in *Bataviam* translata, ibidem ad perpetuam rei memoriam conservari.

Astrites. *Astrites*, sive *Stella marina*, piscium species est. *Stellæ* à figura, quam referunt, sic dictæ, quinos radios habent longitudine palmum facile adæquante; cortex earum durus, hispidus, asper, & serpentino colore variatus, flexuosus tamen, & radiis ex centro æquis spatiis in circumferentiam paulatim gracilescentibus, cuti non glabra, sed quasi ex meris officulis, seu spinulis compaginata. Celerrimè natant, instarque *Polypi* brachia nunc deducunt, nunc contrahunt, progressivo, ac retrogrado motu ad quemvis situm deflectunt; os in medio instar *Echini* habent, ita constitutum, ut alimentum singulis quinis radiis subministrare possint; dorsum supernè in spheram protuberat, & ipsum hispidum, durum, & asperum, magis tamen ventre glaber, maculis alternatim cinericio colore albicantibus & nigredine obfuscatis, intermixtis: degunt plerumque inter saxorum fissuras, & hiatus, tanquam propriis pabuli sui domiciliis; vescuntur quippe maximè humore salsuginoso

rupium, *Ostreis*que marinis, iisque, quæ *Pars II.* mollia vocantur, passim insidias ltruunt, & ubi eas apprehenderint, totas exsugunt, & delumbant; harum *Stellarum marinarum* plures *Museum* asservat, quæ infectis marinis annumerata advenis monstrari solent.

Testudo marina. Est *Testudo* animal tardigradum, visu horridum, neficio, quem id primò aspicientibus terrorem incutiat, cum tamen cæteroqui animal sit innoxium, quin inter mensarum delicias connumeratum, putamine robustissimo contactum, ita ut plaustrum etiam validum citra omnem rupturam sustinere possit: quatuor pedes ei natura concessit, duos ex parte anteriori, duos à tergo, cute squamosâ contactos, atque unguibus acuminatis instructos, versus terram ita arcuatos, ut alterutris, dum se tanquam uncinis solo adstringit, versus terram fixis protrahat. Harum *Testudinum* exuvias, seu testas, magnitudine bipalmares in *Kircheriano Museo* conspicuas reperies; quatuor tantæ capacitatis, ut clypei vices quælibet ipsarum subire possit. *Testudines marinas* littus *Brasilie* ad eò grandes producit, ut sint, qui referant, solam unam octoginta hominibus lautam coenam suppeditare potuisse. In *Mari Indico* tam magnæ reperiuntur, ut indigenæ quibusdam aliis tanquam cymbis utantur, aliis verò adversus cœli injurias tuta tecta & domicilia erigant.

Raja, seu *Argilla*, piscis est ex mera cartilagine excepta spina dorsi, absque ossibus, & squamis à natura compactus, formâ à reliqua piscium specie impar, cum omnibus suis partibus, solâ modicâ caudulâ, quæ longa, tum tenuis & rotunda est, exceptâ, in planum corpus abeat; undique tenui pellicula, quæ subtus albicat, superius verò aliquantulum nigrescit, circumvestitus, pedibus caret, nec pinnis scætet, cum non nisi in extremitate caudæ

Testudo
marina
magna
molis.

Raja.

Cap. VI. dæ pinnulas habeat, quibus se in quasque partes natando deflectit; à caudæ extremitate usque ad corporis initium in medio dorfi, acutissimorum aculeorum seriem habet, quæ etiam per totum dorsum ad caput usque excurrit, sed ita diminuti, ac in medio dorfi sunt, ut potius moduli, quam aculei dici possint. Caput, habet, ut reliquum corporis planum, nullo collo à reliquo corpore disjunctum; verum pro sui solum quantitate eminent; oculos duos parvulos & rotundos in superiori capitis parte habet, os vero latum à denticulorum minimorum infinita serie, quæ circa cartilagineam pellem in unum quasi officulum multis denticulorum acuminibus refertum concrevit. Corporis molem disparem habent; sunt enim, qui humanâ palmâ contegi possint, alii verò ad duos, & ultra palmos in latitudine, longitudine vero ad tres, & ultra extenduntur; itemque hujus magnitudinis in quacunque dabili quantitate, aut differentia reperiuntur; Habet *Museum Romanum* duos, sed arte efformatos, & aptatos ut superiori *Rajæ* descriptione nullo prorsus modo congruant, & à vulgo potius *Basiliscorum* exuvia, quam *Piscis* hujusmodi credatur, aut *Draconis* cujuscumque abortivus fœtus; horrendum quippe visu & informe animal apparet; Caput habens in altum exprorectum, hiantem & patulo ore horridum, duabusque oculorum cavernis formidabile, inque fastigium turbinatum excrevans, duobus acuminatis unguibus, seu cornibus minax; collum oblongo à corpore segregatum, & in altum elatum; corpore tenui, sed amplis cartilagineis alis utrimque conspicuum; pedes spurios cartilagineæ pinnulæ conglutinatos habent; caudam demum longam, & aculeatam protendit in varias spiras contortam, hæ sunt deformatæ *Rajæ*, & putatitii *Basilisci*, & uti *Author* sentit, non tam à natura quam ab arte confecti.

Basiliscus
factitius.

Armadillus Ericius loricatus, animal amphibium, dura undequaque te-

Pars II.
Armadillus sive Ericius cataphractus Americae.

sta armatum, quæ veluti undis, aut squamulis contacta videtur, figuræ oblongæ, circa humeros, & dorso paulo ampliori circa limbum corporis, quatuor pedibus natura incessum fulcit, ungues habens acuminatos, ceu *Crocodylus*, cui etiam in capitis expressa effigie similis est, propius tamen *Porco*. Caudam habet rotundam, & in acumen decrescentem, squamosam, & testaceâ armaturâ vestitam.

Armadillus Mexicanus priori quoad formam non absimilis, quoad omnes corporis partes solo colore differt, quod scilicet *Ericius* atro magis nigrescat exuvio, quàm *Mexicanus* faciat, qui totus cataphractus apparet miræ squamarum varietate spectabilis.

Armadillus Mexicanus.

Torpedo marina. Fuit superioribus annis *Kircherianum Museum* peregrinis rebus compluribus ditatum ab *Alexandro Fabiano*, Mexicani regni incolâ; inter cætera quoque *Ericium marinum* misit, quem asseruit, vim stupefactivam obtinere, quod tamen, hîc compertum non fuit; cumque hujus exuviæ speciem plurimum audito iudicio indagaret, *Author* tandem non *Torpedinis*, sed *Ericii marini* exuvias reperit, quæ exuviæ tamen à nostratibus in corporis mole differunt, vimque ejus stupefactivam refusam putat qualitatem narcoticam, communicatam sibi à *Torpedine* pisce, in cujus visceribus, *Torpedinis* voracitate sepultus jacuit *Ericius*.

Torpedo marina.

Conchylia marina ostentat vagum hoc *Museum* quam plurima, pulcherrima.

Conchylia marina.

D 2

rima

Cap. VI. rima luxuriantis Naturæ Cimelia ,
Conchas , Ostrea, Murices, omnisque
Conchyliorum generis species, in tan-
ta quantitate , tamque variatâ copiâ,
ut totas maris divitias in compendium
redegisse videatur , quæ scrupulosius
describere si intenderem, prolixus ni-
mium forem. Quare ne in aculeatos
anfractus , & scopulos impingam si-
lenter me subduco , è nobilioribus so-
lum nonnulla attingenda censui.

Purpuræ. Sunt itaque primo loco aliquot
Purpuræ , hoc nomen fortitæ quod
Principum aulis sint gratissimæ, & fre-
quentes ; aliæ sunt turbinatæ , & in
mucronem gracilescentes ; aliæ tuber-
culis , & multa colorum aspergine va-
riæ : quædam ex candido rubescentes,
superficie levi , & tersa , marmoris Pa-
rio haud absimiles ; nonnullæ asperæ,
rugosæ , & in varios anfractus discre-
tæ ; multæ in spiras detortæ , aliquæ in
helices convolutæ , tandemque in cu-
spides abscedentes.

Murices. Secundò Murices complures Pur-
puris non absimiles, excellentissimo-
rum Conchyliorum species sunt , ex
quorum humore , seu sanguine præ-
stantissimus tingendi color elicitur.
Sunt hæ plerumque turbinatæ , & lon-
gos aculeos habent forinsecus ; in par-
te vero interiori ex albo purpurascunt ;
est eorum testa gravis , solida , dura,
multisque cuspidibus horrens. Sunt
quædam leves etiam in modum mar-
moris striatæ & maculosæ , labio pa-
tulo , & in modum canalis aperti di-
ductæ.

Turbines. Tertiò sunt Turbines ὠρμόεφοι,
quorum testæ in multa volumina plu-
rimis undique tuberculis exstantibus
diducuntur.

Quartò Turbines anonymi, Con-
chylia sunt tuberosa , & anfractuosa,
striata partim , partim rugata , macu-
losa variâ tincturâ.

Trochi Nilotici. Quintò, hic reperiuntur Trochi Ni-
lotici albi in mucronem desinentes.

Sextò, Cochleæ pentadactylæ, cum *Pars II.*
quinque aut pluribus acutis appendi- *Cochleæ*
cibus , quædam turbinatas testas ha- *pentada-*
bent , quædam cælatura sunt inæqua- *ctylæ.*
les , scabræ , rugosæ , non paucæ cla-
viculatim intortæ umbilicata cylin-
droïdes.

Septimò, reperies hic plurimas Pin- *Pinne &*
nas, seu Buccinas, aut Papiliones ma- *Buccinæ.*
rinos. Ostraceum genus est, quod te-
nui, sed duro exuvio extrinsecus aspero,
intrinsicus tersum, & aliquantum rufe-
scens sub marinis rupibus adhæret, ac
lanugine quadam dotatur, quæ maxi-
ma vi attractiva humiditatis pollet.
Denique visitur hîc maxima copia
Concharum margaritiferarum, qua-
rum aliquas extrinsecus scabrosa squa-
ma circumvestit, aliæ verò ab his se-
paratæ, tum intrinsicus tum extrinse-
cus argenteo Perlarum fulgore splen-
dent. Cernitur hîc etiam Ala Hirun-
dinis marinæ grandis admodum, &
acervus rerum impetratarum, quarum
formam petrificus succus in saxa con-
gelavit, ut sunt ossa, tum humana,
tum aliorum animalium, atque hu-
jusmodi complurima. Superbiunt hîc
Corallini rami, & est pars rupis ex fun-
do maris avulsâ, & coralliferis plantis,
nec non monstruosis arboribus con-
ferta.

Animalium terrestrium exuviæ non-
nullæ hîc reperiuntur, inter quæ pri-
mo loco ponenda videtur *Iguana Me-*
xicana. Animal est, quod equidem *Iguana*
inter fluidi elementi partus, non au- *Americæ.*
tem inter terrestris glebæ fœtas refer- *Lacerta*
ri posset, cum more Piscium natet, *amphibia.*
subque aquis degat. Moreque qua-
drupedum, veprium, herbarumque
inter arboreta vagabunda luxuriatur ;
arbores scandit, ac formâ Crocodilo
simillima est, solo cutis colore, qui
in atrum inclinat, & duritie, utpote
quæ sine squamis tersa est, differt,
modo scilicet serpentum maculosa, &
tersa ; secundum dorsum longitudinem
spinas

Cap. VI. spinas habet pectinatim ad caudam usque descendentes, in modum ferræ dentatas, & aculeatas; oris rictus magnus est, dentes modici, & minuti; ungues avium unguibus similes, sed debiles & innoxii. Ovipara est, quorum magnam copiam parit, gratissima gustui; decem, aut viginti dierum spatium sine cibo, ac potu vivit. Caro dulcissima, maximarumque deliciarum in *America* illecebrarum mensalium complementum est; licet animal sit cæteroqui visui horridum, gustui tamen est gratum, & delizioso. Tametsi enim *Hispanis*, primis *Americanarum* partium & plagarum inventoribus istis primis temporibus uti horridum ita abjectum & inutile habitum fuerit, gustatu verò pretiosum & opiparum, nec aliis, quàm magnatum ac procerum epulis dignum à *Barbaris* instructi compererunt.

Alce. Cornua & unguæ *Alcis*. *Alces*, Germ. *Elendt*, vulgò *Gran bestia* dicta,

animal est speciei cujusdam mediæ inter Equum & Cervum, quod *Olaus Magnus* *Onagrum* vocat, nares habet & aures prominulas, cornua ferè Taurina, Cervo paulò altior, & cursu velocior, Desertorium *Rusæ* fera est. Juvenis captus adeo mansuescit, & humanum consortium amat, ut non solum canum more dominum suum olfaciat, & sequatur, verùm cibum, potumque humanum ambiat; non spernendarum virtutum animal est,

unguesque ejus adeo medendi vi, & *Pars II.* robore pollent, ut ab universo populo exposcantur; ejus unguibus Lupus vel tactus exanimari fertur. Sunt ungues *Alcis* contra Epilepsiam præstantissimum remedium, si scilicet hujus pars in annulari sinistra manus digito asservetur, aut deferatur, aut ex eo annulus conficiatur, qui in eodem manus digito deferatur: Nec ullus mirabitur, cur majoris efficaciam, si annulari in digito deferatur, potiùs sit, quam in alio digitorum, nisi qui hanc cum corde maximam affinitatem, & correspondentiam, ex communi Medicorum sententia, & consensu, habere, ignoraverit; nec mireris, in demortua bestia hanc medendi manere qualitatem, & cur idem non contingat in omnibus aliis animalibus. Differentia quippe est, quod quædam qualitates materialiter; vel toti composito, aut partibus inhærent; aliæ à principio vivente suam traducant efficaciam; hinc in variorum animalium partibus, exuviis, excrementis variæ qualitates materiales remanent; aliæ verò, quæ à principio vitæ emanant, etiam cum ea intereunt; videntur hinc cornua & ungues duo.

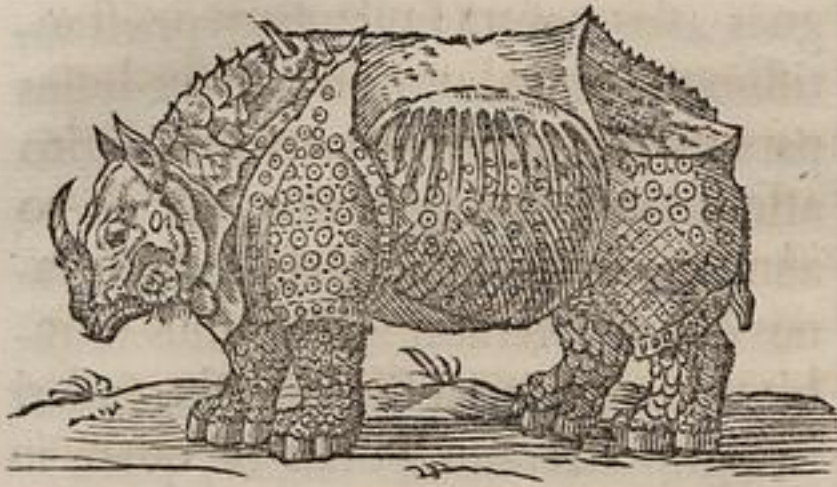
Sorices, seu *Mures Moscovitici*; animalcula sunt, & eò quod in *Moscovia* Mures Moscovitici odori-feri. reperiantur plurima, & vix alibi, à provincia nomen duxerunt, abietum, terræ, arborum, & radicum latebras incolens, à *Murium* nostratum forma non absimile animal, sed tanta odoris fragrantia excellens, ut ex musco compacta, & musco foeta videatur; hinc omnes Magnatum aulae eorum exuvias appetunt, & maximo pretio coëmunt, ut indumentis subducta, & adversus frigoris aculeos clypei, & lorice vices subeat, & graves & tetrè olentes auras odoris sui fragrantia expugnet. Horum *Murium* exuviae duæ in hoc *Museo* prostant, *Authori* ex *Polonia* dono transmissæ.

D 3

Rhino-

Cap. VI. *Rhinocerotis Cornua.* Inter peregrina & exotica animantia, quæ mirabilia

Rhino-
cerotis
Cornua.

bilium fœcunda parens natura producere solet, est hoc deforme monstri genus. Animal est grande, durissimo & solidissimo corio, ceu thorace ferreo à natura loricatedum. Corporis mole Elephantum non impar, à qua tamen non nihil deficit, eo quod breviores habeat pedes. Caput habet ad modum suum in rostro acutius, & usque ad frontem productius, grossissimi ac robustissimi colli; os repandum, inter nares ei excrescit cornu rotundum, & robustissimum, parumper versus frontem incurvatum, ferrugineum nigrorem habens; caudam more Bouum ejusque formæ gestat. Nonnulli porro *Rhinocerotes* duobus cornibus instructi sunt. Majori inter nares, minori verò supra nares; feritate, dolo, & fortitudine cor-

poris molem æquat, adeo ut nulli belluarum cedat. Tempore *Domitiani* sæpius in arenam producti fuerunt, semperque visi luctandi dexteritate cæteris prævalere; adeo ut Elephantes sternere, Leopardos exanimare, Leones interimere, Tauros conficere, Urso extenuare, aliaque ferocioris naturæ animalia enecare, & vincere compertum sit. Unde *Martialis* lib. *Spectac.* Epigr. 22. canit.

*Sollicitant pavidi dum Rhinocerota
Magistri,
Seque diu magnæ colligit ira feræ,
Desperabantur promissi prælia Martis
Sed tamen is rediit, qui fuit ante furor.
Namque gravem gemino cornu sic extulit
Ursum,
Fæctat ut impositas Taurus in astra
pilas.*

Habet *Museum* tria *Rhinocerotum* *Cornua*, duo minora bipalmaria in longitudine, & septem unciarum in calcis radice, diametro, unde in conum excrescentia, leviter incurvata in acumen gracilesunt. Tertium verò cornu cæteris subtilius est, cum in calce semipalmarem solum expleat diametrum, indeque ultra tres palmos in acumen decrescit prioribus acutius.

Hippo-
potamus.

Hippopotamus, seu *Equus marinus*. Animal est quadrupes, & amphibium, quod licet inter aquas degat, tamen inter terrestria quoque referre libuit amphibia. Refert de illo *Odoar-*

Barbosa, quod sæpius visus sit à *Lusitanis* Nautis in *Insula Cefula*, ad pascua exire, & in pratis in morem pecudis recenti gramine vesci: deprehensum sæpius & circumventum in prædam venisse,

Cap. VI. venisse, quod si tamen eorum casses aliquando fefellisset, concitatissimo cursu ad cymbas adproperasse, quas sic dentibus contrivit, donec inutiles Nautis reddiderit, & in fragmenta inutilia diruperit. Bestia est, quæ in altitudine ad quinque cubitos excrescit: pedes, aures, cauda, & vox cum Equis omnino conveniunt, solum quod unguulæ pedum, in modum Taurorum bifidæ sint: nares habet patulos, labia repanda, rictum magnum & vastum, in quo utrinque tres magnos, sed obtusos, & prominentes dentes habet. Carnes humanas amare, Aristoteles testatur, qui de Mirabilibus *Indiæ* scribens, verba *Alexandri* ad se scribentis refert. Ducentos milites de Macedonibus levibus armis misisse, per anem nataturos; itaque quartam fluminis partem nataverunt; cum horrenda visu res nobis conspecta est, Hippopotami inter profundos aquarum

ruerunt gurgites, raptosque milites nobis Pars II. flentibus absumpserunt. Hæc sunt ad verbum, quæ *Alexander Aristoteli* scripsit. Hæc bestia ad flumen *Nili* reperiri solet. Asservat *Museum* hujus belluæ fragmentum ex dentibus dissectum tantæ duritiæ, ut cuius filici æquiparari possit; non minus enim percussus, aut affricus chalybe, quam quivis alius filix favillas dat. Sunt qui veneno obstare, & hæmorrhoides sanare asferant. Habet & *Museum* caudam hujus *Equi marini*.

Simia sceletum quod Anatomico studio, & opera secundum suum situm ^{Anatomia Simia.} naturalem compactum, & colligata ossa ossibus; ubi non solum ossium compages, verum etiam nervorum corda, & articulorum omnes compactiones, & ordines accuratissime videntur humano sceleto similima.

^{Vulpes Americae.} *Vulpes marina* à nostratibus *Europæis* differt solo colore, & cauda; color quippe medius inter cinerium & atrum, cum ex his permixtus sit, cauda verò à nostratibus differt, eo quod non solum colore reliquo corpori par sit, sed etiam pili hispidiore & breviores sint. Harum *Vulpium* exuviae reperiuntur hic tres, quæ colore omnes conveniunt, sed quantitate molis secundum diversitatem ætatis discrepant.

^{Lynx Mexicana.} *Lynx Mexicana*, animal est *Vulpi* non absimile, sola quantitate corporis minor, ingenii verò agilitate, astutia, & procacitate major; ei enim agilitas corporis tanta est in motibus, ut visus humani videatur deludere velocita-

tem. Visitur hic unum exuvium nostris *Felibus* paulo minus, cæteroqui tota corporis proportione par, colore autem dispari, videlicet atro-cinerium.

Aliud hinc occurrit rarum sane *Animal quadrupes*, unguibus acutissimis instructum, ita ut duritiæ earum ope non solum montes, & scopulosos tractus, verum etiam arbores scandat. Color ejus candidus, & nigerrimis maculis permixtus, capillos habet hispidos in modum *Caprarum*, caudam brevem, eâ à natura astutiâ dotatum, ut cum aliud à persequentibus *Venatoribus* effugium salusque non superfit, tam tetrum & abominabilem expultrice vi fœtorem emittat, ut *Venatores*

^{Animal exoticum mephiti exanimans.}

Cap. VI. res ei infidiantes, quasi exanimes memphitis vehementiâ à persecutione desistere cogantur. Harum exuviarum unam ostentat *Museum*.

*Volucres
peregrinae
ex Brasilia.*

*Ramphastus, animal volu-
ere ingentis
rostri.*

Peregrinarum volucrum exuviâ hîc aliquot inter raritatum varietatem conservantur. Occurrit itaque primo loco *Pica Brasiliae*, quam alii à magnitudine *Ramphastum* putant, alii verò *Variani* testimonio (qui in *Æthiopia* abundantes reperiri scribit) *Abbatem superbum*, alii avem *Rhinocerotem* ajunt. Quidquid de nomine sit, si cætera corporis membra rostro conveniunt, vix arbitror majorem inter volatilia volucrum reperiri. Rostrum quippe hoc in longitudine duos palmos excedit, & quâ corpori unitur, seu capiti, in crassitie quatuor uncias superat, in latitudine vero uncias septem, unde rostrum hoc volucrum more in acumen curviusculum excrescit, pluribusque denticulis acutissimis in ferræ morem hinc & inde prominulis conspicuum: color quidem hodie glaucescit, nescio an temporis tractu, aut naturali colore hoc ita tinctum sit; si Reverendis Patribus, qui ex *India* ad *Urbem* accedere, ac redire solent, credimus, pretiosissima antitodariâ virtute adversus omnia venena præstat; *Indis*que Monarchis & Principibus solum concessa, à quibus maximi thesauri loco custoditur, & conservatur, interque donativa & munera, quibus *Indorum* Reguli sibi invicem officiosè occurrere, & correspondere solent, (quibus hoc demortuæ avis rostrum præcipuè in pretio est) reponitur. Nec mirum quod isthæc avis, uti rara, tam pretiosâ dote à natura condecorata, & dotata sit; nam multiplex experientia & Authorum variorum, ac gravium virorum opinio nos docet, inter aviculas nostras *Europæas* rostra & ossa varia medendi virtute pollere, unde rostrum & ossa *Ciconiæ* in *Apoplexia* & *Paralyfi* laudantur. *Alaudæ*, *Passerésque*,

Troglodytici in *Colica*, alii commendant pro *Icteria* volucrum, *Icterus* seu *Galgalum*: *Vulturum*, *Cygnorum*, *Onocrotalorum* & *Aquilarum* pelles applicatæ stomacho, oppidò ad concoctionem, & digestionem ventriculi faciunt. *Picæ* modicè sumptæ molestas cordis palpitationes sedant; nec hac solum medendi virtute pollent aviculæ, sed nos docent, pro variis morbis varia simplicia eligere; unde ab *Aquila* habemus lapidem *Aëtitem*; ab *Hirundinibus* *Chelidoniam* visui prodesse docemur; à *Milvo* nobis *Rhamno* mederi, à *Turdo Myrti* ramo; ab *Ardea* *Cancro*; à *Merula* *Lauro*; à *Gruibus* palustri *junco*; quin imo anni tempora, & intervalla distinguunt aves, & tempestatum immutationes nobis vaticinantur, ut à deliro veterum auspicio abstraham, unde canit *Mantuanus Poëta*.

*Astra etiam pluviasque docent, & certa
dierum*

*Tempora, & annorum. Sic ver cognoscit
Hirundo,*

*Alcyones hyemem, ventos & flumina
cudunt,*

Et tempestates campis sitientibus imbres.

Et *Virgilius* in *Georg.* libro 1.

*Certatim largos humeris infundere rores
Nunc caput objectare fretis, & currere
in undas.*

Et mox *ibid.*

*Tum Cornix plena pluviam vocat improba
voce,*

Et sola in sicca secum spatatur arena.

Et iterum.

*Cana fulix itidem fugiens è gurgite ponti
Haud modico tremulos fundens è gutture
cantus,*

Nuntiat horribiles clamans instare procellas.

Sic

Cap. VI. Sic compertum etiam est, cum matutinis horis acedularum & fulicarum acervi, insolito vocis clangore auras quatiunt, stagnisque & amnibus imminet; mox videbis cœlum atris nubibus contegi, aërem verò pluvia & imbribus obscuratum in pluvias resolvi; pluraque alia vulgò notissima vaticinia, & documenta avibus debemus. Verùm ut unde digressus eram, redeam, reliquarum volucrum exuvias indagemus, & obveniet primò

Manucodiata Avis Paradisi.

Avis Paradisi, quam *Manucodiata* dicunt, quæ pedes ita modicos habet, ut carere iis videatur; duo longissima fila atrii coloris è corpore excurrunt, quas in arborum ramos implicat, seque sic iis ad quiescendum suspendunt. Quo cibi genere vescantur, ignotum est; quin imò ex aëre victitare, sunt qui perhibeant. Plerumque in continuo motu per auras defertur avis.

Alas habet, sed immediate post prominulum rostrum, exigua corporis moles, variorum colorum, qui tamen maximè ad ærugineum accedit; penas verò ad duos palmos excurrentes, paucis circa rostrum, & lanuginosis pennulis mira varietate contactum, videturque agglomerata quædam pennata massula, vix carne constans. Cauda vero Pavonum more, aureo splendore nitet aliis mixtim coloribus corusca. *Brasilia* huc septendecim variarum volucrum exuvias transmisit quarum una subtilissimi rostri, quod pene semipalmare est, & ejusdem altitudinis pedes habet, corpulentiam junioris Galli; pennæ porrò tanto ruboris splendore à natura accensæ sunt, ut similem in intensione colorem obtinere non possimus. Aliæ sedecim & formæ & colore mirabiles & vagæ noviter accesserunt, de quarum nomine, & natura, tametsi adhuc nulla habeatur potentia, eas tamen ob accensorum colorum decorem & varietatem omnibus Advenis, uti raræ & curiosæ appa-

rent, ita insolita formâ, & colore multiplici spectantur à natura dotata; nam aliæ flammineo colore rubescunt, cæruleo aliæ, quædam aureo præfulgent; viridi amœnitate exornantur aliæ, & demum nonnullæ intermixtione variorum colorum tali à Naturâ contextæ artificio, ut sagax colorum vix varietatem valeat distinguere; omnes ex *Brasilia* ad *Authorem* transmissæ.

Spektatur & alia volucris intensissimo rubeo colore purpurascens, quam *Brasiliæ* *Quaracies* vocant, & est *Corvi* species, non nigri, sed per totum corpus purpureo colore, uti dixi, fulgens. Atque tales fuerunt, quæ venerabili Patri *Josepho Anchieta Brasiliæ Soc^{tis} JESU* Provinciali, Viro Sancto, dum iter per mare ageret, & homines æstum solis amplius ferre non possent, hæ aves ad umbram faciendam accitæ & ad portum usque comitatæ, navim ab æstu solari, inumbratione defenderunt: quo miraculo plures ex Paganis ad Fidem Christianam conversi fuerunt, vide *vitam ejus* jam luci datam.

Quartò, hoc loco Naturæ abortus, seu transformationes capiti huic inferam, nec miretur quispiam, si Naturam subinde abortire asseram. Spektantur in hoc *Museo* inter mirabilia *Fungi*, non ut aliàs molles, & teneri, quales ex arborum pituita protruserat humor, aut tenerioris arenæ terrestris miscella, sed saxea prorsus, quorum plurimi in saxa durissima priori servatâ formâ mollietatem in duritiam, levitatem in gravitatem immutarunt, & impetriti dicuntur.

Præterea hic *Ossa Gigantum*, solo pondere, & nitrosa qualitate in saxa immutata comperiuntur, quamvis *Author Musei* potius Mineralis naturæ factum censeat.

Ligna hic quoque reperies, ponderis gravitate immutata, uti saxa ad imum fundum aquæ subsidunt.

Vasa ex lapide *Teccala*, quæ naturali dote tanta virtute refrigerativa prædita sunt,

Corvus purpureus Brasiliæ.

Naturæ abortus.

Fungi impetriti.

Ossa Gigantum putatitia.

Teccala lapis sive Marmor

E

sunt,

Cap. VI.

Mexica-
num vir-
tute refri-
gerativa
pollens.

Vasa Por-
cellana
Chinae.

Cucurbi-
tae Mexi-
canae.

Poculum
Nephriti-
cum.

Ala Hi-
rundinis
Marinae.

Ova Stru-
thionis.

sunt, ut liquores impositi scypho tali lapide confecto, mirifico refrigerio statim imbuantur.

Adest præterea copia vasorum Porcellaneorum in formam Idolorum, & figurarum Sinensium reducta.

Vides hic congeriem vasorum in modum scutellarum excavatarum; figuræ sat amplæ, sed pondere levissimo, diversis figuris & tractibus subtilissimis variè effigiatae; ut etiam colorum multiplicitate depicta, ac demum vernice Sinico magni splendoris superinducto; vasa sunt ex Cucurbitis Americanis, Authori inde dono transmissa.

Poculum ex Nephritico ligno, cui quemcunque liquorem imposueris, ac paululum consistere permiseris, mox in cœruleum colorem tinctum reperies; atque adversus calculum renum ex eo bibentibus efficacissima Medicina comprobatur.

Extat hic Ala plusquam palmaris, Piscis volantis, seu Hirundinis marinae, qui Æolius Magnes ab Authore appellatur, de quo supra.

Ova Struthionis hic plura, & differentis magnitudinis reperiuntur, maximum palmum in diametro complent, candidissimæ testæ, & solidæ adeo sunt substantiæ, ut in lapidem coaluisse videantur.

India, Japonia, Mexicum, Brasilia hoc Museum suis replerunt curiosis donariis, inter quæ pendet Gladius, seu Framæ Japonica, Lamina est tripalmaris, modicum retorta, duarum unciarum latitudinis, utrimque duplicata, crenula elaborata, ex una parte in acutam aciem, ex alia vero fortiori dorso instructa, acinacumque more elaborata est; manubrio suo, & cupreo orbe satis grosso, ad manus defensionem instructa, Vagina fortissima, ex nescio cujus piscis pelle elaborata tegitur.

Gladius hic, eò quod ex Japonia allatus non tam curiosus, quam venerabilis, loco sacratiore dignum monumen-

tum, eo quod plures Patres Societatis Pars II. JESU ob odium, & persecutionem fidei, eodem gladio plexi sint, unde non sine veneratione, & spirituali solatio, teneroque gustu hospites contemplari solent.

Pendet & clava fortis ex America Septentrionali Romam delata, ex durissimo æruginei coloris saxo, more lentium opticarum ex duorum circulorum segmento elaborata, adeo ut circumcirca in acutiorem aciem vergat, in medio vero ob corporis crassitiem ictus vibrationem augeat, & soliditate robustior sit. In medio foramine exciso tripalmaris baculi manubrio inhastatur; est & hæc ingenioso Barbarorum furore facta venerabilis, eò quod aliquot Patribus effractis cervicibus cœli januas aperuerit.

Vides hic Chinensium Regum Diadematis formam, quod ex corio durissimo, unde quaque deaurato constat, quo & loco coronæ utuntur. Cingulum item ex Testudinum marinarum tessulis contactum, quo Mandarinum Sinensium proceres uti solent; unde formæ pulchritudo, & pretii valor ei accrescit.

Item Sandalia hic vides, quæ corii loco Cannabinis ligulis compacta, & viridi holoferico contacta sunt.

Brasilia hic extat fragmentum Panis, uti & granum quo panis conficitur, ex Iuccæ venenosæ cæteroquin plantæ radicibus in salutarem cibum, panemque redacta, quem Mandioca dicunt. Cochlearia Chinensium eburneæ virgulæ duæ sunt, quarum quamlibet una manu contrectantes cibum sumunt Sinenses.

Statera Sinensibus usitata ex ebore probè levigata hastula est, quæ punctulis, proportionem Arithmetica, æqualibus inter distincta, nec non duobus tenuissimis filis instructa, quorum unum hypomochlii vices subit manu pendens tenta, ex altera parte verò bilancis scutella pendet, in qua monetarum im-

Diadema
Regis Si-
narum.

Panis
Brasiliae
Mandioca
dictus.

Libra seu
statera Si-
nensium.

Cap. VI. impositarum justum pondus exploratur, sed filo, quod hypomochlii vices subit, ad differentis comparationis puncta adaptato.

Atramentaria, seu Atramentum Sinicum, mistura est in lapidem formata, madefactum humido, liquorem reddit, atramento similem, quem penes se deferunt, & ubique aut aqua, aut sputo imbuunt; & penicillum ex pilis subtilissimis confectum ad scribendum commodum habent. *Europæi* hodie idem ope gummium & fuliginis præstant; quanquam Sinicum nostro multo sit præstantius, & ad cultorum aciem acuendam cotis instar servit.

Novacula Sinensium.

Cultri, & Novaculæ *Sinensium*, differentis formæ à nostris.

Semicinctum Barbarorum Anthropophagorum in Brasilia.

Ultimo loco Torques, sive cinctura *Barbarorum*, seu *Anthropophagorum Brasiliæ* exhibetur. Non est hæc, ut illa, quam *Manlius*, ad *Anienem*, Gallo, quem provocatus interemerat, Torquem detraxit, & inde *Torquati* nomen accepit, aut aureo vellere contextæ, aut lapidario pretio raræ: sed *Brasiliæ* *Torquati* veriùs nuncupandi, qui & ipsam pellem hostibus extorquent, & spoliorum loco ebur humanorum dentium, è torque, qui in modum fasciæ palmaris ex certo lini, aut *Cannabis* contexto subligaculo dependent per palmaria fila, & veluti juniperi granis, humanisque dentibus di-

stincta dependens. Hac enim multitudine dentium triumphantes suæ barbarici facinora ostentant, tot enim dentes continent hæc perizomata, quot homines devorarunt, in testimonium generosi animi, eaque veluti tegumentum pubis portant.

Quotidiani hospites celeberrimi hujus *Musæi* mirantur hic duos abortivos globos, quorum unus in petram coaluit crustatæ superficiei, in vesica Patris *Leonis Santii* viri omnigenâ scientiâ celeberrimi, natus, eoque mortuo excisus, uti prodigiosæ magnitudinis, scilicet qui facile pugnum humanum expleat, sic & duritiei incomparabilis calculus hic humanus undecim uncias circiter pendens, hoc epiphonemate. *Doctum occidit Leonem.*

Alter globus in *Vaccæ* stomacho repertus fuit, non in lapidem concretus, sed in pilam lusoriam tenui cute circumvestitus, intus pilis rubeis ita coagulatus, ut videatur artificiosissima industria ex iis compactus, levissimus est, sed tenacissimæ compactionis, uti sunt pilei castorei, quibus capita humana conteguntur, hujus causam indagans *Author*, asserit, & prudentissimè suo more, pilos esse, quos mater vitulum, foetum suum lambendo lingua sua attraxit, & deglutivit, qui cum digestionis sint difficillimæ, ii paulatim in glumum, intra *Vaccæ* stomachum concreverint.

CAPUT VII.

Optica, Catoptrica, Dioptrica Experimenta.

Ca. VII. **P**otentia visivæ ratio sub triplicem considerationem cadit, unde & secundum triplicem hanc videndi rationem, etiam triplicem sortita est denominationem: vel enim primò visio fit directè, radio scilicet directo in objectum tendente; hicque modus sub nomine *Opticæ* consideratur.

Secundò visio fit per reflexionem in specula, aliaque corpora, quæ species objectas reverberant, & dicitur *Catoptrica* seu *Anacamptica*.

Tertiò denique visio fit mediis corporibus diaphanis, diciturque *Dioptrica*, sive per refractionem *Anaclastica*; hoc eodem ordine servato Celeberrimi

E 2

mi

Ca.VII. mi hujus *Musæi* selectiora arcana de-
 Optica. scribo, in quo sub *Opticæ* partem uni-
 versa, quæ hoc opere continentur, cadunt, unà cum nonnullis fallaciis, quæ directo radio in objectum tendunt, ac elegantium figurarum species tibi repræsentant ex certo puncto, cum tamen in omni alio loco non nisi confusam quædam colorum congeries appareat, vides qua ratione eadem tabula tibi tres aut plures differentes possit repræsentare figuras ex differenti stationis loco. Figuræ item, quæ, quocunque declinaveris loco, te impetere telo videntur: aliæ insuper, quæ in plano figurato nescio quos abscessus & ambages mentiuntur, & tamen accuratius examinando, & indagando, capita, aut membra humana, aliarumque rerum Schemata figurant. Horum effectuum ratio, causa, & origo est à differenti angulorum incidentia, unde plus, minus in uno, duobus, tribus, aut etiam quinque locis stationum objecta variat; hæc *Author* more suo in *Arte Lucis & Umbræ* perquirat, discutit, dilucidat atque accuratissimè explanat.

Catop-
 trica.

Gradum facio ad *Catoptrica* experimenta, quorum maxima copia in *Kircheriano Musæo* visitur; unde primò recensebo ea, quæ ope speculorum Planorum præstat. Secundò quæ ope speculorum Sphæricorum. Tertiò Cylindraceorum. Quartò Conicorum. Quintò Ellipticorum, quorum aliqua cava, alia convexa cernuntur. Sunt alia hæc specula partim ex Crystallo, partim ex ære seu metallo fusa; Itaque ope speculorum planorum subsequenti videntur experimenta.

Primo quidem *Quadrans Catoptricus*, instrumentum est, quo ope aliorum speculorum planorum, qui in modum libri ad invicem commissi sunt, & circa communem verticalem axim mobiles inter duas planas, & horizonti parallelas tabulas, & secundum qua-

drantis lineas concentratæ, atque gra-
 duatæ sunt. Nobile hoc artis miraculum est, *Quadrans* enim hic *Catoptricus*, quò magis acuitur angulus, tantò pluries objecta multiplicat; Videsque in hoc quadrante *Catoptrico*, dum partes ad angulum acutiorem promove, objecta & multiplicari, & velocissimo motu mox ad objectum accedere, mox retrocedere, usque ad angulum rectum; latera reducendo, donec paulatim eorum species penitus evanescant; unde & objectiva species in hoc Quadrante varias vultuum transmutationes, membrorumque mutilationes, modò in tholo pendulæ, jam & in aëre volitantes mirari licet.

Theatrum Catoptricum, instrumentum est, quo quæstionem inter Physicos tam celebrem de *Infito actu*, *Author* pluribus planis speculis tam nobili artis opificio deludit, ut rationem à sensu separatam, vel saltem deceptam in hoc instrumento quivis obstupescat; & quæ in Physicis contrariarum sententiarum probabilia argumenta quotidianam in scholis subministrant disputandi materiam; hîc convincente visus apparentiâ conclusivè dari actu infinitum stabilire videtur.

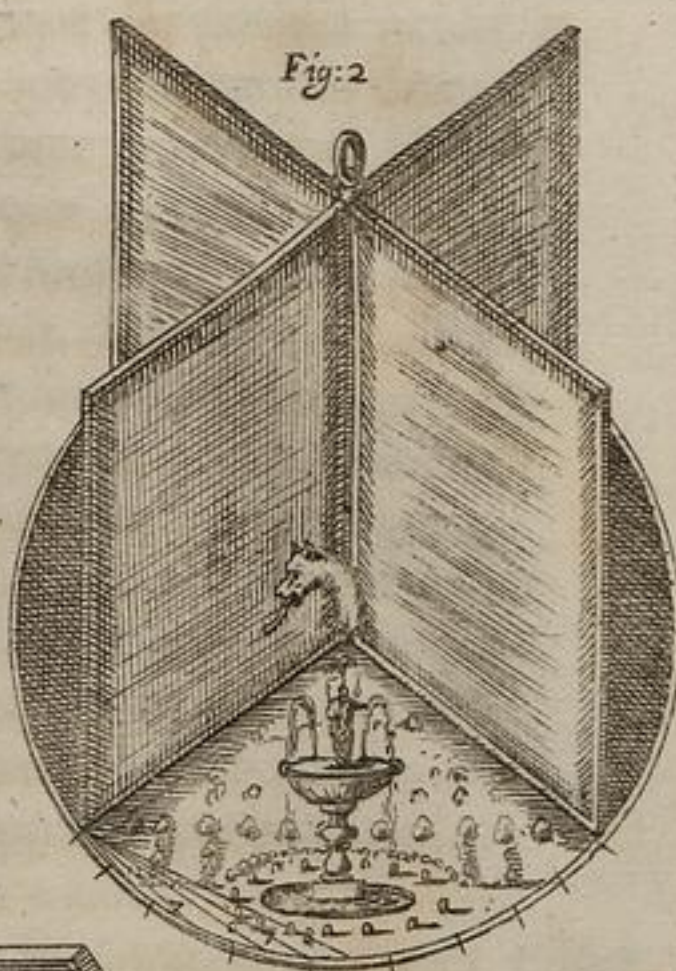
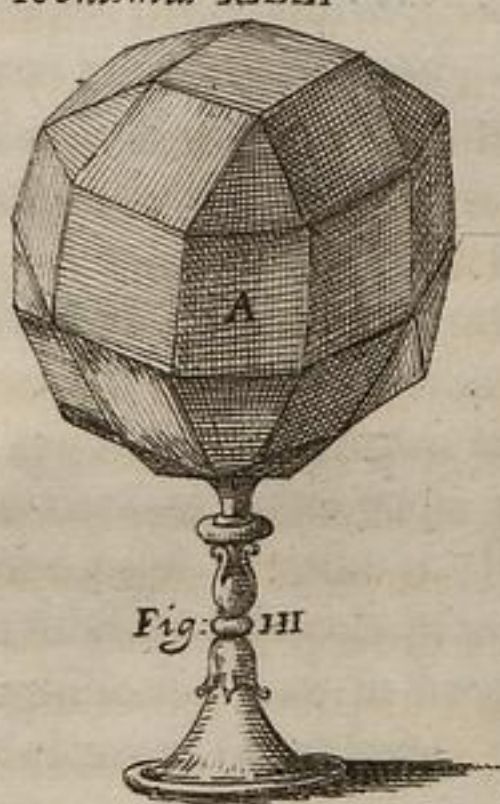
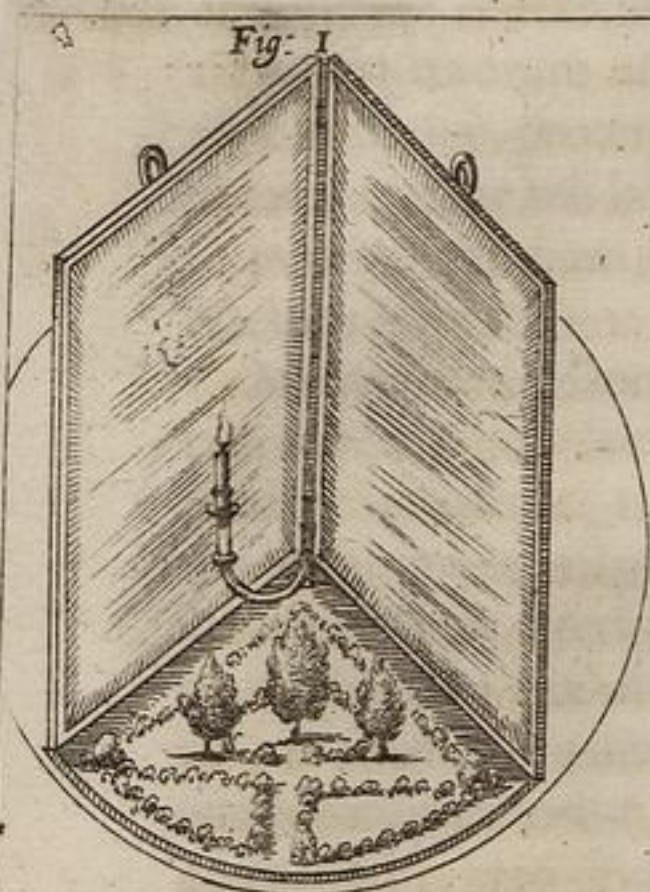
Cista est sub forma Theatri, quæ ex interiori parte undequaque planis speculis circumvestita est; porro specula ex parte posteriori, non ad latera, seu angulum rectum sibi invicem conjuncta sunt, sed ad angulum acutum, undè in cavum quatuor laterum se arcuat; Planum verò horizontale quadrilaterum est, quod in centro super axim mobilem convolvitur, & ita quadrifariam objicit figurarum, seu planorum differentiam, sic specula plana mutuata reflexione unum alteri objectorum planorum species reflectunt, communicant, & multiplicant, semperque easdem species recolligendo opticè diminuunt, ut easdem numerare impossibile sit, adeoque *infinitum actu*

Pars II.

Thea-
 trum Ca-
 toptri-
 cum.

IV. 3

actu

Arpanentia Anoptica

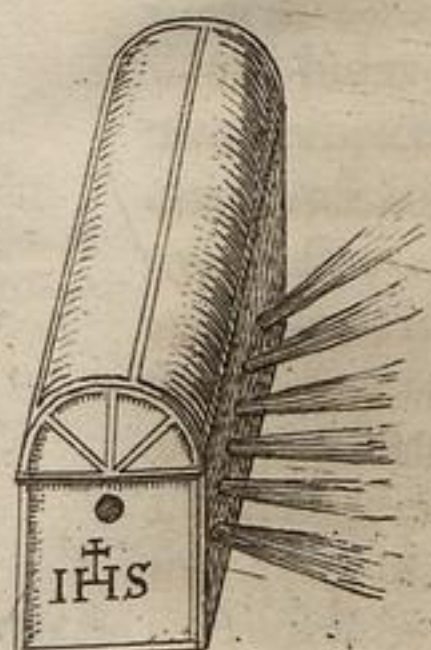

Fig. VI

Fig. 5

Fig. III

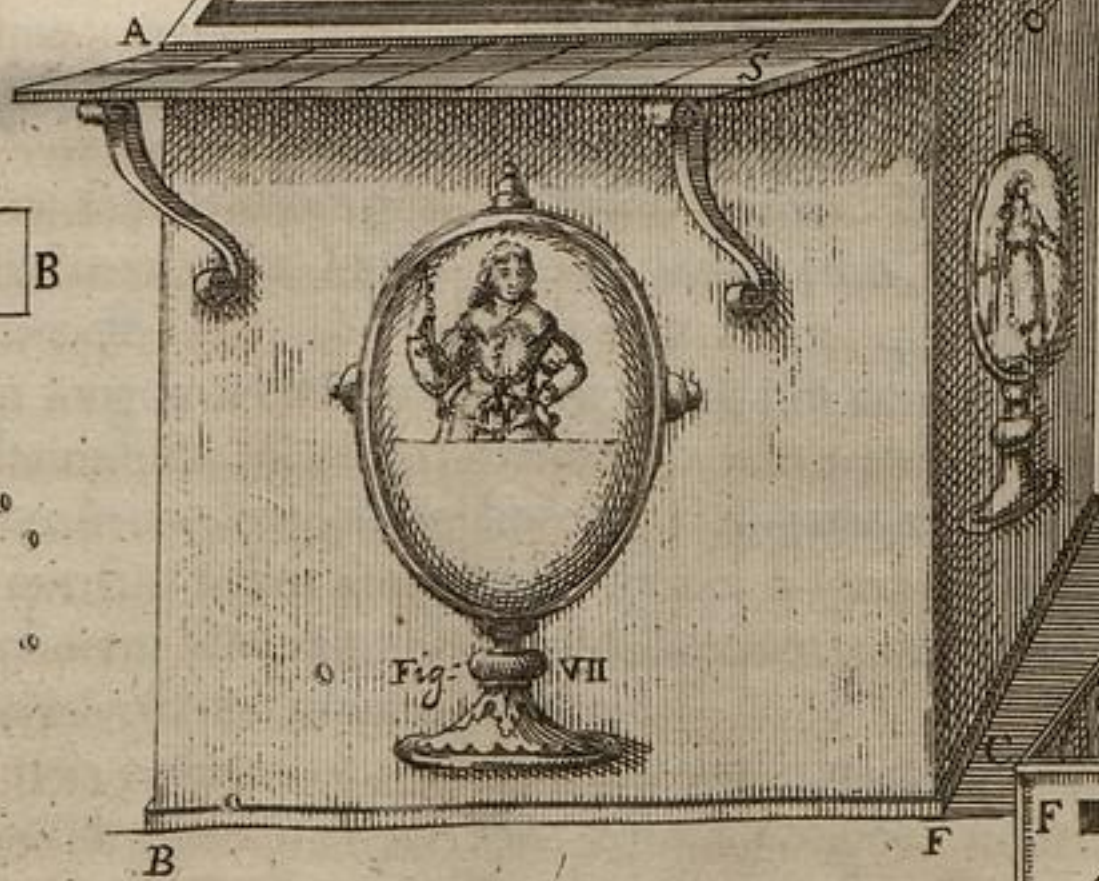
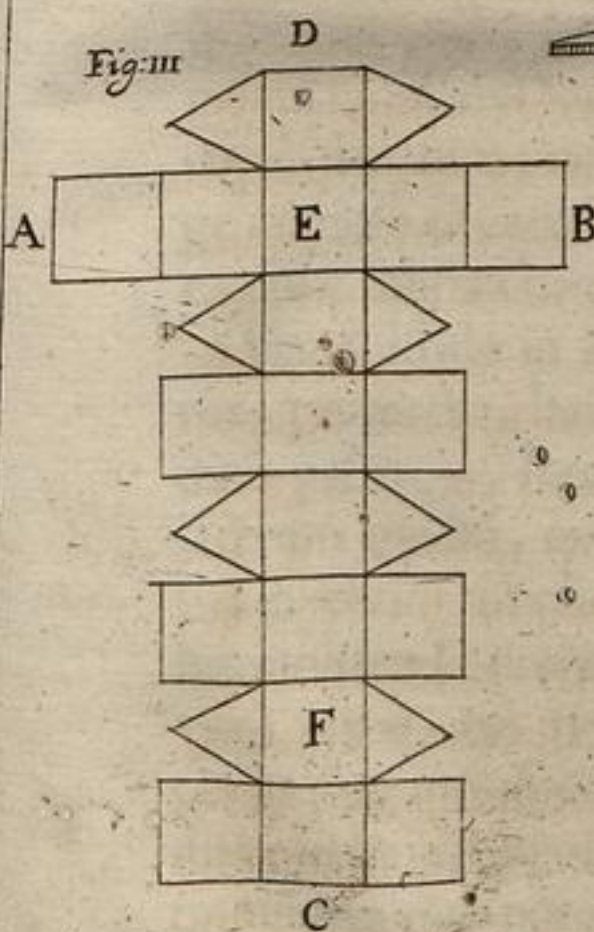
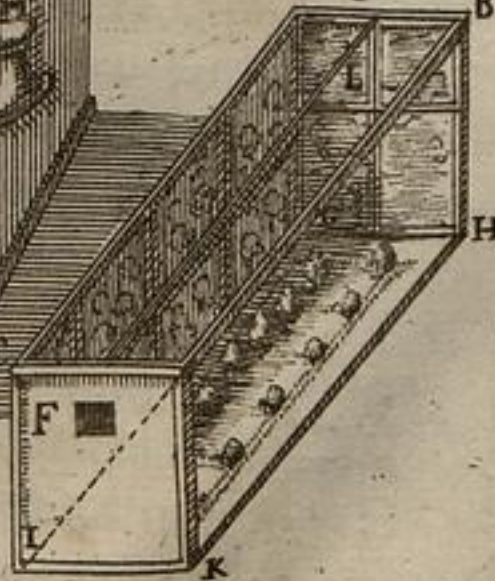

Fig. VII

A Fig. 5

Ca. VII. *actu spatium* repræsentet. Vides ergo mox viridiorum ad utramque partem se optice protendentium series, ut oculus tuus tali labyrintho delusus in infinitum spacium, & campos protractum se putet.

Mutato mox plano machina te in tam uberem, & locupletem bibliothecam introducit, ut ejus apparatu, tot voluminum magnificam copiam vix credibilem fateri attonitus cogaris. Quæ dum tibi ab oculis subducitur, se sistit in medium magnificentissimorum palatiorum, & fabricarum Theatrum, quo evanescente ecce Triclinium omni adornatum fructuum, & florum genere vel ipsum gustum alleciantibus ciborum, & tragematum obsoniis, abunde refertum intuearis.

Ad hujus imitationem varias scenicas projectiones, ornatissima conclavia infiniti columnarum productarum ordines, varia ambulacrorum diverticula; Horti omni florum ac plantarum genere instructissimi; Mensæ omni cupediæ genere refertissimæ; Theauri inexhausti; Anfractus infiniti repræsentari possunt.

Cista Antecameram Cardinalis exhibens. *Prospectiva Catoptrica:* Occurrit insignis cistula, prospectum amplissimi palatii undequaque, apparatus magnificentum tibi repræsentans, ubi ipsius palatii incolam Dominum, aulicorum copiâ stipatum, ac famulantium grege copioso circumdatum vides. Hujus capsulæ fabrica hæc est.

Fiat Cistula in longum ad tres palmos protracta; latitudinis, & altitudinis palmaris, hæc in uno longiorum laterum medio, excisam habet fenestram paulò ampliorem semipalmo, intromittendæ luci inservientem, quam vitro plano, aut velo pellucido ita operias, ne introspectam lucem impediat; in hujus opposito latere circa extremitates duæ portulæ fiant, quæ interiorum cubiculorum debitæ symme-

triæ, & architecturæ proportionem ornatam, portasque conclavium oculis exponant, & introsipientibus deserviant. Ex utroque latere supra situm speculorum, quæ intrinsecus latent, duo parva sint foramina, etiam introspectui servientia. Interior pars cistæ ita coloribus ordinetur, ut cælum aut pulchram laquearis speciem; fundus verò varias pavimenti tessulati figuras exprimat. Huic Cistæ utrimque tria specula plana semipalmaris latitudinis, quæ in longitudine semipalmum vix excedant, firmiter inserta fundo, & utrimque ex opposito portularum latere normaliter erecta.

Phænomenon, seu Catoptrica Alexandri Machina Etypon Alex. VII. in speculo monstrans. VII. Pontif. Opt. Max. exhibitio. Cum *Author* ob studii, & virtutum amorem ab eodem summo Pontifice summè adamatus fuerit, & liberalissimis beneficiis affectus, beneficiorum memor, ejusdem effigiem in nitidissima speculari glacie comparere voluit in laquearis fastigio, quæ tali solertia aptata fuit, ut secundum varium ambulantis situm mox accedere, mox retrocedere videatur, & certo demum stationis puncto constituto curioso indagatori, se plenè, & majestuosè venerabilem præbeat, tanto artis arcano, ut sagacissimos indagatores subterfugiat, & quantumvis objectas species ex omni latere inquirent, nusquam tamen detegant.

Cupido horarius. *Theatrum est Catoptricum*, sed parvum, tribus planis speculis instructum, quæ specula ad angulos rectos sibi connexa sunt: cujus medio Cupido pendulo supra stantis horologii alligatus continuo volitat; cujus species à speculis reflexæ jucundum ludentium puerulorum agmen ostentat.

Theatrum Catoptricum Octogonale. Octogonum Catoptron. Hoc voracis temporis injuriâ interiit, & ob loci angustiam penitus neglectum, & in fragmenta disruptum est: constructum erat tali arte, ut circuli

Ca.VII. circumferentia in octo æquas partes divisa juxta speculorum imponendorum proportionata spacia, in quo tanquam in epitoma quadam & anacephalæosi comprehensum cernebatur, quicquid reflexo radio præstari potest, cum hac dispositione omnes dabiles angulos, sive rectos, sive acutos intra vel extra quadri inclinationem unico actu reflecterent, in hujus medio Elephantum effigies collocata integrum Elephantorum gregem, ex tota *Asia* & *Africa* collegisse videbatur.

Proteus
Catoptricus.

Proteus Catoptricus. Hæc uti & prior neglecta interiit. Speculum erat prægrande, in quo se ipsum intuens cernebat; machina vero tali arte compacta, ut immediate mutato situ speculi, ex tympano rotatili diversorum angulorum, modo caput suum in asinum, modo in caprinum, suillum aliorumque animalium transmutatum admiraretur, artificio ab *Authore* in *Magia Catoptrica* descripto.

Experimenta speculorum sphaericorum etiam nonnulla sunt; primum vero merito obtinet prægrande speculum ustorium cavo-convexum ex metallo conflatum, cujusque diameter ad tres palmos se extendit; hujus speculi ope solares radii collecti, denique iterum ad aliquot palmos refracti objectum lignum accendit, & exurit ex cava speculi parte; ex parte vero convexa omnia circumfusa corpora colligit, & eleganti proportione diminuit. Hujus speculi opera variorum Mæcenatum effigies ad certam distantiam inversæ positæ, secundum omnes sui partes excipit, ac demum in medio aëre volitantes libere sustinet. Diffundit insuper exceptum solis radium horizontaliter collocatum ad cubiuli, aut aulae cujusvis fenestras positum ac quodlibet superpositum corpus in tholo incomparabiliter augmentatum ad quemvis minimum & imperceptibilem motum in tholi aut

fornicis partibus vagabundum phænomenon repræsentat. Asservantur in hoc *Museo* alia duo specula sphaerica, sed minora palmaris scilicet diametri, unum aliud minoris, quibus eadem experimenta exhibentur.

Exhibentur hic *Specula Cylindracea plicatilia* duo, unum cavum, alterum convexum; speculo convexo differentes figuræ ex colorum varietate confusæ non ingrata combinatione in Cylindro formosæ, modo turpes; mox una mox altera effigies appareat; contra vero elegantissima objecta ita difformant, ut nesciam, quodnam rerum deturpatarum chaos in Cylindro repræsentetur, curiosa studiosis materia, ut possint rationem circumferentiæ ad objecta circa centrum Cylindracea corpora refringentia examinare. Speculo cylindraceo cavo quo Genius in centro firmus, cujus in medium aërem educitur species, quæ porro non nisi ex certo stationis puncto apparet, à quo aut recedendo, aut ab eo ad speculum propius accedendo, Genii species vel intra Cylindri latebras, aut in auræ incognitis viis evanescendo insensibiliter spectatoris oculum subterfugit.

Hac Cylindracei usu speculi quasi magica opera apparentem in aëre flammam indemnem manibus pertractari mirantur advenæ. Discat hæc sapiens & curiosus peregrinus, vivorum hominum simulacra & species citra miraculi necessitatem, & magicam superstitionem ex uno Cubiculo in liberum aërem mira arte educere, quin imo inter accensarum flammarum rogam, indemnem se conservare.

Conicum speculum unum vides convexum, quo mirificè in plana tabula secundum artem deformatæ figuræ in conici speculi superficie relectæ apparent, unde variarum figurarum pro tabulæ diversitate simulacra apparent; unde Regis phænomenon equo delata-

Cylindracea Specula plicatilia varie transformantia intropicientes.

Cylindri in plano figuræ varie dissipatas, in speculo Cylindraceo expriment.

Fig:1

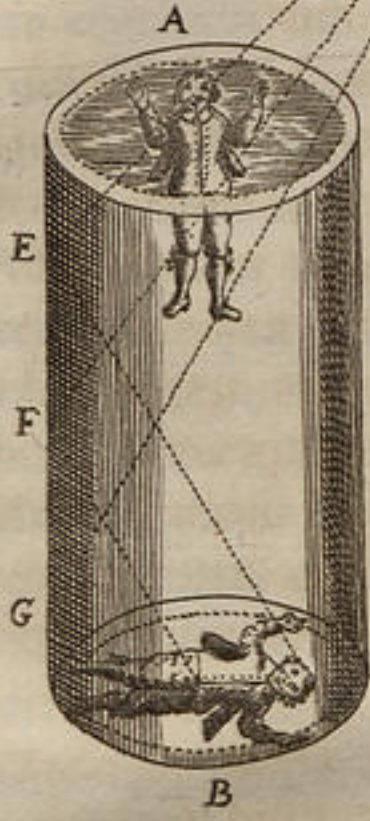

Fig:2

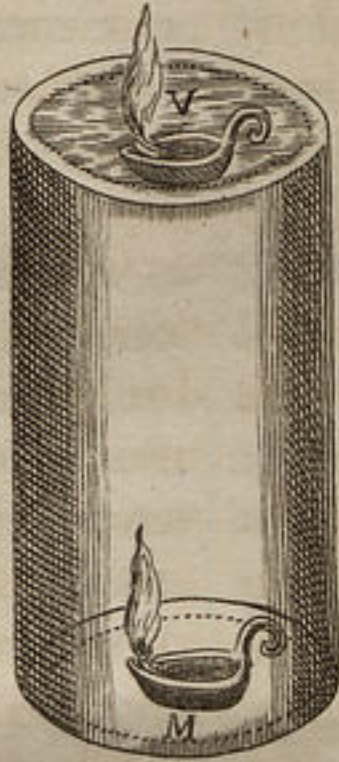

Fig:3

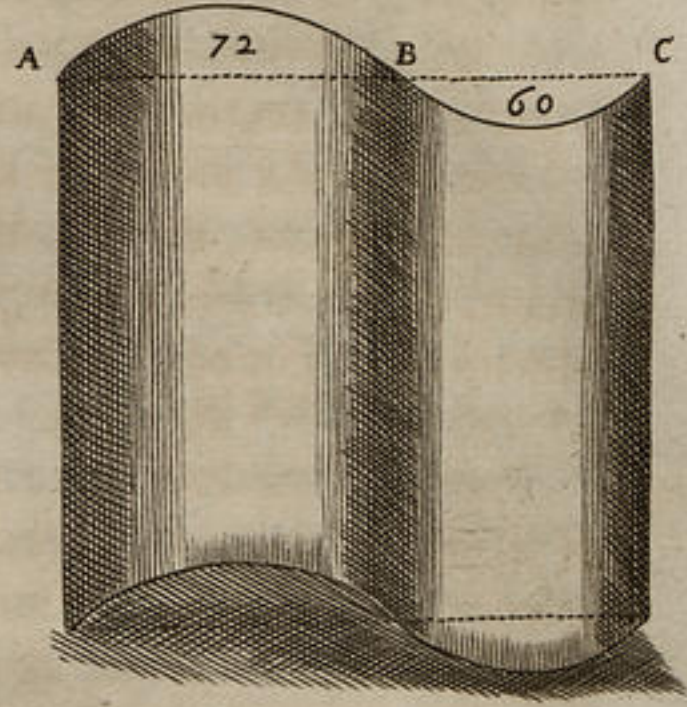
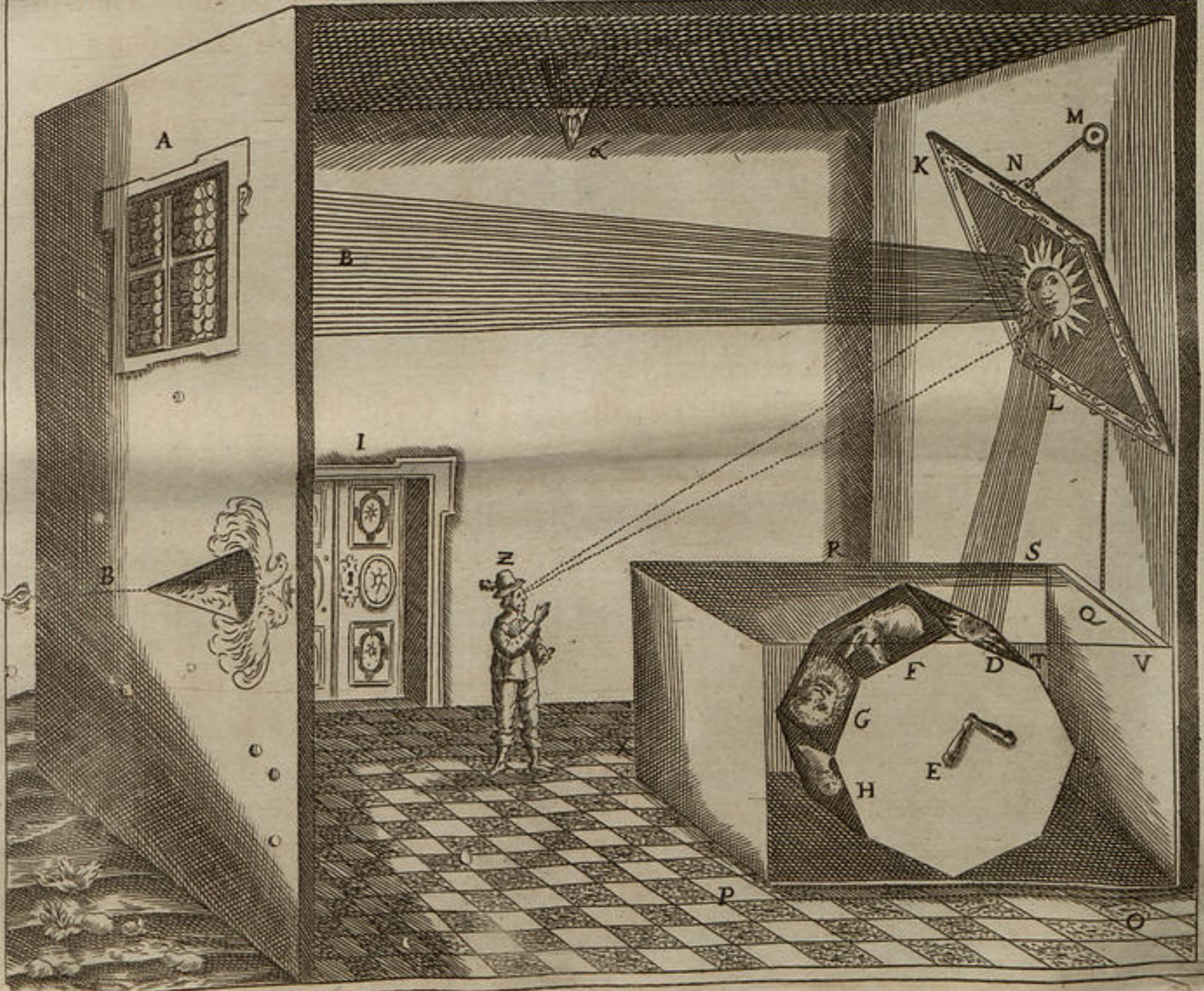

Fig:4

Ca. VII. delatum, aut Imperatoria Majestas in throno conspicua cernitur, aut certè aliarum simulacra rerum.

*Specula
litteras in
in scriptas
in quemvis
remotum
locum re-
flectentia.*

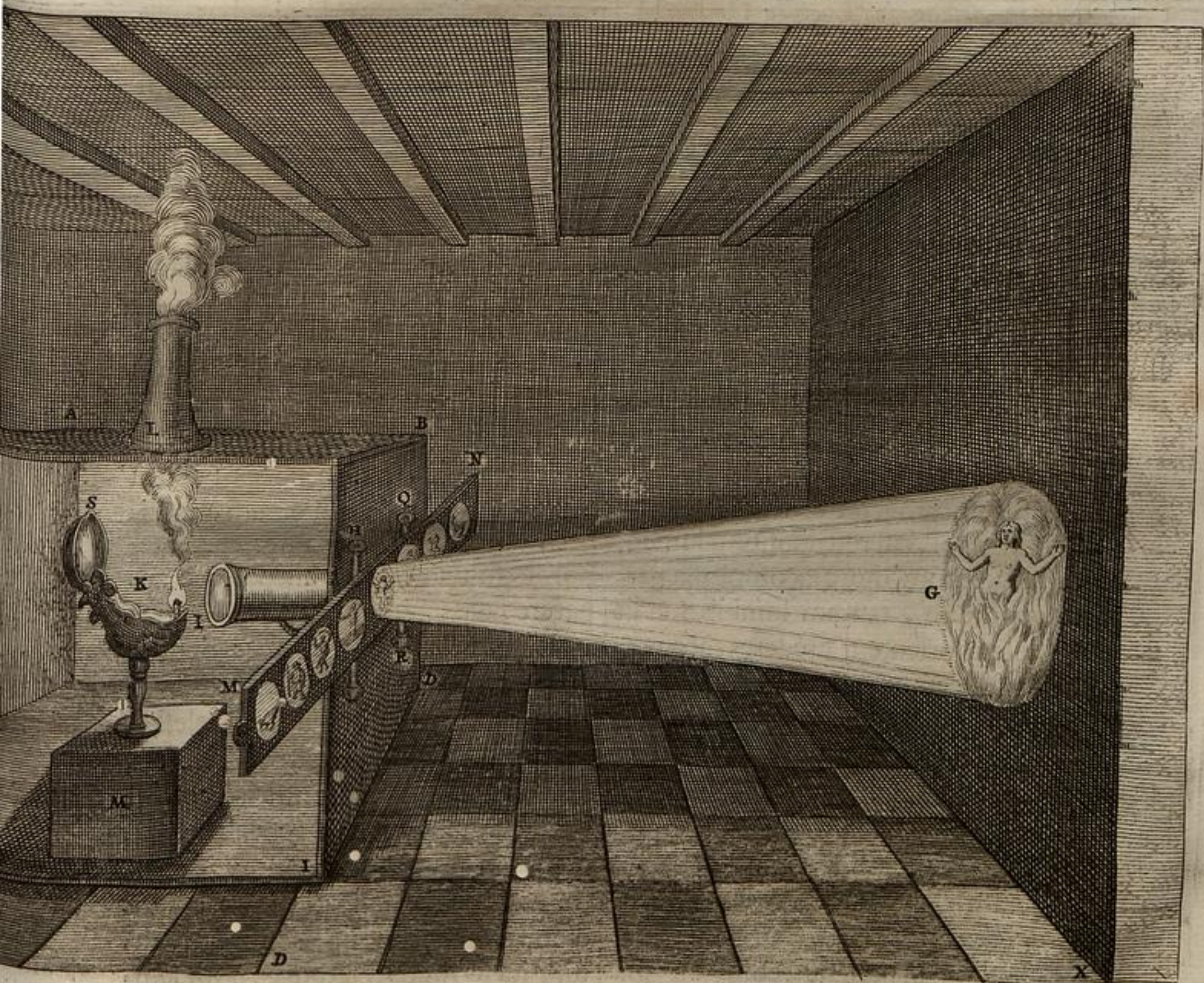
Demonstrat hîc solertissimus *Author* Elliptico speculo quàm mirificè hæc figura conducatur ad trajectionem radiorum solarium in longinqua distantia ignis pabula, unde inexpectatè horribiles flammæ succendit.

*Dioptri-
ca.*

Ad *Dioptrica* tandem divertere oportet, inter quæ non parcè hîc ludere videbis artem, & quidem intra Crystallinæ Sphæræ septum. Miraberis *Christi* resurgentis effigiem sine omni subjecta materia comparere: Aviculam inter aqueam caveam garrulam luxuriari & circumfalire absque eo, quod

madentis aquæ irrigatione madefiat. *Pars II.*

Exsurgit in medio *Museo* Ara Magnetica, cujus tres vitreæ Sphæræ aquâ purissimâ repletæ insistent, quæ & cœlestium circulorum systemata deferunt, ex quibus non exiguo splendore irradiatæ videntur effigies piissimi gregem *Dei* pascentis, & ad vota universæ Christianorum Republicæ, Sanctissimi, & Clementissimi Patris, & Pontificis Opt. Max. *Clementis IX.* ac ejusdem Pontificis Nepotis Eminentissimi Cardinalis *Jacobi Rospigliosi* inter laureum corymbum, quorum species ea arte spectantur, ut unde origo nascatur, ignoretur, ac vix perceptibile fiat despicientibus.

*Lucerna
Magica.*

Lucerna Magica. Instrumentum est, quo, ope unius aut plurium lentium

crystallinarum superficies, quibuscunque tandem, diaphanis tamen coloribus,

Ca.VII. bus, figuris aut imaginibus imbuuntur; quæ tubo opticæ lentis prius probè instructo, lumine Lucernæ accensæ intra obscuri cubiculi candidum parietem aut expansum linteum ita ad vivum unà cum coloribus projiciuntur; ut omnes in admirationem rapiant. Verùm antequam ulterius progrediamur, hîc silentio minime suppressendum duxi, dum video complures jactabundos vagabundosque Thraſones orbem circumcursantes qui hujus sibi lucernæ inventionem famosius adscribere non verecundantur. Impostores sunt. *Kircheri* hoc inventum est, quod & multis in *Museo* suo variis modis jam ante 30 annos exhibuit, & tandem in *Arte magna Lucis & Umbræ* binis editionibus, potissimum in *Ultima* fol. 768. fufius descripsit, ei demonstravit, multa similia sibi adscribunt inventa varii Authores noviter editi quæ tamen successu temporis inventa sunt arcana *Kircheri* jam dudum edita.

Lucerna
Solis splendorem exhibens.

Lucerna mirifica. Instrumentum est, quo lucis radius adeo intenditur, ut non solum in tenebris, verùm etiam in clarissima diurna luce, adeò lumen intendat radios suos vibrando, ut præ splendoris exuberantia vix liceat inoffenso oculo, ejus lucem intueri; Artificium provenit ex segmento crystallini globi, cui retropositum lumen, & lucernarum more ex omni alia parte opacatum, tantum luminis fundit ut Solem orientem crederes, atque adeo ad ducentos pedes in tenebris, minuto quamvis caractere scripta, legenda præbeas.

Sphærolæ Crystallinae tonitruantes.

Crystallinae Sphære duæ; globi sunt trium digitorum in diametro ex rupea crystallo singulari arte in perfectam sphaeram elaboratæ; præstant duplicem effectum: primo transfusum solarem radium in punctum colligunt; ibidemque appositam ignis escam, & fomitem è vestigio accendunt: objecta

verò omnia scenicè catoptrica projectione exhibent; hos item effectus alias lentes præstare, experimento demonstratur; servit & ad caustica horologia concinnanda, quo hora monstrata accenditur ignis magno cum strepitu, & campanella pulsû horam monstrat.

Conclavia gemmata, & peristromatibus adornatissima apparent. Videbis hic Prismata Crystallina plura adeo unita, ut in duobus lateribus se contingant; hæc si valvarum foramini imponantur, atque reliqua luminis ostia occludantur, ecce in obscuro cubiculo solis radius vitra medi ante speculo lenticulari pertransiens, undique muros candidos diversicoloribus peripetasmatis vestitos spectabis. Gemmarum verò apparatus habebis, si lentes diversicoloris vitri ad diferentes angulos elaboratos in locum prismatum substituas, tunc & parietes intus & coloribus, & pretiosis lapidibus prorsus verisimilibus exornatos videbis.

Disces hinc qua ratione in speculo plano quascunque inscriptas literas trans lentes in obscurum conclave amico legendas transmittere possis: qua ratione ambulantium in platea publica aut foro species in cubiculum quodlibet trajicere possis; qualiter currentes horologii numeros in alieno loco apparere facias, & infinita alia.

Ultimo loco hic Tubus opticus cum suo pede instructus perfectissimus conservatur. Microscopia, Telescopia, aliaque id generis necessaria hîc, utpote in copiosissima officina conservantur, quibus omnis generis experimenta in gratiam curiosorum advenarum exhibentur; sicuti verò hujusmodi instrumenta fragili materiæ innituntur, ita iis ruptis fractisque, nova semper ac nova, *Authoris* ingenium suppeditare solet.

CA-

Fig: I Iconismus -XXXI

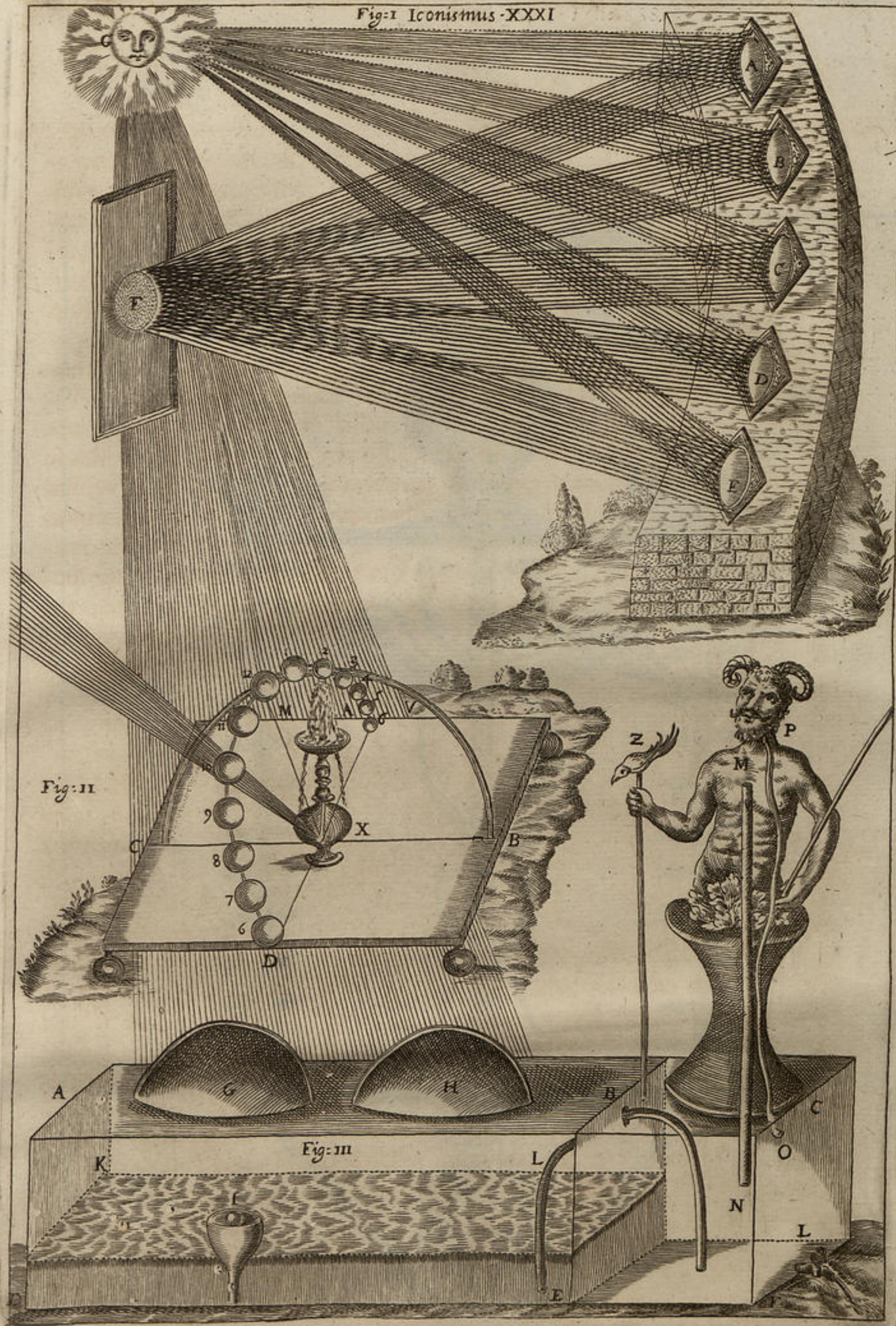
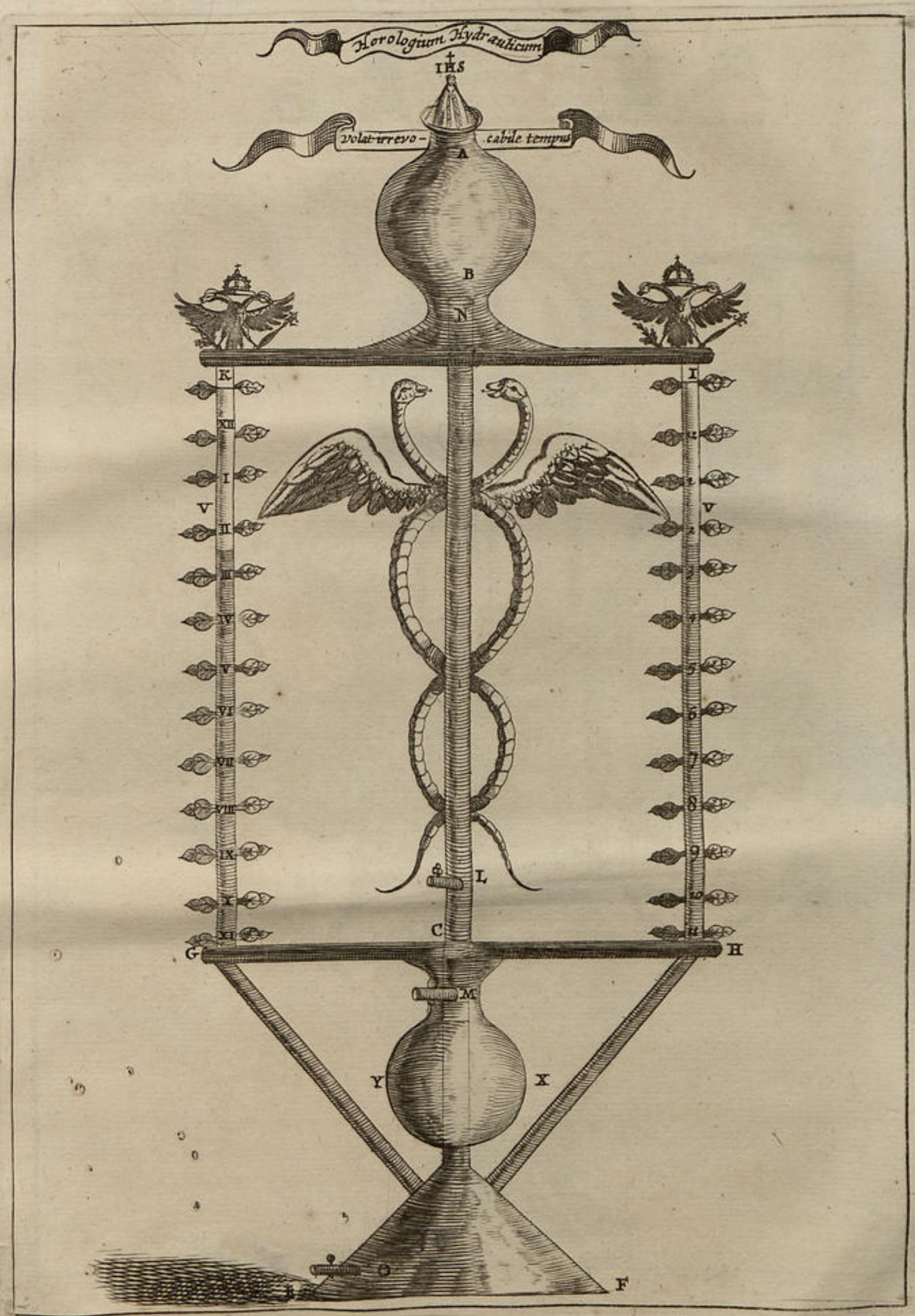
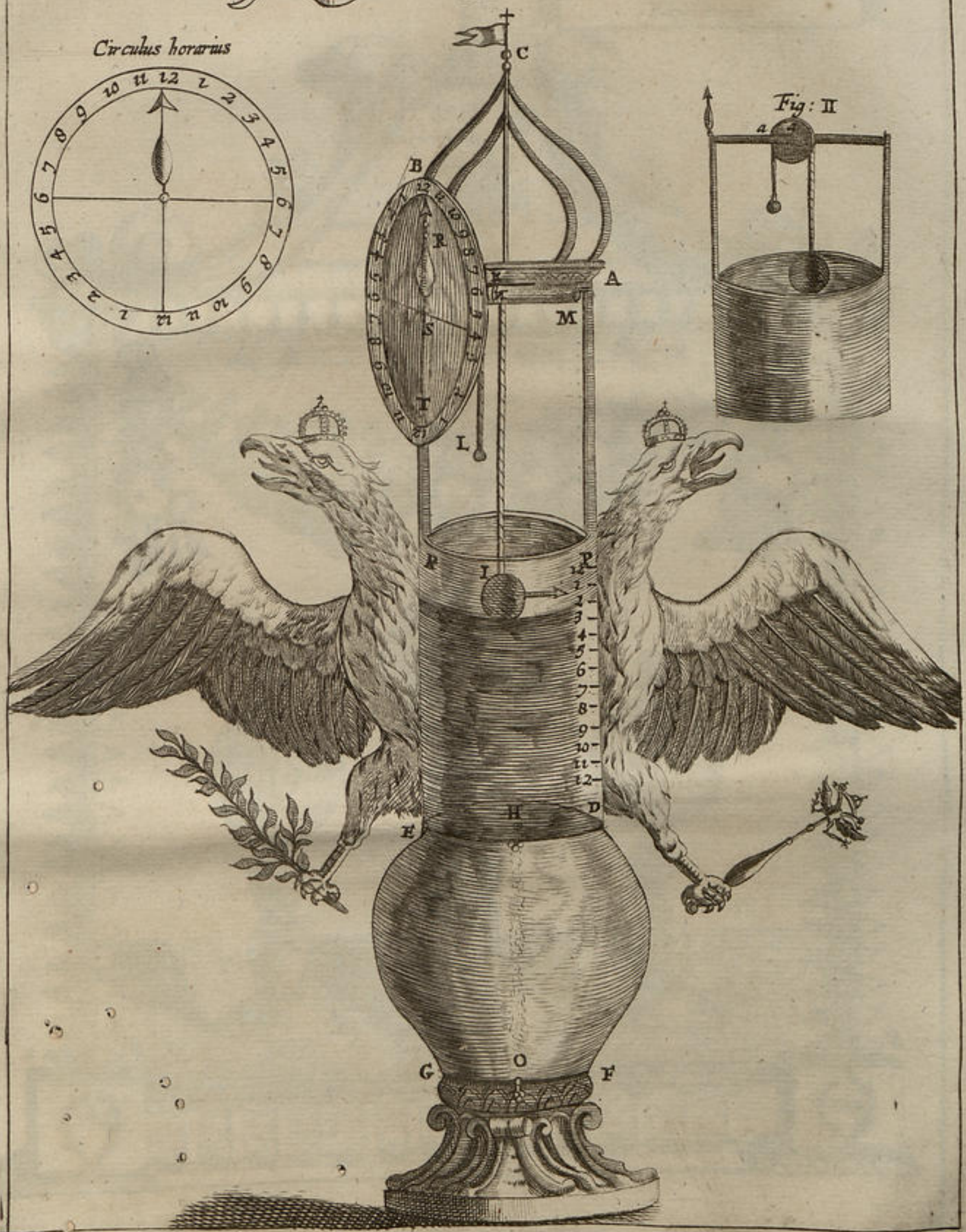

Fig: II

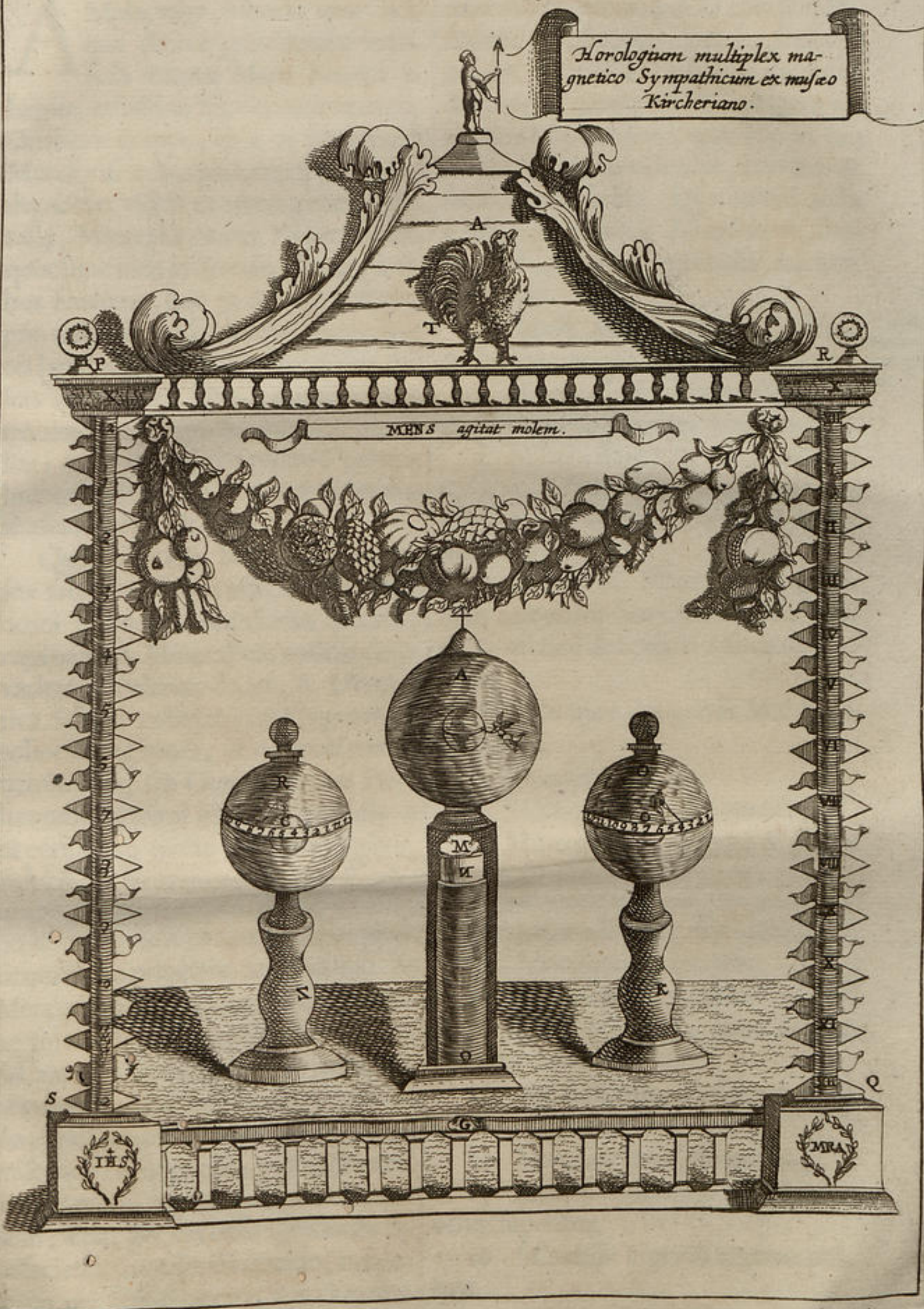
Fig: III

*Horologium Hydraulicum
in exteriori indice
Horas ostendens.*

*Horologium multiplex ma-
gnetico Sympathicum ex museo
Kircheriano.*

Mundi Subterranei fructus.

AMpla, vaga, Mundo inter reliqua divinæ providentiæ beneficia magnæ Matri Naturæ e-largita, utilissima hîc occurrit materia. Omnium quippe, quæ in subterranei Mundi visceribus partuum species produ-cuntur, videlicet omnis generis Me-talla, Mineralia, Succi, Fluores quot-quot hinc inde in diversis Mundi parti-bus eruuntur, hoc in *Museo* rara ma-gno numero conspiciuntur. Accedunt rei lapidariæ diversæ species, quibus so-lers ars Naturæ simia, variarum for-marum & colorum splendorem conci-liat; unde in varium ornatum generis humani, & luxum Magnatum pretio-sè assumuntur, & conservantur.

Quanta porro Mundi mineralis, seu subterranei sit varietas & utilitas, omni momento necessarius metallo-rum usus, & Mineralium multitudo & varietas luculenter docet, & Herme-tica Schola indies miratur, quæ rigo-rosiori indagatiōni, & examini rerum naturalium, seu Compositorum Phy-sicorum solutioni intenta, quotidiano experimento novas formas comperit, inducit, & separatione in alias species mutat, & sedulo labore per diversas o-perationes omne mixtum corpus phy-sicum in sua principia, Sal, Sulphur, & Mercurium reducit, modo calcinatio-ne solvendo, aut extractione separan-do, aut amalgamatione indurando, aut præcipitatione diversimodè præparan-do, stratificando, cimentando, com-miscendo, fumigando, per vaporum, aut siccorum, aut humidorum electio-nem; item per diversas ignitiones ci-nefaciendō, aut reverberando, aut de-mum per dissectionem, aut evapora-tionem segregando; hinc diversa salia, essentiæ, spiritus, tincturæ tum fixæ, tum volatiles. Hoc in capite, nomine

mineralium omnia fossilia comprehen-duntur indifferenter, metalla, semimi-neralia, & lapidea. Quare ne diutius te detineam, contextum Catalogum va-riorum Mineralium, quæ hîc in suis loculis disposita videntur, breviter & succincte describo. Quæ omnia jussu Cæsaris ex mineris *Hungariæ & Boë-miæ* ad *Authorem* transmissa fuerunt. Est igitur

1. Massa Mineræ argentei coloris, pellucida, ex qua sulphur conficitur. Omnium Mineralium species.
2. Minera Cadmia vulgo Germanicè *Kirs Kobelt*/ex qua Arsenicum fit.
3. Minera stagni, ex profundissimis terræ visceribus cruta; ex quo *Author* in libro *Lucis & Umbrae*, specula argentea fieri docet.
4. Marcasita. Nota tamen, quodlibet metallum suam habere Marcasitam, uti fusè docetur in *Mundo Subterraneo*.
5. Cobaltum, ex quo fit Marcasita artificialis.
6. Plumbum purum.
7. Sulphur ex plumbo excoctum.
8. Minerale æris, argento & plumbo temperatum.
9. Minerale æris, argentei coloris.
10. Minerale æris, atrii coloris.
11. Metallum argenteum.
12. Excrescentia mineralis in formam Amethystorum, miro naturæ ludibrio effectum.
13. Æs factitium ex Alumine, & Cupreo liquore.
14. Minerale auro prægnans.
15. Aurum pallidum, prout in venis reperitur.
16. Minerale nigrum argento pol-lens.
17. Argentum capillare in pilo-rum modum condensatum.
18. Æs ex Cinabrio temperatum.
19. Mar-

F

19. Mar-

C.VIII. 19. Marcasita præparata ex Cadmia, seu Kobalto, & Arsenico.

20. Aurea Marcasita ex venis auri, cum frusto auri ramescentis.

21. Vena aureæ Marcasitæ.

22. Granati Boëmici una cum vena, ex qua extrahuntur.

23. Metallum Cupri, variique pulveres, auri, argenti, cæterorumque metallorum; in fodinarum venis reperti.

24. Antimonium crudum.

25. Æs ex Antimonio.

26. Mineræ æris, coloris argentei.

27. Adamantes Boëmici, Topazii, Smaragdi. &c.

28. Selenites, sive Materia Talci.

29. Matrix Granatorum, durissimus lapis est.

30. Vena & flos ferri.

31. Lignum impetratum, 140 peritico sub montium tegmine repertum.

32. Candidissimus flos ferri cum ramusculis corallo marino perquam simillimus.

33. Crystalla montana, & petræ crystalliferæ.

Hæc omnia partim ex *Boëmia*, partim ex *Hungaria* fodinis ad *Authorem* missa.

Succedunt diversæ lapidum species, quæ pleræque à Natura *pictrice* varias referunt figuras.

Habes itaque frustum Marmoris candido-rubeo colore nitens, æris Solis in occasu rubicantis similitudinem exprimens, ex terra *Braga* in *Hetruria* erutum, ubi hujus fodina viget.

Ex aliis regionibus transmissæ variæ mineralium species.

Corfica transmisit frustulum viridis Marmoris, quod hortum cum arborum culturâ vagum, ad Naturæ æmulationem fingit.

Ex *Sicilia* Viridi-Glauc-marmorea tabella testatur quid *Cataneæ* Territorium intra viscera sua nutriat; unde

etiam tabellula *Chalcedonii* glauci *Pars II.* adlata fuit.

Ex *Corfica* effoditur Granati species, vagè albis & nigris maculis intermixta, cujus hîc frustum visitur admirabiles anfractus referens.

Lithantrax, carbo fossilis ex *Belgio* allatus hîc inter reliqua Naturæ opera ostentat, quid *Leodiense Territorium* pariat.

Agathæ albæ, & nigræ, & variis ductibus intermixtæ, campi *Senensium* in *Hetruria* suum hîc partum jactare gloriantur.

Ex *Ainethysto* hîc duæ videntur pyramides, & nonnulla fragmenta, quorum origo cum ignoretur, illa antiquis fragmentis adnumerantur.

Ex *Insula Cypri* hic rubricans fragmentum videtur marmoris duritiem longè superans, & aliud viride mire vagum Smaragdum exprimens.

Ex *Persia* Agathæ Orientalis particulæ hic conservantur, uti & diversa fragmenta lapidis Lazuli, & Turcoïdis.

Ex *Sicilia* Glaucocyanei coloris, ex *Boëmia* viridis, ex *Belgio* violacei coloris diaphana fragmenta hîc videntur.

Et demum *Chalcedonii*, qui ex montibus *Ruffoli*, Territorii *Volaterranei* in *Hetruria* eruuntur, nec non aliqua ex *Porphyrite*, & ex rubro *Granato*, quæ ex antiquis fragmentis habentur. Spectatur & atramentarium quinque marmoris speciebus elaboratum, *Volaterris* ad *Authorem* ab Illustrissimo *Satrapa Raphaële Massejo* transmissum.

Inter reliquas Lapidariæ artis raritates hîc alia digna visu curiosi admirantur, scilicet in Elliptica *Agatha* ad speculum levigata, in qua niro venarum fluxu Heroicæ Viraginis effigies cernitur, *Gamea* vocant, cui non incongruè sequentes possent subscribi versus Italici.

Spira

C. VIII. *Spira aggiunta dell'arte
In dura pietra inciso
Dell' Amazone Sueca il Regio viso
Così nacque nel sasso, e moto e vita
Al sasso diede, & s' amolli nel seno
Per ricever l'immagine hor che è scolpita
Sua durezza ripiglia, onde ivi à pieno
Duri la vita anche di senso priva,
Et è raggion che viva
Chi già nacque stupor della Natura
Prodigio anche in figura.*

Verùm hoc magno dolore *Authoris* ab hospite furto sublatum fuit.

*Figure
quas Ca-
mæas vo-
cant.*

Stupet hic curiosus advena videre plures alios lapides, in quibus naturæ occultus penicillus varia rerum simulacra expinxit; puta arbores, fructus, urbes, flumina, literas Alphabeti, numeros, animalia, & id generis infinita alia, de quibus in *Secundo Tomo Mundi Subterranei*.

*Mira
spectacula
Succini si-
ve Electri.*

Electrum sive *Succinum*, uti vagum Naturæ est miraculum, ita hoc in *Museo* pulchram nobilitat supellectilem. De succini, quod & electrum dicitur, origine controvertitur. Sunt qui asserant bitumen esse arborum. *Georgius Agricola* cum pluribus ait, maris liquidum bitumen esse, quod ex occultis fontibus in ipsum influit. Volunt alii, & non improbabiler, succinum bitumen quoddam esse, & terræ pinguedinem, quæ ex fissuris marinarum scopulorum erumpens, in mare defluit, ubi aquarum sibi insita vi, & Solis virtute, in gluten quoddam coalescit, & durefcit, liquidum adhuc, demumque ventis agitato mari, in littora ejiciatur, ejectum paulatim una cum animalculis ei involutis, indurefcit. Poëtæ fingunt, succinum, seu electrum esse lachrymas sororis *Phaëthontis*, quæ ob fletum, in populum arborem mutata, quotannis juxta *Eridanum* fratri suo illachrymaretur, lachrymis in succinum, seu electrum converfis. Pollet succinum quadam virtute attractiva, non secus ac *Herculeus lapis*.

Porro succinum attractivam omnium *Pars II.* rerum quæ ipsi objiciuntur, vim habet, siquidem stipulas, plumas, lanam, ligna, folia plantarum, & levissima quæque corpora allectat; quin imò si quamcunque rem pendulè & libero in aëre, filo alligatam pendere sinas, omnia prius calore affrictione prævia anima tum electrum ad se trahere reperies, ita etiam graviora ligna filo æquilibratè levigata, & suspensa admotum succinum attrahit. Est tamen hoc notabile, quod magis agat, si per perfricationem vehementem incaluerit, quod evidens signum est, succinum frigus adamare, quo per perfricationem, & vehementem motum expulso, immediatè ambientis aëris, deperire frigus, & unà simul permista cum aëre corpuscula secum adducere & attracta sibi unire.

Succina reperiuntur diversi coloris pleraque fulvo auro simillima; *Cristallum* diceres glaucum, quæ vel intensiora magis, aut minus reperiuntur; alia albicare comperiuntur, quæ uti rariora, ita cariora. Nigri quoque coloris inveniuntur.

Reperiuntur plerumque in succineis massis, tanquam ergastulo condemnata, aut sepulchro condita, varia animalculorum corpuscula; puta muscarum, apum, formicarum, culicum, aliarumque rerum & animantium cadavera, quin imò corticum arborum fragmenta, longè nobiliora quam *Arthemisia* in *Mausoleo* ossa mariti condita; quibus *Martialis* hoc alludit epitaphio.

*Et latet, & lucet Phaëthonti condita
gutta,
Ut videatur apes nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum,
Credibile est ipsam sic voluisse mori.*

Quo pacto autem ejusmodi animalcula se æternæ sepulturæ condant, ex eo-

C.VIII. eodem Martiale colligere, & intelligere potes, dum sic canit,

*Flentibus Heliadum ramis dum vipera
serpit,*

*Fluxit in obstantem succina gemma
feram;*

Quæ dum miratur pingui se rore teneri,

Concreto riguit juncta repente gelu.

*Ne tibi regali placeas Cleopatra sepul-
chro,*

Vipera si tumulto nobiliore jacet.

Memorant sæcula nostra, *Asdrubalem Hannibalis* germanum fratrem in monte Floris succineo in tumulo jacere. Et in hoc *Museo* lacerta quæ integra in succini massa occlusa videtur, cumque prioribus annis, manibus unius juvenis principis, curiositatis ergo contrectaretur, incautè in terram lapsa dissiliit, ac tam foetidum putredinis odorem emisit, ut omnes adstantes intolerabili nausæa affecerit; hodie tamen adhuc circumcirca inaurato aurichalco septo conclusum visitur, licet ob aëris penetrationem lacerta satis corrupta sit; donum Serenissimi Principis *Augusti, Ducis Brunsvicensis & Luneburgensis*.

Jungam hoc loco, quæ de succino dicenda restabant. Convenerant nonnulli Medici in horto Botanico nobilissimi Equitis *Francisci Corvini* amici singulares ad variarum plantarum proprietates explorandas; aderat & inter cæteros *Author* noster. Et inter cæteras quidem quæstiones propositas mentio quoque facta est virtutis attractivæ Electri, sive Succini de quo *Aristoteles L. Probl.* sic dicit; *quod scilicet electrum seu succinum omnia præter ocymum (quæ vulgò herba Basilica dicitur,) ad se attrahat;* respondet *Kircherus*, nihil facilius esse, quam id experimento comperire. Ecce enim validum hîc frustum (quod semper secum gestare solebat) succini; nec deerit nobis ocymum, planta passim nota; quam, ubi attulissent, is primò variis stipulis, fe-

stucis, & inter cætera herbarum folia *Pars II.* ocymi quoque seposuit, & succino attritione prævia calefacto id expositis rebus applicatum eas ad se sine ulla difficultate, & absque mora attraxit; ocymi vero folia separatim posita, adeo avidè traxit, ut nemini de experimenti veritate, contra *Aristotelem*, amplius dubium esse possit; verùm ne solertiæ nostri *Authoris* temerè credidisse viderentur, singuli ad veritatem rei contestandam propriis manibus experimentum sumere voluerunt, quam ut compere- runt, nimia *Aristotelis* in similibus rebus, quæ absque experientia, aliorum solummodo relatione perceperat, credulitas explosa fuit.

Accidit & simile quidpiam in *Museo Kircheriano*. Princeps magni nominis & ubique notus ex *Guifiana* familia, cum præter multa experimenta, vidisset quoque electrum ad se omnia trahendi facultatem obtinere, per jocum dixit *Kirchero*; si omnia trahit succinum, utique & chirothecas has meas, uti auro contextas, ita quoque ponderosiores, trahere posset: quod si fortitum fuerit successum desideratum, easdem ei dono ad perpetuam rei peractæ memoriam se relicturum: Respondit *Kircherus*, id nulla difficultate fieri posse ipsa praxi se demonstraturum. Dictum, factum: Itaque ex una parte in longioris ligni trabe ad instar stateræ pendulæ chirothecas appendit, ex altera verò trabis parte pondus ad æquilibrium exactissimè apposuit: Quo peracto; prævia perfrictione succinum chirothecis ex trabe pendulis applicuit; quæ statim vim succini sentientes, quocunque vellet, ante & retro tractæ motum trahentis secutæ sunt. Quo viso miratus Princeps, quemadmodum promiserat, chirothecas manibus *Kircheri* impositas, muneris loco relinquere cogitabat. Verum is, uti eas apud se, tanquam rem pretiosiorum, vi instituti, tenere prohiberetur, ita

ita

C. VIII. ita quoque ipsi gratiis peractis, restituit; sufficere sibi, promissi experimenti veritatem suæ celsitudini demonstrasse.

Corallus. *Mediterraneum mare* sui sinus sobolem porrigit, ut nobilis hujus *Musæi* supellectilem augeat; unde hic plura *Corallia marina*, cum rupe corallifera, anno 1653. à rari ingenii & rerum scientia fœlici, D. *Johanne Jacobo Scaphilo Trepani* Secretario, dono transmissa; unde videre possumus, quanta cum providentia *Natura* fundum marinum corallinis arboretis vestiat, & varia conchyliis, ostraceas exuvias, saxa in monticulos congerat, unde ru-

bra arbor excrescens duritie suâ, & ru- *Pars II.*
bore, humano generi pulchrum luxum præbet. Horum monticulorum aliqui intra rara *Musæi* videntur: fragmenta porro plurima reperies ex ipsis conchyliis enata; est enim proprium hujus plantæ, liquorem spermaticum ex se demittere, cujus guttæ in quocunque obvium corpus ceciderint, ibidem novæ corallinæ plantæ sobolem nasci faciant. Didicit hoc *Naturæ arcanum Author* ex Arabicis *Maris rubri* urinatoribus, qui ibidem ad multos annos corallo ex imo maris extrahendo, operam suam impendebant.

CAPUT IX.

Hermetica Experimenta.

Cap. IX. *Phœnix rediviva.* **P** *Hænix rediviva*; Chymicæ artis magisterium; est in hermetice occluso vitreo vase, aqua ab omni feminali permixtione depurata, contenta ex cineribus plantæ, quæ *A-diantum* dicitur, cujus cineres in *Salem* chymico magisterio reducti, ea virtute & proprietate pollent, ut eandem plantam reproducant perpetuæ generationis & corruptionis vicissitudine perennem. Hæc est herba verè perpetuo renidens, vivendo moritur, & moriendo vivit, cui bene alludunt hi versus:

Quæ thuris lachrymis, & succo vivit æ-
mœni

Ferè cunas Phœnix busta paterna suas:
Vnica semper avis, pater & sibi filius ipsa
Morte sibi vitam det sibi sola novam.

Nam quoties super orbe decem jam secula
vixit

Supremi moriens nascitur igne rogi.

Sic flos hic vitam sibi reddit morte perem-
ptus,

In vitreis rursus germinat udus a-
quis.

Res multis tentata, pauci tamen hoc *Metallica*
summum *Naturæ arcanum* assecuti *planta.*
sunt; exhibet & hisce alia conjuncta in peculiaribus phialis *Naturæ* miracula, queis integram abietum sylvam, tanquam peritissimi artificis penicillo adumbratam, aut scalpro excisam in vitro parvi laboris impendio distincte spectabilem reddit *Author*, & adeo quidem ut colore viridi subflavescente, pinis racemis, foliis comatis & cyparissatis, imò radicibus ex terra erumpentibus, & intervallo truncorum in terræ superficie mille arbutulis in diverso gramine interjectis, ipsæ abietum formæ sub aspectum oculi veniant, nec evanescant, sed perpetuò eadem maneant, nisi fortè fracto vase, uti & *Phœnici Kircherianæ* contigit, qui postquam *Regiæ Suecorum Heroïnæ* ad primum in Romanam urbem, & *Musæi* visitationem, ingressum oculos & sensum rapuerat, quasi aliorum asper natura aspectum, inopinato frigoris gelu, vase diffracto *Phœnix* vegetabilis evanuit, neque postea oculari multorum testimonio

Cap. IX. contentus *Author*, reparare recusavit.

Mercurius Philosophorum.

Annulus Mercurii fixi, alio nomine Argentum vivum, aut Lithargyrium, *Mercurius* dicitur *Philosophorum*, qui Hermeticam Scholam sectantur, unicum, quod venerantur Idolum, dum eum tanquam fugitivum fervum stringere & fixari inutili labore conantur, demum oleum & operam perdentes, in tenues evanescentem auras nuspian reperire sciunt. In *Museo* porro hoc, pendet annulus fixi Mercurii, Vulcani ferulæ cedens ad omnem artificis nutum & normam se flecti ac duci finit, non solum præstantia artis, verum etiam medicâ, qua pollet, virtute, pretiosus, utpotè, qui præsentaneum remedium, sive antidotum contra venena adhibeatur, eaque detegat.

Proteus metallorum.

Proteus Metallorum. Pendet vesica vitrea cava è fontibus vitriolatis *Hungariæ* transmissa, quæ adeo corrosiva qualitate pollet, ut exiguo temporis spacio ferri terrea excrementa corradendo ferrum in rubrum cuprum tingat, de quo *supra* quoque dictum fuit.

Liquores qui Elementorum ordinem inconfuse exprimunt in phiala.

Aqua sapientiæ. Fecit *Author* crystallinum globum hermeticè sigillatum, in quo liquores juxta elementorum ordinem quadruplici colorum varietate distinguuntur, permixtione vero confusi, tam pertinacis naturæ sunt, ut immediatè quilibet se in suam spheram recipiat, verum quatuor elementorum Symbolum.

Arbor metallorum.

Arbor metallorum. Ludit mirificè Ars in rerum Natura, conterit, & ad minima reducit quævis metalla, quæ mira fermentatione foeta, ac vitreo vasi inclusa paulatim fermentationis incrementum percipiunt, atque in gratam arborem se hinc inde in vitreo vase dilatantem, & excrescentem degenerat. Talem arborem argenteam hic maxima cum admiratione vident & contemplantur.

Chamæleon aqueus. Ludit jucunda *Pars II.* differentium aquarum præcipitatione *Chamæleon aqueus*. *Author Musei*; dum in differentes colores, liquores transmutat, eosdem alia mox alterius aquæ præcipitatione semper ad pristinum statum reducit, modo tali, ut duobus claris liquoribus mixtis, aureus evadat aquæ color, cui, si alias guttulas alterius indas, in atra mentum nigrescat; cui, si alterius speciei indas aquam, iterum se ad pristinam claritatem reducit. Aliis verò aquis claris primò permixtis in candidum lac se mutant, quarum tertia impositâ ambæ nigrescunt. Videtur igitur verè chamæleontum more quasque impressiones assumere, ac iterum dimittere, solaque simplici commixtione varios exhibere ludentis artis in rerum natura jocos; de quibus vide *Mundum Subterraneum*.

Fulmen & Tonitru Mechanicum. Uti *Fulmen & Tonitru Mechanicum*. in *Causarum & effectuum naturalium* indagine ex professo & continuo defudat *Kircherus*, ita etiam conatur, mechanica imitatione & demonstratione naturæ effectus assequi. Quare, quæ in Meteoris, oculis nostris scintillantia fulgura ex vaporibus calidis & humidis generantur, aut auribus nostris per horribiles fragores objiciuntur, qualem igne foeta bombardæ strepitum natura præstat, talem efficit exiguo instrumento quod Magnatibus advenis exhibere solet.

Pila est vitrea ad instar pisi quoad magnitudinem, quæ ad medietatem certo liquore repleta, carbonibusque accensis imposita, osculo hermeticè clauso, fracturâ talem strepitum & fragorem edit, ut præsentis vehementia sonitus, formidine percussos quasi stupidos & attonitos reddere videatur, atque adeo fulgur, aut tonitru vel explosæ bombardæ sonitum cum ingenti fragore exprimat.

Coro-

Cap. IX.

Coronidis loco, hoc in capite digressionem facio ad experimentum Hydrargyrostaticum, quo plures Philosophi in physicis vacuum admitti posse sibi confidentius imaginantur, posito sequenti experimento. Esto vas vitreum seu tubus oblongus qui in supremitate globum habeat, ex quo foramen canalis paulatim & sensim diminuendo excurrat. Repleto Mercurio globulo, alteri vasi inverso ora indatur, in quo etiam argentum vivum insit, & sensim amoto digito orificium tubi in inversione claudente videbis ergastuli vitrei impa-

tientem Mercurium tumultuari, subfidere, rursus attolli, donec vibrationibus continuatis lassus ad quietem se componat, ita tamen, ut magnam tubi partem in A inanem relinquat, quod inane vacuum esse contendunt. Verum natura accuratius considerata, fateor ad explendum inane à Mercurio derelictum, peregrinum aërem non posse succedere, cui si ingrediendi copia foret, id fieret per vitri poros; certè at nunc ratio non esset, cur Mercurius violenter suspensus non in subiectum vas rueret; fateor insuper, neque per orificium fistulæ subingredi aërem posse, quem profunde in tubi fundo mersum, orificium, aër ne subintret, Mercurius occludit, ob anteriorem causam violentæ in tubo Mercurii suspensionis; Anne ergo in illo inani vacuum concedam? Absit. Cum enim tenuissima quædam corpuscula aërea omni mixto insint, & Natura vacuum angue pejus oderit; Mercurius tam diu continuata agitatione vibrabitur, donec ei insita corpuscula separata metuentis naturæ vi, ei in superiorem partem tubi recipiant, sicque Mercurium in medio aëre suspensum teneant.

Pars II.

PARS

PARS TERTIA.

CAPUT PRIMUM.

Numismata.

Varia Numismatum genera quæ Sacra, quæ Profana.

NUMISMATA quæ in eo asservantur sunt nonnulla Samariticis notis expressa, quæ à Regibus Israël, quo tempore Samaritanus character familiaris fuit, cusi sunt. Alii quoque tempore Josue, quidam Samuelis, unus Salomonis tempore excusus videtur. Sicli itaque Hebræorum hîc aliquot asservantur, quorum primus in una facie urnam refert, sive

formam vasis, quod Deus ad perpetuum Mannæ præstiti in deserto beneficii monumentum in arca asservari jusserat. Ut Exod. c. 16. Et dixit Dominus ad Aaron: accipe vas unum & mitte ibi Manna, quantum Gomer capere potest. Litera F in medio vasis significat siclum integrum; altera facies refert Aaronis Virgam, quam Deus in testimonium sacerdotalis illius vocationis in conspectu totius Israël florere voluit, de quo signatur fragmentum quoddam hiltoriæ Samaritanæ. In ambabus faciebus hæ leguntur inscriptiones שקל ישראל Schekel Israël, id est, Siclus Israël, & קדשה ירושלם Kedoscha Jerusalem hoc est Sancta Jerusalem.

Secundus Siclus Hebræorum cum priore convenit excepta litera F. quæ

est super catinum, cujus loco sunt hæ

duæ litteræ .7.ש quæ significant Schekel David, id est Siclus David Regis.

Tertiò Semisiclus videtur, cujus una facies radium plantæ balsami re-

fert, in quo hæc inscriptio legitur, Mul Enghet, id est Circumcisionis tempore, facies altera palmam exhibet, cum hac Epigraphe, Menghabo, hoc est à pinguedine, omnium vetustissimus tempore Josue cusus quando Deus præcepit filios Israël circumcidi, palma autem & planta balsami non incongrue Terram promissionis exprimunt.

Quartò Numisma argenteum Assyriis characteribus insigne in una fron-

te acerra odoramentorum, quâ sacerdotes Deo adolebant, in altera vero ramum viridis amygdali eleganter exprimit. Sunt nonnulla alia Numismata quorum Author Oedipi Ægyptiaci tomo II. significationem, ætatemque eorum diserte explicat.

Numerantur inter antiquorum aut à Romanis Imperatoribus, aut ex Senatus consulto cusa Numismata symbolis, emblematis, epigraphis, impressis atque triumphis illustrata, quæ omnia inter Rotæ versatilis pluteos asservantur raro artificio constructæ, &

con-

Pluteus Versatilis VI tabulis constans in quibus Numismata conservantur XII Casarum.

Cap. I. continet XII Imperatorum Numismata. Altera pars Numismatum modernorum conservatur in receptaculo, cujus porta non vulgari artificio sive dextrorsum sive sinistrorsum utrimque aperitur. Intra hujus receptaculi latibula jacent diversorum Pontificum, Imperatorum, Regum, Cardinalium, Principum, aliarumque Personarum illustrium Numismata: & Romanorum Pontificum quidem, Julii II. figuris Vaticana descripta restauratio. Pii IV. extracti portus centum cellis, ad urbis munitionem, monumentum. Sixti V. Navicula Petri.

Gregorii XIII. varia, quarum prima ejusdem effigiem ex una parte gestat, cum hac inscriptione: *Collegium omnium Nationum Societatis JESU extruxit: alterum latus hoc habet: Sacerdos magnus in vita sua suffulsi domum, & corroboravit templum, in diebus ipsius emanaverunt putei aquarum.* Alia ejusdem cum sua effigie laterum cum hac inscriptione: *Seminans de benedictionibus, de benedictionibus & metet: ina ltera facie hæc legitur inscriptio. Greg. XIII P. M. Collegium Soc. JESU omnium nationum seminarium pro sua in Christianam Religionem, & ordinem illum pietate à fundamentis extruxit & dotavit, anno salutis MDLXXXII. Pontificatus sui X.* Aliud ejusdem ex uno laterum effigiem cum inscriptione: *Collegium Soc. JESU omnium nationum gratia fundatum de religione & literis optimè meritum, alterum latus Moysen & duces populi Israel armatos effigiat. In alio ejusdem Pontificis effigiem gestante legitur: Societatis JESU generale Collegium extruxit & dotavit: altera facie fidei & bonarum artium schemata figurante legis, Bonas artes alit & veræ Religioni subjicit Gregorius.*

A Clemente Octavo Annus Jubilæi.

A Paulo Quinto duo, quorum unum erectionem columnæ ante Liberianam Basilicam, alterum facelli in ea-

dem Liberiana Eccl. Pontificia Majestate extructæ memoriam symbolizat.

A Gregorio XV. Numisma ob apotheosin seu canonizationem quinque Sanctorum venerabile.

Urbani VIII. merita & avitam gloriam ob centesimum à Soc. JESU erectione religiose celebratam cum hac inscriptione: *Munificentia Antonii Barberini, S. R. E. Cardin. Camer. Societat. JESU anno centesimo piè celebrato. MDCCCXXXIX. V. Calend. Oct.*

Innocentii X. memoria in Numismate propter restaurationem Romani Capitolii viget hocce in Museo.

Alexandri VII. restaurationem templorum Aricia, Pacis atque Panthei, in Aricia, Athenei Romani absolutam fabricam præter Amphitheatri ante Vaticanum erectionem; & Cathedralæ S. Petri translatione in eodem Vaticano Hoplodochium centum cellis à fundamentis erectum, atque ejusdem Civitatis munimenta ampliata continent.

Austriacæ Imperialis familiæ hic visitur clara tessera in Numismate in quo non minus Sanctos quam Augustissimos Cæsares Ferdinand. I. II. & III. coram Sanctissimo nomine JESU genuflexos conspicis cum hac epigraphe clara, *In nomine JESU omne genu flectatur presentium & posterorum Austriacorum.* Augustum Augustissimæ Austriacorum monumentum, rarum Cæsareæ beneficentiæ in Societatis JESU familiam argumentum excusum anno 1624. quo victis & triumphatis feliciter hostibus D. D. Ignatio & Francisco Xaverio Vienna extructæ fuerunt Ecclesiæ.

Galliarum Regis Ludovici XIII. & hîc extat memoriæ tessera in Numismate, in quo ex una facie S. Ludovici effigies cum hoc effato, *Pro Scepbris aras dat tellus: Deus Astra.* ex altera vero visitur frontispicium Ecclesiæ Societ. JESU Parisiis suscitatae cum inscriptione: *Ludovicus XIII. D. G. Galliarum,*

G

Franco-

Cap. I. Francorum & Navarræ Rex fundavit anno 1627.

Leopoldi serenissimi Austriae Archiducis pietate & mansuetudine clari, nec non sinceræ Religionis cultoris hic extat tessera, dum in Numismate aureo quo ejus effigies & nomen radiat, ex alia verò facierum crucis signum quod lauri ramus frænum pendulum, quæ & mysticum seu hieroglyphicum Crucis symbolum notant, pedem autem Crucis ferus leo & mitis agnus stipant cum hac inscriptione: Timore Domini.

Succedunt tres Eminentissimi Cardinalis *Ludovici Ludovisii*, in quarum vera *S. Ignatii* effigies venerabilis est, cum hac inscriptione: *ut sapiens Architectus fundamentum posuit quod est Jesus Christus: altera facies: Ludovicus Cardinalis Ludovisius S. R. E. Vicecancellarius Ignatio cui Greg. XV. P. O. M. Patruus Sanctorum cultum decrevit, colendo templum extruxit, anno MDC XXVI.*

Alia Ecclesiæ frontispicium effigiat, cum hac circumscriptione. *Ludovicus Cardin. Ludovisius fundavit:*

altera facies effigiem ejus ad vivum *Pars III.* mentitur cum hac epigraphe: *fragilem arenam jacimus ut domum fundemus æternam.*

Extat & memoria Eminentissimi Cardinalis *Alexandri Farnesii* Ecclesiæ & Domus professæ *Romæ* Munificentissimi fundatoris.

Guilielmi Bavariæ Ducis & Renatæ uxoris effigies cum hac Epigraphe: Bene fac domine bonis & rectis corde: Psal. CXXIV. altera facies sic conscripta, Guilielmus V. D. G. Comes Palatinus Rheni, utriusque Bavariæ dux, & Renata Lothar. ejus conjux hoc Societ. JESU templ. atque colleg. pro sua pietate in Catholicam Religionem & Ord. illum piè à fundamentis extruxit & dotavit anno sal. hum. M. D. LXXXV. Monachii.

Præterea plurima amuleta & Cabalistica sigilla, magica & superstitiosa Numismata, quorum dilucidatio & ridicula vanitas partim in *Oedipo*, maxime verò in *Arithmologia* descripta, explicata & refutata legitur. Videtur & hic confusus variorum antiquorum acervus Numismatum.

C A P U T II.

De Musicis Instrumentis.

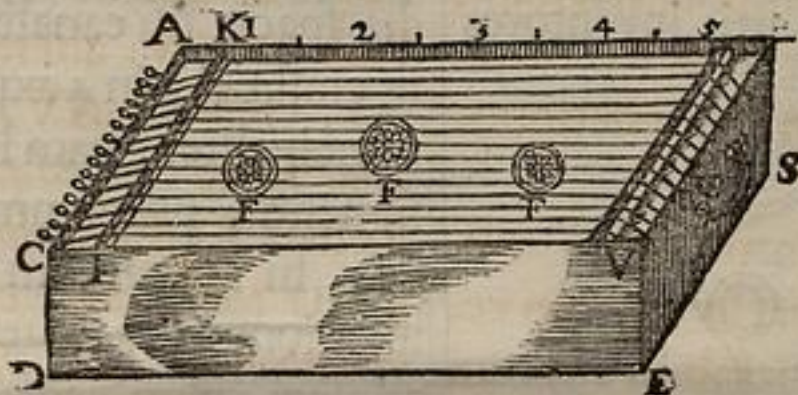
Cap. II.

ANtequam de Musicis instrumentis agam: omittere nequeo quod condigno calamo sat celebrare non possum. Musicæ illud magnum Musurgiæ opus, quod alterius partus ingenii esse non poterat, quam viri qui humanarum scientiarum perfectionem & pansophiam adeptus adhuc, inaudita hucusque musicæ arcana detexit. Quis nisi ille Musicam è numeris Algebraicis evolutam: mirificis quibusdam regulis ita constrinxit, ut quisquis etiam prorsus Musicæ imperitus dato verborum textu qualibet Melothesias tali artificio componere queat; ut errare non possit. Loquor

de cistula Musurgica, quam sapientissimus inventor toto libro VIII *Artis Magnæ Musurgiæ* sive *consoni & dissoni* à fundamentis docet, describit, & dilucidat, methodo adeo facili, ut innumeros habeat artis hujus discipulos in hunc usque diem. Hanc non solum complures Principes sed & *Alex. VII. Pont. & Ferdinand. III. Cæsar* in praxim deduxit, eo successu ut quas composuerat melothesias publico applausu, ille *Romæ*, hic *Viennæ* experimenti causa decantandas jufferit.

Plura præterea instrumentorum genera in hoc *Museo* asservantur; maxime verò talia, quæ per neglectum jam fere

Cap. II. fere oblita erant, ut sunt, Pleetra, Mufetæ, Pfalteria, Litui, Cornamufæ, quæ tamen hodie partim voraci temporis injuria perierunt; partim ob loci angustiam aliò translata, distracta, & neglecta sunt. Superfunt duo solùm, organum scilicet, quod Cylindro automato ex regulis Mufurgiæ animatum se ipso advenis alludit eosque festivo excipit plausu, refertum diverfarum volucrum, utpote, cuculi, luciniarum, anatum cantu, nec non cymbalorum strepitu & sonoro clangore stridulum, denique postquam omnis concentus conticuit, è medio organi vertice per aërem dyscolus globulus aliquantisper volitat; qui paulatim subsidens se intra organi sui receptaculum recipit, jucundum visu spectaculum.

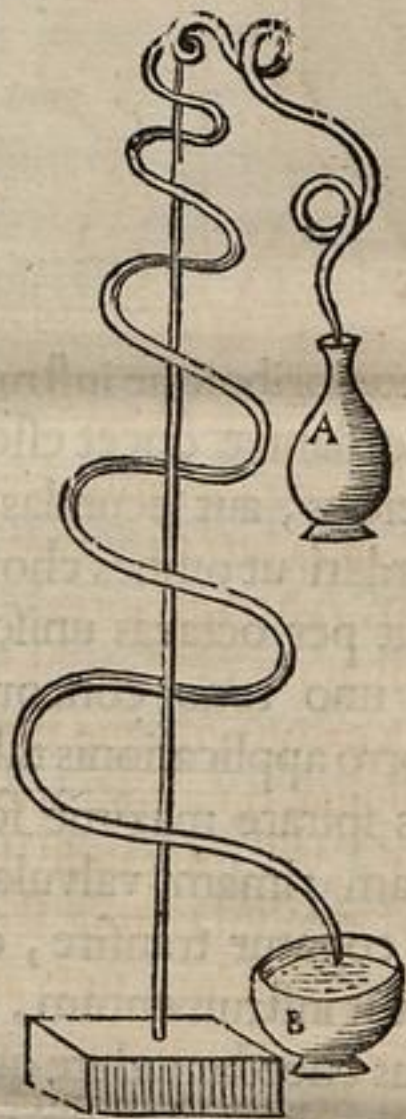

Supereft instrumentum Æolium quod sine ullo humano contactu, solo fortioris venti impulsu chordas radentis, adeo vagum soni genus efficit, ut nescio quibus modis sola naturæ industria auditores ita mirificè abripiat, ut mox campanarum clangorem è longinquo se percipere autument, mox videantur ex sufflatu organi tibias sonantes audire. Dubios mox relinquit auditores an experti cujusdam Citharœdi ludentis jocos sonoros percipiant. Ex *Authore* hæc construendi præscribitur ratio *lib. IX. de Magia Phonotactica Machinamento X. & in Phonurgia* fusius descripta. Ex ligno Tiliæ resonantissimo, quibus fidicina instrumenta confici solent, instrumentum conficiatur quinque palmos longum, latum duos, profundum unum; hoc instrumentum 15 chordis æqualibus ex animalium intestinis, vel etiam pluribus paucioribusque instruas, modum concordantiæ docet esse debere, non per tertias, aut secundas, sed debent accordari ut omnes chordæ unisono, aut per octavas unisonæ, aut omnes in uno tono concordantes sint. Modus porro applicationis talis sit, ut ubi ventus spirare maximè solet, per strictissimam rimam valvularum aut portarum cogatur transire, cui rimæ retroponatur instrumentum, ut necessario ventus chordas radere queat. *Author* absque ulteriori dispendio fenestras aperit, atque valvis fenestræ semipalmari spatium apertis, quæ Æolium instrumentum insertum adeo insolitum harmoniæ genus exhibet solius venti impetu, ut nemo, nisi arcani conscius, unde sonus ille harmoniacus exoriatur, ne conjecturâ quidem consequi possit. De quo vide *Mufurgiam X. lib. & Phonurgiam* ultimo editam.

C A P U T III.

De Thermoscopiis, Smicroscopiis, Psychroscoopiis.

Thermoscopium instrumentum est quo Philosophi motum aëris quoad qualitates seu gradus caloris & frigoris, seu etiam humidi & ficci sensui oculorum dignoscibilem reddere conantur, & varii varia adferunt. Primò hujus artis inventores

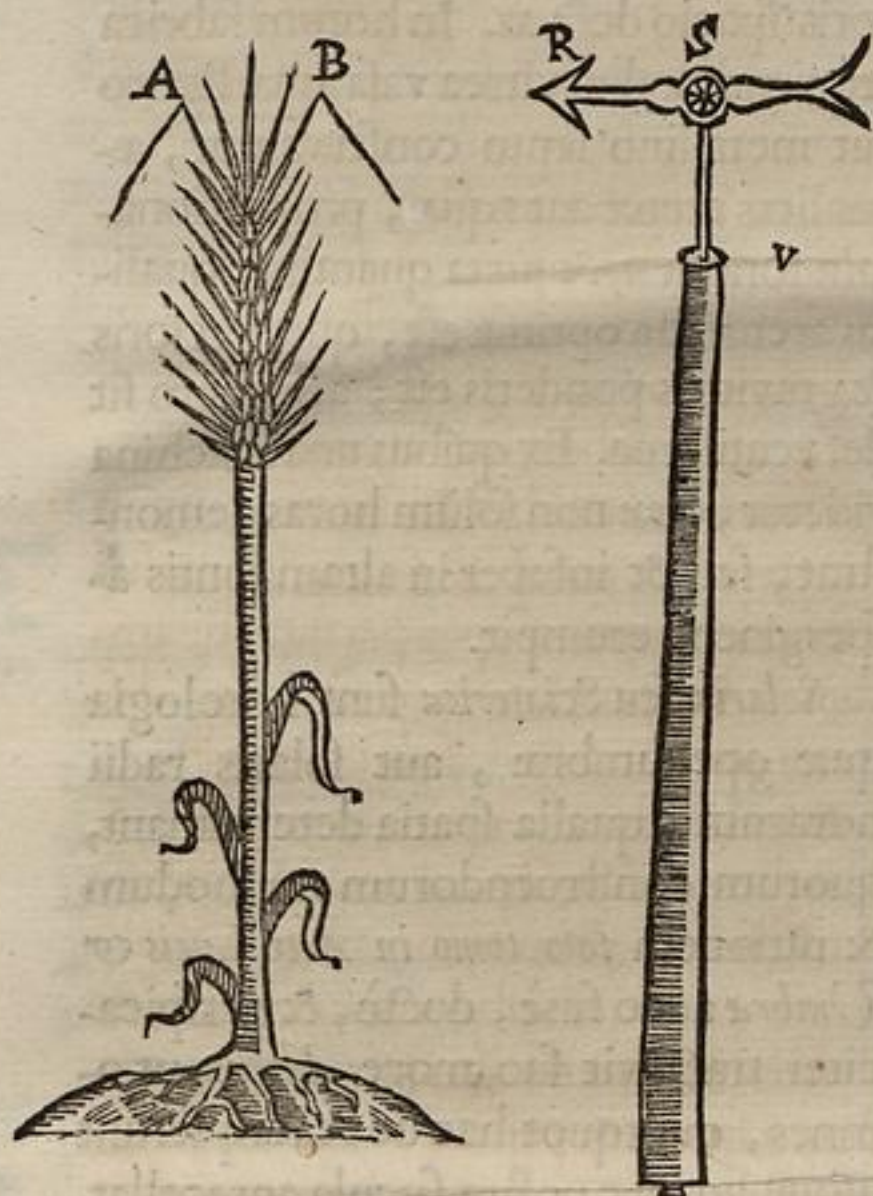
Philosophi vas vitreum longioris colli parabant, quod repletum alteri phialæ aquâ repletæ inverso ore indabant, quo fiebat globus vitreus qui ex superiore parte erat vacuus aqua in canali ex aëris in globi contenti rarefactione, vel condensatione mox deprimeretur calore, vel frigore attolleretur, hujus formæ passim visuntur varia ubique, sed valde imperfecta; primò ex eo, quod gradus caloris & frigoris nulla certa ratione dimetiantur, sed totum canalem distribuunt in æqualia spacia non attendentes an in hieme summâ ad supremum gradum pertingere possit, aut non. Ut itaque perfecta praxis habeatur, primò experiare velim,

quousque aqua ascendere aut descendere possit, quod melius non præstabis, quam si, quousque in maximo frigore attollatur, aut in maxima æstate deprimatur aqua in canali, observâris, tum signatis extremitatis punctis intermedia spacia (si canalus ubique sit æqualis crassitie) in 4 æqualia spacia divide principaliter, nam licet 4. aut octo assignentur primarum qualitatum gradus, hi tamen eum ob diversarum exhalationum ex mutatione agentis extrinseci veluti causas alterationi maxime obnoxias uti dixi studiosè observabis, tunc subdivide horum quatuor graduum quemlibet bifariam; signo tamen tali, ut notabilis sit graduum differentia, harum insuper partium quamlibet si proportionem quantitatis discretæ seu successivè immutare velis in 3. & habes decades minorum, aut 6. & habes quinarium numerum minorum, si verò proportionem quantitatis continuæ sequi tibi consultius visum fuerit, imagineris tibi quemlibet 4. graduum spacium palmare explere; ergo quodlibet in 12 uncias harum quamlibet in 5 minuta subdividendo habebis complementum 60 minorum, quamcunque elegeris harum quantitatem, bene feceris. Disce hîc quam prudenter veteres sapientes ultimas dignoscibiles differentias quantitatis tum continuæ, tum discretæ determinaverint. Qualitatem liquoris quod attinet, quo magis defæcatus fuerit uti quinta essentia *Vini*, eo perfectius evadit thermometrum. Dixi si canalus æqualis sit; cum plerumque soleant canales inæqualis crassitie errori esse obnoxii. Nam ubi tubus fuerit amplior, etiam plus spacii aut temporis seu intensiois graduum indicandæ insumit, quam

Cap. III. quam si in tota sua longitudine æqualis esset. Verùm de hisce pluribus actum vide à P. Kircherò in *Arte Magnetica*, cæterisque operibus.

De Instrumento humidi & sicci gradum notante.

Tertio modo Psychometrica fiunt, quibus gradus humidi & sicci, sensibiliter visui redduntur agnoscibiles, quorum variæ species excogita-

tæ, paucæ tamen in usum reductæ. Horum ratio sumitur ex ambiente aëre, aut humido aut sicco, qui quorundam corporum superficiem radens, eos suæ qualitatis communicatione afficit. Corpora autem huic impressioni magis congrua sunt stipula avenacea & similia. Inter artificia verò omnis generis chordæ sive ex fibris plantarum quorundam excerptæ & contortæ, aut etiam (quæ & maximæ sunt activitatis) ex animalium intestinis contortæ fides. Hujusmodi instrumenta quæ humidi & sicci gradus terminant, hîc tria conspiciuntur, quorum primum in superficiem gradibus suis distincta ave-

nacea stipula veluti indice quodam, *Pars III.* tenui fulcro leviter insistens, in qui-

buscunque locis constituto vase gradus humidi & sicci pro varietate temporis demonstrat. Alterum intra Crystallini globi graduatam circumferentiam indice stipula ex quacunque materia, ex chorda fidicina, quæ contorta, vel constringendo, vel dilatando siccum & humidum, pendula, una secum indicem trahit. Tertium in Nauticæ pyxididis formam, planam scilicet superficiem in 60 primaria minutorum spacia dextrorsum & sinistrorsum divisa, intra fixi circuli indice mobili gradus sicci & humidi demonstrat, cujus figuram vide in *Arte Magnetica Kircheri*.

His Instrumentis intra naturæ ar-
cana natis succedunt alia mechanica
permixta, quæ scilicet iisdem innitun-
tur principiis, extrinsecus pulcro de-
core adornata. Atque ex hisce vide-
tur unum in quo motu rarefactionis
aut condensationis ex metu vacui sub-
lata aut depressa aqua, quæ in exte-
riori canali continetur cum desuper le-
vigato corpore innatante, per anne-
xam chordam, quæ circa Cylindrum
convoluta, suberis levissimi innatan-
tis super aquam pondere in exteriori
circulo

*Instru-
mentum
perpetuo
motum ra-
refactio-
nis, &c.*

Cap. III. circulo per axim indice instructam vel horas, vel humidum & ficcum demonstrat, ex quibusdam puteis, qui ad diversa anni tempora aqua plus, minusve replentur, fieri potest thermometrum quod continuo motu quatuor anni tempora distinguat, quinimo ad cer-

ta interdistingta spacia (si executor *Pars III.* mechanicus accuratus fuerit) sono campanulæ graduum aut anni mutatum tempus sonoro strepitu accidisse commoneat, sicque in sphaera vitrea caloris & frigoris gradus distinguuntur, de quibus vide *Kircherum*.

C A P U T I V.

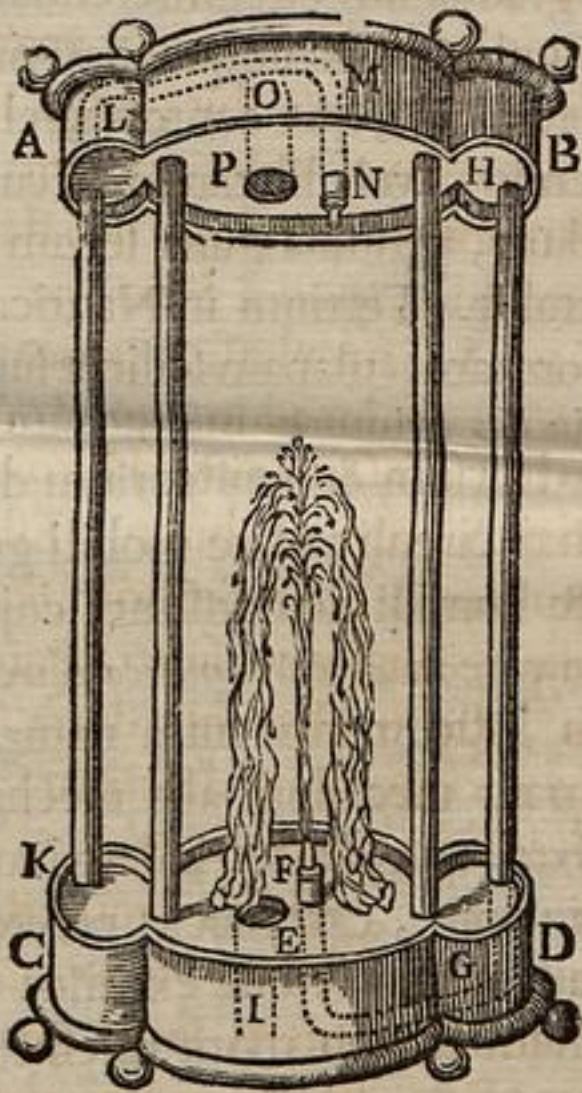
De Horologiis.

Cap. IV. **A**D quinque species reduci possunt Horologia, vel enim primò sunt Clepsydræ. Secundò Sciaterica seu Solaria. Tertiò Hydraulica. Quartò Sympathica: & demum Mechanica. Singulorum horum aliquot in *Kircheriano Museo* inde passim distributa cernuntur.

Clepsydræ sunt instrumenta, quibus temporis continuatio in æqualia & arbitraria spacia dividitur per æqualem

poris spacio defluat. In horum fabrica requiruntur duo vitrea vasa, quæ ligneo aut metallino septo conservantur, æqualitas arenæ aut aquæ, proportionatum foramen, & juxta quantitas: qualitas arenæ illa optima est, quæ ficcioris & gravioris ponderis est; aqua vero sit defæcatissima. Ex quibus una machina videtur, quæ non solum horas demonstrat, sed & insuper in altam fontis aspersionem erumpit.

Solaria seu *Sciaterica* sunt horologia quæ ope umbræ, aut solaris radii horarum æqualia spatia determinant, quorum construendorum methodum & rationem *toto tomo in Arte Lucis & Umbræ* adeo fusè, doctè, & perspicaciter tractavit suo more *Author*, ut omnes, quotquot hac de re scripserunt usque ad hæc nostra sæcula antecellat, facilitate, prolixitate, & variata applicatione, nec solum horas determinare docuit, verum totius primi mobilis doctrinam diversimodè ex umbræ fugacis indicio infallibiliter determinare docuit, nec hæc solum in horizontalibus planis aut verticalibus reëtis, sed in quibusvis irregularibus, obliquis & inclinatis superficiebus, triplici radio, recto, reflexo, & refracto, tum horas tum reliqua ad motum Solis, & effectus demonstrare docuit, de quibus vide opus *Artis Magne Lucis & Umbræ*. Horum magna copia in *dicto Museo* ostenditur.

portionem aquæ aut arenæ, quæ continuo per proportionata horis metiendis spatia & per foramina labitur, ut aqua depleta instrumento revoluta, denuo per tempus æquale priori tem-

De

Cap. IV.

De Horologiis Musæi.

Horologi-
um pendu-
lo indicans
horas.

AD descriptionem Horologiorum quæ Musæum adornant, redeo, habet itaque primo loco pendulum horodiæticum, qui per speculi diaphanum spatium horas monstrat, subtus verò penduli extremitate affixo genio, seu Angelo agmen ludentium puerulorum in theatro catoptrico intus adornato repræsentat.

Horolo-
gium ana-
campiti-
cum.

Adest secundo loco refractum Horologium quod horas usque ad duodecimam in grande speculum tam dextrè refringit, ut nusquam compareant numeri, sed horas in grande speculum reflexas, juxta temporis horarii constitutionem ostendit.

Horologium rotale Musicam sonans.

Horolo-
gium, quod
præmisso
hymno ho-
ras sonat.

Tertio loco adest Horologium & multi laboris & industria conspicuum, quod præter horas quas describit, prævium, antequam sonet, canticum, *Salve Regina*, per octodecim differentium notarum campanulas, & loco mediarum horarum hymnum, *Ave maris stella*, suavissima ac exacta melodia auribus præludit.

Horologi-
um Astro-
nomicum.

Quarto loco extat Horologium aliud, quod verè Theatrum mundi ac temporis vocari potest. Horologium quippe est simplicissimum quoad partis intrinsecæ compositionem, sed universalissimum in applicatione, in hoc præterquam quod prima & secunda minuta horaria in suis privatis circulis describat, etiam universi terraquei globi, cœlestiumque sphærarum motum scitissimè, præterea horarum Italicarum, Astronomicarum, & antiquarum concursum toto anno exactissimè demonstrat, quot videlicet minutis quotidie crescat, aut decrescat dies, quodnam quotidie sit punctum meridianum in horis Italicis, quæ sint pun-

cta ortiva, & occidua, in horis Astro-
nomicis, quis sit arcus semidiurnus, quibus partibus mundi, quoque temporis momento sit meridies, quibus ortus, quibus occasus. Sic quoque in cœlesti Sphæra Zodiaci signa perlustrando ingressum & progressum, ac egressum Solis ab uno tropico ad alterum fidelissimè & absque omni errore indicat. Est itaque Horologium istud astrolabium in figuram parallelogrammam reductum, atque in Cartam Geographicam in quibus circuli cœlestes ad parallelas lineas reducti totius sphærae & globi terrestris symmetriam situmque exhibeat. Index porro qui has vices subit non circulari progressu movetur, sed per lineam rectam, quæ est hasta quam manu tenet figura Saturni quadrigæ insidentis, est itaque indicis loco auro fulgens & conspicua quadriga, quæ ad motum Horologii insensibiliter per lineam rectam ab ortu in occasum procedendo 24 differentes meridianos perlustrans omnes enarratos effectus, scitè describit; cujus Horologii accuratam descriptionem ac demonstrationem privatim luci dabo.

Omitto hic *Aquatica Horologia*, utpote quæ ad suam classem potiori jure spectant: solum addo, quod nobilissimum hoc Musæum novo Horologii additamento brevi ditabitur. Est in procinctu lampas, scilicet horometra, quæ absque omni alio superadjuncto tam diu, quam oleo fota durat, lychnoque accenso horas describat; cujus certitudinem praxis experientia jam edocuit, quæ & publicæ luci destinata merito hujus celebris Musæi mirandis raritatibus conferti sacro igne ut elucescat Deo dante consecrabitur. Quicumque curiosiora hujus generis desiderat, is adeat l. x. *Artis Magnæ Lucis & Umbrae, partem primam, per multa capitula.*

Lampas
horodiætica.

CA-

De *Mobili perpetuo apparente.*

Motus entium Physicorum effectum & passio est, & ab *Aristotele* definitur actus entis in potentia prout in potentia, ab universa Philosophorum schola recepta. Dividitur in instantaneum, & successivum; violentum & naturalem: his præpositis de possibilitate dabilis motus perpetui inquiritur, in quo tot jam sæculis plurima Philosophorum, Mathematicorumque ingenia desudarunt, & dum operam oleumque perdidere vana spe delusi, se naturæ principia non intelligere, etiam inviti fateri coacti sunt.

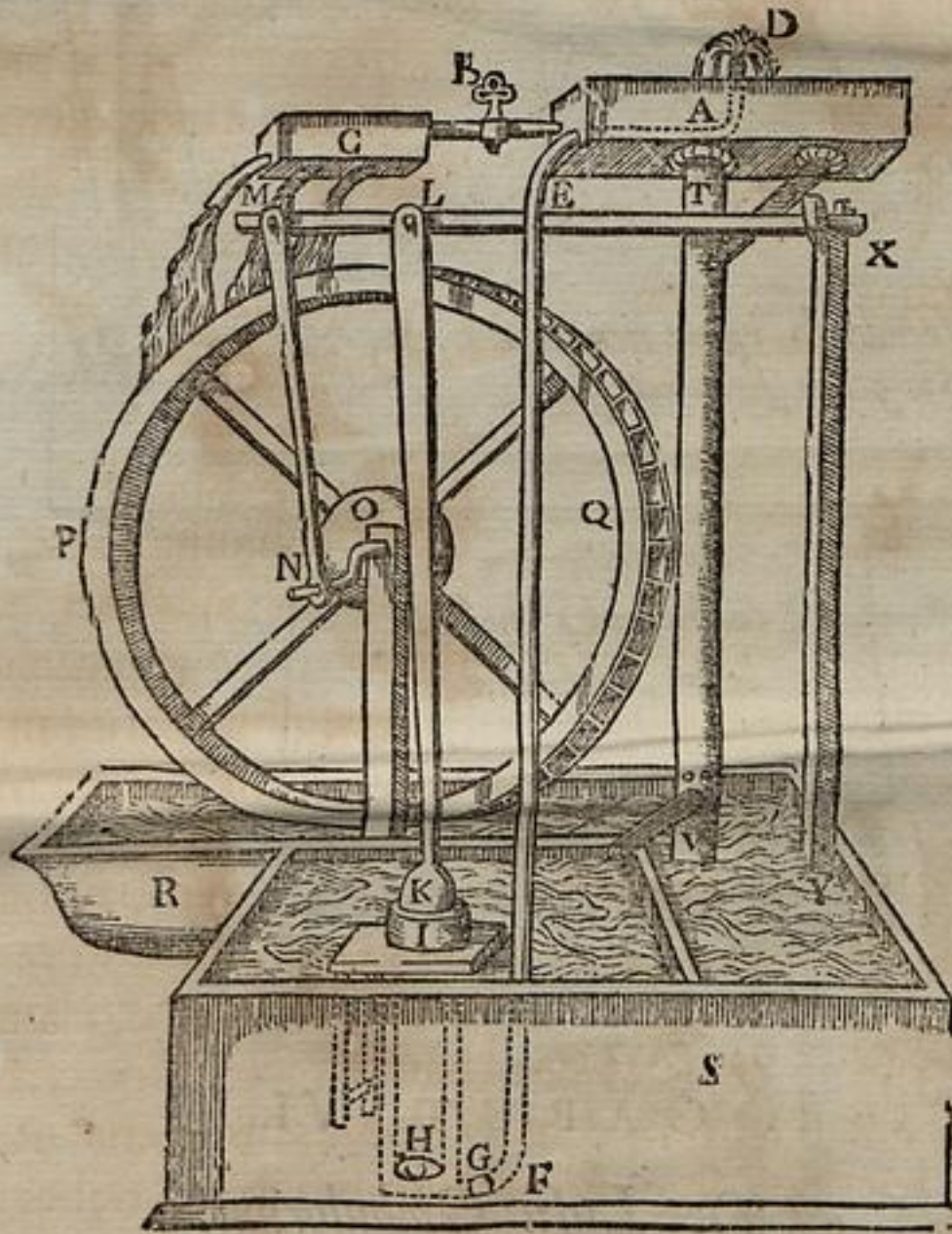
Dico itaque nullum in rerum natura mobile, purum, artificiale reperi, quod naturâ suâ perpetuò durare possit. Et primò quidem, omne esse physicum naturaliter ad sui perfectionem tendit, ut, velut in suo fine seu centro, quiescat, ergo potentia motiva non nisi in ordine ad quietem, & per consequens à termino *qui* directè perpetuitati contrariatur, declinat. Secundò, motus est vel naturalis, vel violentus: si primum, non erit Mechanicus; si secundum, ab extrinseco oriatur, ergò erit actio contrariorum. Hæc actio si mobili æqualis est, quies oriatur; vel si major, aut instantaneè, aut successivè agit: si instantaneè, qua ratione perpetuò durabit? si successivè, quænam est hæc perpetuò motiva virtus? Tertiò, motus naturalis differt à violento, eo quod à principiis contrariis orientur, quis ergò hanc principiorum contrarietatem pacifica quiete uniet, ut motus perennitatem acquirat? Quartò, omnes scholæ conveniunt nihil agere in se ipsum, qualiter ergò movens perpetuò agitabitur, si non à principio intrinseco moveatur,

& qualiter motum urgere poterit, & non in se ipsum agere. Acquiescamus itaque & concedamus, naturam ab arte excoli posse, non superari: concedamus ergò soli naturæ rationem perpetuò mobilem, si tamen salvo & tuto sacræ scripturæ sensu perpetuas credere possumus res naturales. Motus perpetui differentia experimenta in suo *Museo* exhibebit *Kircherus*, quibus motum perpetuum non tam asseverat, sed reprobatur. Nec credat quispiam ullum duraturum semper motum in puris Mechanicis principiis dari posse, si non ad aliquod movens naturale confugiat. Unde dico nullum naturæ ope mechanicum motum abstrahendo à consumptibili materiæ conditione perpetuari posse.

Quare ad experimenta *Musæi* consideranda progredior, & primò Hydrostatico experimento demonstrabo, quam contumax naturæ genius nobilissimis ingeniis hætenus restiterit, omniumque operam eluserit, seseque tantum obfirmârit, ut nullo conatu, nullis precibus, nulla Machina ad perpetuandum motum flecti possit. Unde *Author* his verbis primum experimentum describit. Esto vas *R S* aqua plenum, in eoque plantata rota *P Q* haustris suis instructa, & circa axem *O* volubilis, erigantur è vasis fundo, aut lateribus binæ trabes *T V* & *X Y*. supra trabem *T V* statuatür aliud vas *D C* discriminatum tubulo & epistomio *B*. tribusque aut pluribus canalibus prope *C* instrumentum, è quibus aqua supra haustra attolli possit. Trabi vero *X Y* innectatur trabecula seu hasta transversa *M X* tali artificio, ut *X* circa axiculum velut circa polum elevari possit facile ac deprimi, adhæc præ-

Cap. V. præparetur antlia, quæ *tromba* vulgò dicitur, in cuius vase inferiori S. fiat modiolum seu mortariolum suo in fundo habens platismatium H. quod aperiri & claudi versus inferiorem modioli partem possit, fundus tamen modioli huius non debet contingere fundum vasis S. fiat deinde pistillum L K. extremitate sua L annexum transversæ hastæ M X. ita tamen ut circa claviculum L revolvi sine violentia possit; pistillum verò K exactè impleat capacitatem modioli, oleoque perungatur, ut facile sursum, deorsum infra ipsum modiolum moveri possit. Ex fundo modioli G derivet canalis I E A ex forma quam figura monstrat, habens apud I platismatium, quod versus interiorem

partem aperit, tandem incurvetur axis *Pars III.* O N. rotæ ut vides, & extremitati inferatur hasta N M. quæ circa axiculum in M volvi possit facillime; his itaque paratis nihil reliquum est, quam ut vasi A infundatur aqua, & aperto epistomio B in subjectam rotam defluat; impleta enim sensim haustra rotam non difficulter circumagent, hæc verò subfixam sibi circa axem hastam sursum, deorsum attollendo, aut deprimendo aquam in subjecto vase exhauriet beneficio pistilli, perque canalem seu tubulum in vas superius impellet. Sed magnus Apollo erit, qui tantundem aquæ, quantum descendit, ascendere efficiet, ego tamen hydrostatico huic machinamento hoc appendo. *Nemo melius isthoc.*

Secundo loco occurrit cochlea Archimedea qua relicto elemento fluido, loco ejus substituti sunt tot metallini globi, quot convolutionis Spiræ in totius cochleæ altitudine sunt; hujus ope continuo unus globulorum per extrinseca circum cochleam convolutam semitam vagus labitur donec præcipitato fluxu in cochleæ tenaculam impingendo eam denuò exoneret, ac per in-

tegram circulationem convolvat; qua convolutione peracta denuò novus globulus excurrit, prior verò se in cochleæ spiram infimam recipit, unde per novas convolutiones descendendo ascendit, atque sic continua alteratione novi globuli excurrando jucundum visu præbent spectaculum, verum hujus machinæ operatio nisi in praxi videatur, difficulter intelligitur.

H

CA

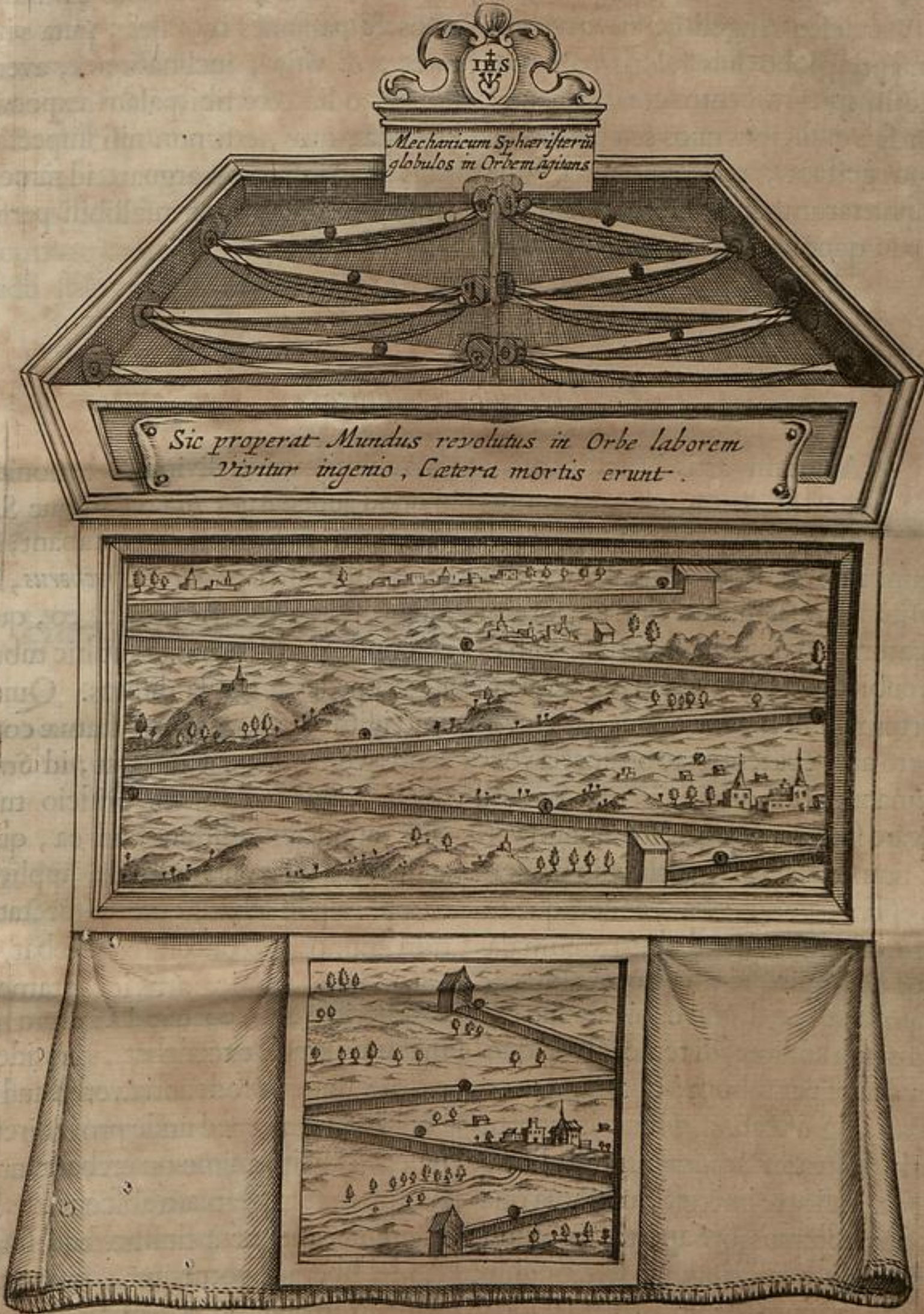
CAPUT VI.

De Lusu Globulorum.

Cap.VI. **S**ubstituto tertio loco machinam tripartitam, cuius lusus, quem globulis efficit, ob occultum motus principium etiam peritissimos quosvis Mathematicos, in sui admirationem rapit. Occupat hæc tripartita machina integræ fenestræ spatium, cuius ima pars in forma cubica tripalmare spatium complet, intus verò vacua pars ra-

tionem motus continuat, plana porro ejus frons eleganter in Optica porrectione sylvas, flumina, montes, valles, colles, hortos, & id genus ingeniosi penicilli argumenta refert, in summitatis medio vertice quæ iumbum spectat, & ostiolum à quo continuatus trames extra verticale planum modice (scilicet ad globulorum diametrum)

C. VII. metrum) prominet ad imum usque | alio insequente prior reascendit & Pars III.
 plani per oppositos hinc inde alter- | hoc quam diu pondere in motu a-
 natim flexus per declives excavato- | gitantur. Utriusque figuram hinc ap-
 rum canalium semitas descendit, & | nendam duximus.

Occurrit his in nulla ignobilior alia
 machina rotabilis, quæ super conca-
 vum tubum Helicem contortum fir-
 miter annexum gestat, ex cujus me-
 dio globus sursum latus sinuoso flexu
 per helices spiras circumcurrens se in-
 tro tubi latibulum recipit, unde nova

rotarum convolutione denuo sursum
 latus priorem semitam docto motu
 percurrit, donec sublatus globus tota
 machina immota manens otiose feria-
 tur, usque dum iterum expositum he-
 licis semitis globum subsequatur, de-
 lapsumque globum officiose attollat.

H 2

Addo

Cap. VI. Machina
Vaticina-
trix. Addo hîc machinam divinato-
riam qua ad progressum unius statuæ
in linea recta ad diversa interdistingta
spatia cœlestium planetarum chara-
cteres arbitrarios stare iussa stat, &
duo Genii seu Angeli cerei vitreo cir-
cumsepti globo suis fulcris pari mo-
tu se in sphæræ centro contorquentes
cum suis indicibus quos ceu lancem in
manu gestant, ad cognomina signa
in sphærarum circumferentia inscri-
pta, se quoque sistunt, etiamsi unus

ab altero per decem palmos distet, u- Pars III.
terque autem à magica statua per pal-
mos quinque. Hac ratione tota Astro-
nomia divinatoria includi potest, cum
tanta industria, ut curiosus hominis
actus & passiones morales, puta vir-
tutes, & vitia, inclinationes, aver-
siones, odia &c. tibi palam exponat
legenda, quæ, etsi non nisi suspectas
artes apud imperitos arguat, id tamen
simplici artificio, & infallibili perfici-
tur.

C A P U T VII.

De Oraculo Delphico.

C. VII. Oraculum
Delphi-
cum. **M**aximum artis Machinamen-
tum meritò in ultimos missus
distulimus. Habet *Kircherus*
tubum in ergasterio cubiculi sui ita di-
spositum, ut janitores eum ad portam
vocaturi non onus subeant remotum e-
jus cubiculum adire, sed in porta, qua in
hortum domesticum aditus dabatur in
libero aëre existentes, ac ordinaria voce
clamantes eum pro exigentia negotii
vocare solebant, quorum omnium ver-
ba non secus ac si in cubiculo præsen-
tes essent, percipiebat, eodemque te-
nore responsum per dictum tubum da-
bat, nec quicquam in horto altius di-
ci poterat quod is in cubiculo suo exi-
stens non audiret, in remotissima quo-
que spatia per tubum, quæcunque vo-
lebat, significabat. Hunc itaque tu-
bum postea in *Museum* transtulit, &
statuæ tali arte inseruit, ut statua qua-
si vitam spirans ore aperto, motisque
hinc inde oculis loqui videretur; huic
statuæ nomen dedit, *Oraculum Del-
phicum*, nam quemadmodum veteres
Sacerdotes *Ægyptiorum Græcorumque*
per hujusmodi tubos ori Idolorum in-
sertos ingenioso dolo, Oraculum con-
sultentes decipiebant, & homines super-
stitiosos ad opimas oblationes facien-
das sollicitare solebant, simpliciores

verò animi, veluti divina voce moniti,
id quod jubebatur, magno utique Sa-
cerdotum emolumento præstabant; ut
hanc fallaciam detegeret *Kircherus*, si-
milem statuam fieri curavit, eo, quo
descripsi, situ & forma. Erat hic tubus
ad 30 pedes à statua distans. Quid-
quid igitur *Titius* v. g. ori statuæ con-
ceptis verbis immurmurârat, id *Sem-
pronius* opposito statuæ orificio tubi
aure applicata assistens, ad ea, quæ
audiebat, quacunque lingua applica-
to ore respondebat, quæ res spectato-
rum animos adeo attonitos tenebat, ut
nescio cujus magicæ artis incantamen-
to adscriberent, eo quod captum hu-
manum longè excedebat, siquidem
ex ore statuæ prodeuntia verba audie-
bantur quidem, sed unde provenirent,
nescii, sollicito animo quærebant, num
quispiam retro statuam absconditus lo-
queretur, neque à sinistra hac suspi-
cione liberari potuerunt, nisi tunc,
cum iis artificium aperiretur. Descri-
pta habetur hæc machina loquens in
Phonurgia, quæ noviter prodiit in lu-
cem occasione Tubi quo ad complura
milliaria reciproco responso curiosi
loqui possunt: quam quidem inventio-
nem nonnulli falsò sibi adscribunt, sed
in dictæ *Phonurgie* opere compluribus
argu-

C. VII. argumentis multiplici virorum doctorum testimonio de arrogatæ sibi inventionis falsitate convincuntur.

Habes hîc, benigne lector, quod quidem orbis, studiorumque rerumque novarum avidi, jam dudum exoptarunt opusculum, quod licet è duriori profluxerit penna aut obscurius dictum scriptumque ab Executore mechanico tentatum fuerit, æqui bonique tamen consulas velim, malui enim id germano more, fideli, sincero & candido stilo erudito orbi conscribere,

quàm verborum ambagibus aut obscurare, aut blando stilo & adulatorio id exornare. Neque enim mearum virium est, nec tentare ausim meritis *Kircheri* adeò toto orbi noti quidpiam (cùm incapacitatem ingenuè fatear) addere; sed solummodo nota mundo ejus erga me merita in hoc manifestanda duxi, quibus ne totaliter ingratus sim, inclytè te obtestari velim, lector benevole, in hoc conatu non tam meum laborem quàm *Kircheri* merita intuearis.

CAPUT VIII.

ELENCHUS LIBRORUM

A

P. ATHANASIO KIRCHERO,
E SOCIETATE JESU

Hucusque editorum, aut, favente Deo, impostorum
edendorum.

Quibus nota † apposita, significat

Illa vel amplius non reperiri; vel, quamvis parata, nondum tamen impressa esse.

- C. VIII. † 1. **M** *Agnestia* sive Conclusiones experimentales de effectibus Magnetis, edita *Herbipoli: Anno 1630. in 4.*
- † 2. *Gnomonica Catoptrica*, sive Horologographia reflexa, quâ per specula totius primi Mobilis doctrina, horarumque ductus in interioribus Domuum parietibus delineati, radio reflexo demonstrantur. *Avenione anno 1634. in 4.*
- † 3. *Specula Melitensis Encyclica*, hoc est, Syntagma novum Instrumentorum Physico-Mathematicorum. *Messanæ anno 1638. in 8.*
- † 4. *Prodromus Coptus*, in quo tum linguæ Coptæ, sive Ægyptiacæ, quondam Pharaonicæ origo, ætas, vicissitudo, inclinatio, tum

hieroglyphicæ literaturæ instaurationio, nova methodo exhibitur. *Romæ anno 1636.*

5. *Ars Magnetica*, quâ Magnetis natura, ejusque in omnibus usus explicatur, ac præterea è viribus Magneticarum Motionum in Elementis, Lapidibus, Plantis, Animalibusque elucescentium, plurima nova hucusque per varia experimenta recluduntur. *Romæ primò, in 4. dein Coloniae. Ultimò iterum Romæ pluribus aucta anno 1654. in folio.*
6. *Lingua Ægyptiaca restituta*, quâ Idiomaticæ primævi Ægyptiorum Pharaonici vetustate temporum penè collapsi, ex abstrusis Arabum monumentis instaurationio

H 3

tio

- C. VIII. tio continetur. *Romæ anno 1643. in 4.*
7. *Ars Magna Lucis & Umbra*, in duos Tomos divisa, quâ Lucis, & Umbrae in Universa Natura vires effectusque, nova reconditorum speciminum exhibitione, ad varios rerum usus panduntur. *Romæ anno 1646. in folio*, quæ nunc multiplici novarum inventionum augmento denuo prodiit à *Joanne Fansonio à Waesberge. Amstelodami anno 1671. in folio.*
8. *Musurgia, sive Ars Magna Consoni, & Dissoni*, qua Musicae Theoricæ, qua Practicæ scientia traditur: Consonique & Dissoni vires effectusque mirabiles in Natura, in omni penè facultate demonstrantur. Opus in duos Tomos divisum. *Romæ anno 1650. in folio.*
9. *Obeliscus Pamphilius* in foro Agonali (vulgò *Piazza Navona*) erectus: in quo Veterum Theologia hieroglyphicis involuta symbolis detecta è tenebris in lucem asseritur. *Romæ anno 1650. in folio.*
- Oedipus Ægyptiacus* in quatuor Tomos divisus, quorum
10. *Primus* dicitur *Templum Isiacum*, quo ad originis, progressus, durationis, Ægyptiacæ sapientiæ, ac Hieroglyphicæ institutionis notitiam portæ referantur. *Romæ 1652. in folio.*
11. *Secundi Pars prima*, dicitur *Gymnasium Ægyptiacum*, quo veterum Hebræorum, cæterorumque Orientalium recondita sapientia, temporum injuria perditâ, per contextum sacrarum sculpturarum demonstrata instauratur. *Romæ 1653. in folio.*
12. *Secundi Pars secunda*, Variarum Artium veteribus Ægyptiis usitarum Classes continet, & sunt *Pars III.* Arithmetica, Geometria, Musica, Astrologia, Mechanica, Alchimia, Magia, Theologia Ægyptiaca, unâ cum hieroglyphicis exhibita. *ibid.*
13. *Tertius* dicitur *Theatrum Hieroglyphicum*, & continet Obeliscorum, cæterorumque Hieroglyphicorum monumentorum, quæ tum Romæ, tum in Ægypto, ac celebrioribus Europæ Musæis adhuc supersunt, interpretationem. *Romæ 1654. in folio.*
- † 14. *Iter Extaticum Cælestè*, sive Mundi Opificium, quo Cœli siderumque tam errantium, quàm fixorum natura, vires, proprietates, compositio, & structura sub ficti raptus integumento ad veritatem exponitur. *Romæ anno 1656. in 4.* Postea à *P. Gaspare Schotto* variis commentationibus illustratum, prostat *Norimbergæ.*
- † 15. *Iter Extaticum Terrestrè*, sive Geocosmi Opificium, quo Terrestris Globi structura, arcanarumque in ea partium constitutio, figmento ad veritatem composito exponitur. *Romæ 1654. in 4.*
- † 16. *Scrutinium Physico-Medicum*, sive de Peste, quo ejusdem origo, causæ, signa, prognostica, & insolentes malignantis Naturæ effectus, & appropriata remedia demonstrantur. *Romæ 1658. in 4.* & *Lipsiæ* recuñ sub forma 18.
- † 17. *Diatrìbe de Crucibus Neapolitanis*, quæ ibidem, tum supra vestes hominum, tum potissimum supra Lini supellectilem, paulò post ultimum Vesuvii incendium comparuerunt. *Romæ 1661. in 8.*
- † 18. *Polygraphia*, sive Artificium linguarum, quo cum omnibus totius

- C.VIII. tius Mundi Populis, & linguis, unusquisque, licet non alia, quàm materna lingua instructus, correspondere posse demonstratur, cum multis aliis ad Steganographiam Trithemianam pertinentibus arcanis. *Romæ anno 1663. in folio.*
19. *Mundus Subterraneus*, in quo universæ Naturæ Majestas, & divitiæ, summa rerum varietate, exponitur, abditorumque effectuum causæ in totius Naturæ ambitu elucescentes duobus Tomis demonstrantur *Amstelodami 1664. in folio.* & denuo multa auctior 1678. ex Officina *Fanffonio-Waesbergiana.*
20. *Historia Eustachio-Mariana*, qua Vita, Genealogia, & Locus Conversionis S. Eustachii, nec non Ecclesiæ jam in Urbe, quam in eodem Conversionis loco, Deiparæ, & S. Eustachii à Constantino Magno dedicatæ origo describitur. *Romæ 1665. in 4.*
21. *Arithmologia* sive de occultis Numerorum mysteriis, quâ origo, antiquitas, & fabrica Numerorum exponitur, eorumque abdiæ proprietates demonstrantur, & fontes superstitionum hoc tempore currentium aperuntur, & acriter confutantur. *Romæ 1665. in 4.*
22. *CHINA* monumentis quâ sacris, quâ prophanis, illustrata, in qua de admirandis Artis & Naturæ in triplici ejus regno spectaculis, aliarumque rerum memorabilium, tum de China, tum de Tartaria, vicinaque India enarrationibus fusè agitur. Opus ob incognitarum hucusque rerum novitatem, rarum, & curiosum. *Amstelodami 1666. in folio, lingua Latina, Gallica 1667. & Belgica 1667. editum.*
24. *Obelisci Ægyptiaci* præterito anno *Pars III.* intra rudera Templi Minervæ effossi Interpretatio hieroglyphica, nova methodo tradita. *Romæ 1666. in folio. & Obeliscus Alexandrinus* dicitur.
25. *Magneticum naturæ Regnum*, sive de triplici magnete, in 4. *Romæ 1666. reculum Amstelod. in 12.*
26. *Ars Combinatoria, sive Ars magna sciendi*, qua Ars Lulliana restituitur, & ad omnes Artes, & scientias facili methodo addiscendas, nec non de quocumque argumento proposito, discurrendi porta aperitur. *Amstelodami. II. Tomi in folio anno 1670.*
27. *Latium Priscum*, quo ejus origo, situs, natura, urbes, montes, lacus, monumenta veterum æquo cum præcedenti passu curiosè describuntur. *Amstelodami in folio anno 1671.*
28. *Archetypon Politicum* ex numismate extractum, & dicitur, *Splendor domus Joannæ*, quæ est una ex perillustribus, & antiquissimis Hispaniæ familiis. *Ibid. anno 1672. in 4.*
29. *Arca Noë*, qua architectura, & fabrica Arce exponitur in 3. libros distincta, & res ante Diluvium, in Diluvio, & post Diluvium peractas curiosis quæstionibus exponit. *Amstelodami 1673. in fol.*
30. *Turris Babel*, opus in quatuor libros digestum, quo structura Turris, necnon aliæ prodigiosarum fabricarum monumenta exponuntur. *Amstelodami sub prælo in folio.*
31. *Phonurgia Nova*, qua per prodigiosos sonorum effectus, & proprietates, nec non per machinas sono animatas, reciproco consensu, de quacunque re occulta, manifesta, tum inter domesticos parietes, tum foris in distis

- C. VIII. tis regionum locis, fermocinatio institui potest. *Campidone* 1673. in folio.
32. *Musei Collegii Romani à P. Athanas. Kircheri* instituti, descriptio exactissima per *Georgium de Sepibus Valesium* Mathematicum, & *Authoris* in machinis conficiendis, executorem peracta. *Amstelodami* ex *Officina Fanssonio-Waesbergiana*, anno 1678.
33. *Organum Mathematicum* ad disciplinas mathematicas facili methodo addiscendas, in usum Principum primò adinventum, & deinde à *P. Gaspare Scotto* integro Tomo eruditè descriptum, & demonstratum. *Norimbergæ* apud *Enteros*. 1670.
34. *Pantomtrum Kircherianum* ad usum Principum primò ab *Authore* inventum, & à *P. Gaspare Scotto*, integro Tomo explicatum, & demonstratum.
35. *Sphinx Mystagoga, sive Diatribe de Mumia hieroglyphicata* ex *Ægypto* in *Galliam* non ita pridem translata, hieroglyphicorum, quibus inscribitur, symbolorum interpretationem continet. *Amstelodami* apud *Joannem Fanssonium à Waesberge*, anno 1674.

Opera jam prælo parata sequuntur.

36. *Turris Babel Tomus II. & III. Atlas polyglossus intitulatus*, sive Confusio linguarum, in ordinem redacta, quo omnium linguarum atque idiomatum totius Orbis Terrarum disparatissima genera, & species ad 72 linguas novo ausu atque methodo, multorum annorum studio eo labore collecta, orbi literario exponuntur.
37. *Physiologia Kircheriana* multiplici innumerabilium experimentorum varietate comprobata,

quam ex vastis *Ath. Kircheri Pars III.* operibus summa fide, & studio collectam in unum Tomum contraxit *Joannes Stephanus Kestlerus Alfata*.

- † 38. *Ars Analogica*, quæ de quovis proposito themate, per rerum naturalium analogismos, sive symbolicos conceptus, tum expedite scribendi, tum amplè dicendi materia subministratur. *Amstelodami* in folio.
- † 39. *Iter Hetruscum*, quo *Hetruriæ* tum prisca, tum tempore *Reip. Rom.* tum posteræ, origo, situs, natura, politica, catastrophæ, monumenta sacra, profana, nec non naturæ admiranda, triplici ratiocinio, politico, physico, geographico describuntur, & explanantur. *Amstelodami* in fol.
- † 40. *Geometria practica combinata*, in usum Principum elaborata.
- † 41. *Ars Veterum Ægyptiorum hieroglyphica*, quâ *Sacerdotum* priscorum in *Obeliscorum*, statuarum, aliorumque monumentorum hieroglyphicis symbolis disponendis, ordinandis, & singula cum singulis combinandis, ratio, modus, & methodus, à nemine, quod sciam, hucusque tentato artificio verè, & genuinè exponitur, & *Hieroglyphica* sapientia tandem restituta jure dici potest.
- † 42. *Abhenaali, sive Avicennæ Tomus II.* qui & *Canon* dicitur, de medicamentis simplicium, mineralium, plantarum, fructuum, gummium, animaliumque ad Medicorum instantes deprecationes, ex *Hebraica*, & *Arabica* lingua ab *Authore* in *Latinam* translatus, una cum plantarum figuris. Multa alia mente conservantur, quæ si *Deus* vitam dederit, luci parabuntur.

Nota

C.VIII.

Nota ad Lectorem.

Quicumque corpus integrum horum Operum hæcenus impressorum desideraverit, is ea à Joanne Fanffonio à Waesberge & Filiis Amstelodami librorum Kircherianorum impressoribus, & Bibliopolis, ad unum omnia obtinere poterit. Laus Deo, & Virg. Matri.

Post Elenchum Librorum jam exhibiturum.

- I. **C**ontinentur præterea in Museo Kircheriano Epistolarum 12 Tomi in Folio à 40 Annis ad eum datarum annuatim collecti, quos non solum Pontifices, Imperatores, Cardinales & Principes Imperii, sed & literati Philosophi, Mathematici, Physiologi ex toto orbe ad eum variis linguis, tum honoris causa, tum veluti ad oraculum, de difficillimarum quæstionum ex omni scientia propositarum solutione exaratas miserunt, quas uti plures non contemnendum Thesaurum æstimaverunt rerum in eo contentarum, ita quoque saltem majoris momenti Epistolæ luci ut darentur, institerunt: attamen pro solita Auctoris modestia nihil ab eo hucusque obtinere potuerunt.
- II. Tenentur postea in occluso quodam reconditorio rara quædam opera manu scripta, ex China, India, & Regno Mogor, ad eum tanquam depositarium transmissa, quæ uti sunt raritibus argumentorum conferta, ita quoque operum dictorum Patres, eorundem Auctores, sperant futurum, ut noster Auctor pro sua ad omnibus servendum promptitudine ea ut publici Juris fiant, procurare ne gravetur, idque quam obnixissimis precibus, ne labores eorum penitus interirent, ab eo contenderunt.

Librorum summa hæc est.

- O**pus ingens universalem Sinarum Politico-moralem scientiam continens, in quo de ritibus & moribus Sinarum, de varietate sectarum, de Philosophia Naturali, de artibus uti & de lingua Sinensi, & de mira literarum ex 64 lineis variè transpositis combinatorum inventionem; de Musica, earundemque instrumentis; de Geographia, de Montibus, Maribus, Fluviiis & Urbibus; de Theologicis argumentis, similibusque inter eos controversiis agitur. I.
- De Chronographia Imperatorum Sinensium, ab Anno 275 post diluvium usque ad annum Christi 1666 continuata. II.
- De vita Confutii maximi Sinensium Philosophi ejusque Discipuli Memcii, eorumque morali Doctrina, Christianæ non absimili. Quod opus primò contextum fuit ex præcis omnium Sinensium scriptorum monumentis, à P. Prospero Intercetta Siculo collaborantibus ex Soc. nostrâ Doctissimis & Rerum Sinensium peritia excultissimis P. Rugimont, & P. de Conplet Belgis, & P. Andrea Herdrick Austriaco. III.
- Ex Mogor Regno, quod Indostan vocant, dono P. Henrici Roth Missionarii Mogoritani opera de moribus & ritibus Brachmanum quorum linguæ est peritissimum, & sunt 1. exactissimum Opus totius Grammaticæ Brachmanicæ, cujus & Rudimenta is primus Europæ communicavit. I.
2. Opus eximium & subtile Apophthegmatum cujusdam Brachmani Philosophi, Basext nomine circa errorem illum generalem quo dicunt ipsam materiam primam, & omnia creata esse idem cum Deo, opus sane uti subtilissimum, ita quoque gentili intellectu superius, atque hæc ipse P. Roth Romam ex Mogoris Regno advena propriis manibus I.

C. VIII. nibus P. Kircheri, si occasio se obtulerit imprimenda consignavit.

Deinde ex *America Australi* deposita spectantur apud eum duo nobilissima opera à P. Valentino Estansel Moravo, olim Kircheri Romæ in re literaria socii, quorum prius est *Mercurius Brasilius*, id est de mirabilibus *Brasilie*, quod describuntur primò ritus, & constitutiones naturales Regionis, deinde hominum mores & vita, postea animalia quadrupeda, volatilia, natatilia, insecta, quibus subjungit vegetabilia, arbores, herbas, flores, fructus, & tandem de mineralibus, omniumque jam dictorum virtutibus, & proprietatibus eleganti & polito stylo agit. Opus verè curiosum & dignum consideratione, præsertim cum is omnium inspector & observator fuerit.

Est opusculum phænomenorum solis, quo siderum, circa polum Australem apparentium nobis incognitorum, uti & de Cometarum præterla-

psis annis in *Brasilia* apparentium, motu, duratione, interitu, scitè admodum scripsit, quorum omnium ipse primus ex Astronomis sub Zona Torrida observator fuit & plurima singularia continet *Europæ* Astronomis ignota.

Continetur & hic Opusculum P. Nicolai Mascardi Itali olim Kircheri Romæ in Mathematicis discipuli ex Regno *Chile* ad eum datum in quo Regiones circa *Fretum Magellanicum*, à se noviter detectas, dignas scitu, & à nemine hucusque traditas describit. Deinde miram proprietatem montium, quos *Andes* vocat, queis sub Cœlo altiores esse non putat, quos *Cordelliera Hispani* vocant; de Zona Torrida utriusque Oceani *Zud* & *Nord* Insularumque adjacentium, quæ *Quilloa* dicuntur, stupenda enarrat.

Atque hæc sunt quæ *Musæo* subjungenda censui; *Fanffonio - Waesbergiano* Prælo, si placuerit, reservata.

Laus DEO & B. V. MARIE.

GEORGIUS de SEPIBUS *Valesius*,
Auctoris in *Musæo* Mathematicus, Mechanicus & indignatus discipulus.

IN-

I N D E X R E R U M.

Numerus paginae index est, literæ a & b columnam primam
& secundam indicant.

A.

A	<i>Bbas superbus.</i>	32. a.
	<i>Acetabulum.</i>	22. a.
	<i>Adamantes Boëmici.</i>	42. a.
	<i>Adami Schall effigies.</i>	7. b.
	<i>Adonis simulachrum.</i>	8. a.
	<i>Æs ex Antimonio.</i>	42. a. ex Cinnabrio
	<i>temperatum.</i>	41. b. factitium ex alumi-
	<i>ne & cupreo liquore.</i>	ibid.
	<i>Agathes Senensis, Orientalis, Siciliensis,</i>	
	<i>Boëmicus, Belgicus, Ellipticus.</i>	42. b.
	<i>Agrippina filia M. Agrippæ, uxor Ger-</i>	
	<i>manici.</i>	8. b.
	<i>Alcis cornua & ungula.</i>	29. a, b.
	<i>Alcoranus Arabicus, quo usus Soliman</i>	
	<i>Turcarum Imp.</i>	10. b.
	<i>Alexandri VII. Pontif. effigies.</i>	6. b. nu-
	<i>misma.</i>	49. b.
	<i>Alexandri Farnesii Card. numisma.</i>	50. b.
	<i>Amethystus.</i>	42. b.
	<i>Amida Japonensium idolum.</i>	7. b.
	<i>Amphora.</i>	22. a, b.
	<i>Animal exoticum mephiti exanimans.</i>	31. b.
	<i>Animalia Indica & Mexicana.</i>	3. b.
	<i>Antimonium crudum.</i>	42. a.
	<i>Antonii Caracallæ Imp. statua.</i>	8. b.
	<i>Aqua sapientiæ.</i>	46. a.
	<i>Aquila imperialis hydraulica.</i>	3. a.
	<i>Ara magnetica.</i>	20. a. 39. b.
	<i>Arbor metallorum.</i>	46. a.
	<i>Archite columba libero volatu horas indi-</i>	
	<i>cans.</i>	3. a. 19. b.
	<i>Argentum capillare.</i>	41. b.
	<i>Argilla.</i>	26. b. 27. a.
	<i>Armadillus Ericius loricatus.</i>	27. a. Me-
	<i>xicarus.</i>	ibid.
	<i>Ars Colibistica.</i>	22. a.
	<i>Astrites.</i>	16. a, b.
	<i>Astrolabia.</i>	4. a. 17. a.
	<i>Atramentarium ex quinque marmoris spe-</i>	
	<i>ciebus elaboratum.</i>	42. b.
	<i>Atramentum Sinicum.</i>	35. a.
	<i>Augusti Principis Luneburgensis &</i>	
	<i>Brunsvicensis effigies.</i>	7. a, b.

<i>Aurea marcasita.</i>	42. a.
<i>Aurum pallidum prout in venis reperitur.</i>	41. b.

B.

<i>Bacchi simulachrum.</i>	8. a.
<i>Balenæ branchia.</i>	23. b.
<i>Barantolæ Regis effigies.</i>	7. a.
<i>Bernini sculptoriæ artis specimina.</i>	1. b.
<i>Bibliothecium Authoris.</i>	1. a.
<i>Buccinæ.</i>	28. b.
<i>Busta Salvatoris & B. V. Matris.</i>	7. a.

C.

<i>Catoptrica.</i>	36. a. Alexandri VII. Pont.
<i>exhibitio.</i>	37. b.
<i>Cauda Syrenis.</i>	23. b.
<i>Chalcedonii.</i>	42. b. glauci tabellula. ibid.
<i>Chamæleon aqueus.</i>	46. b.
<i>Chinensium idola</i>	4. b. cochlearia. 34. b.
<i>Christinæ Alexandræ effigies.</i>	7. a.
<i>Christophori Clavii effigies.</i>	7. b.
<i>Clava fortis Americana.</i>	34. b.
<i>Clementis VIII. PP. numisma.</i>	49. a.
<i>— IX. PP. effigies.</i>	6. b.
<i>Clepsydra.</i>	54. a.
<i>Cobaltum.</i>	41. b.
<i>Cochlea Archimæda.</i>	57. a.
<i>Cochlæ pentadactyla.</i>	28. b.
<i>Cochlearia Chinensium.</i>	34. b.
<i>Conchyliæ marina.</i>	27. b. 28. a.
<i>Confutius.</i>	7. b.
<i>Congius.</i>	22. a, b.
<i>Conicum speculum.</i>	38. b.
<i>Corallus.</i>	45. a.
<i>Cornamusa.</i>	51. a.
<i>Corvus purpureus Brasiliæ.</i>	33. b.
<i>Craticula Dureri.</i>	17. b. Kircheri. ibid.
<i>Cribrum versatile.</i>	4. b.
<i>Crocodili duo.</i>	24.
<i>Crocodili lachrymæ in proverbio dictæ.</i>	24. b.
<i>Crystalla montana.</i>	42. a.
<i>Crystallinæ spheræ duæ tonitruantes.</i>	40. a.

INDEX RERUM.

Cucurbita Mexicana, & ex eis vasa. 34. a.
Culeus. 22. a.
Cultri Sinensium. 35. a.
Cupido horarius. 37. b.
Cupidinis simulachrum. 8. a.
Cyathus. 22. a.
Cylinder crystallinus. 14. a.
Cymba magneti animata. 18. b.

D.

Diadema Regis Sinarum. 34. b.
Dianæ marmorea statua. 8. a.
Diogenes Cynicus. 8. b.
Dioptrica Christi effigies, &c. 39. a.
Divinatoria machina seu statua. 4. a.
 19. a. 60. a.
Drachma. 22. a.
*Durlacensium principum & marchionum
 Badensium duorum effigies.* 7. b.

E.

Echometra. 17. b.
*Edmundi celebris Galliarum concionato-
 ris effigies.* 7. b.
Electri spectacula. 43. a. & seqq.
*Elenchus librorum Athanasii Kirche-
 ri.* 61. & seqq.
Epistolarum Kircherianarum Tomi XII.
 65. a.
*Excrescentia mineralis in formam amethy-
 storum.* 41. b.
Experimentum hydrargyrostaticum. 47. a, b.

F.

Ferdinandi I. II. III. Impp. numismata.
 49. b. II. & III. Impp. effigies. 6. b.
*Ferdinandi Alberti Ducis Braunsvicen-
 sis & Luneburgensis effigies.* 7. b.
Ferdinandi de Medices effigies. 7. a.
Figura Cameæ. 43. a.
Flos ferri. 42. a.
Fons genium aquæ insidentem circumagens.
 3. a.
Fons Isidem sustinens. ibid.
*Fonticulus sphaeram Atlanteam circum-
 gens.* 2. b.
Fungi impetrati. 33. b.
Framea Turcica. 7. 8. Japonica. 34. a.

G.

Geniorum turba choreas agens. 3. a.
Geographica tabula prægrandes quatuor.
 6. a.
Gigantum ossa putatitia. 33. b.
Globi duo abortivi. 35. b.
*Globi duo prægrandes, & alii duo minores,
 unus Cælestis, alter Terrestris.* 16. b.
Globi cælestes & terrestres. 3. b.
Globorum solidorum motus varii. 4. b.
*Globus crystallinus in aquis Salvatoris re-
 surrectionem representans.* 3. b.
Globulorum lusus. 58.
*Guilielmi Ducis Bavariæ & Renatæ
 uxoris numisma.* 50. b.
Guldenleeuw effigies. 7. a.
Granati Boëmici unâ cum vena. 42. a.
Granati Corsicensis frustum. 42. b.
Granatus ruber. ibid.
Gregorii XIII. Pont. numisma. 49. a.
 — XV. Pont. numisma. 49. b.

H.

Helicæ duæ spirales. 2. b.
Hemina. 8.
Henrici IV. Gall. Regis effigies. 8. b.
Herculis statua. 8. b.
Hippopotamus. 30. a, b. 31. a, b.
Hirundo marina. 4. b. 23. a. ejus ala.
 34. a.
*Historia de Lusitano in medio Crocodili &
 Tigridis.* 24. b. 25. a, b. de sponsa à
 Crocodilo devorata. 25. a, b. 26. a.
Holometra. 17. b.
Holsatiæ trium principum effigies. 7. b.
Homerus Poëta. 8. b.
Horologia. 54. Sciaterica seu solaria. 54.
 a, b. *Hydraulica.* 54. a. *Sympathica.* ib.
Mechanica. ibid. *Aquatica.* 55. b.
Horologia Aquatica. 55. b.
Horologium anacampiticum. 55. a.
Horologium Astronomicum. ibid.
Horologium hydraulicum. 3. a. 54. a.
Horologium mirificum. 19. a.
Horologium pendulo indicans horas. 55. a.
Horologium rotale musicam sonans. ibid.
Horoscopia solaria. 3. b. 54. a.
 I. Ja-

INDEX RERUM.

I.

Japonica framea. 34. a. *quâ interempti Je-*
suitæ quidam. 34. b.
Icones congorum, vasorum antiquorum, ur-
narum, ponderum & mensurarum. 4. a.
Idola Chinenfium. 4. b.
Iguana Americæ Mexicana. 28. b. 29. a.
Illyricanum orationum volumen. 10. b.
Impetrata. 4. a.
Innocentii X. effigies PP. 6. b. *numi-*
fma. 49. b.
Instrumenta Mathematica. 16. & seqq.
Geometrica. 17. b. *Scenographica.* *ibid.*
Musica. 50. & seqq.
Joannis Friderici Com. de Valenftain,
&c. effigies. 7. b.
Josephi Anchietae effigies. 7. b.
Isis multimammia. 8. a.
Julii II. PP. numisma. 49. a.
Jupiter Ammonius. 8. a.

L.

Lampas horodiætica. 55. b.
Lampades antiquæ. 4. a. 15. & seqq.
Larvarum marmorearum descriptio. 5. a,
b. 6. a, b.
Leonardi Lessii effigies. 7. b.
Leopoldi I. Imp. effigies. 6. b.
Leopoldi Archiducis Austriae effigies.
7. a. *numisma.* 50. a.
Lignum impetratum. 42. a.
Ligna facta ponderosiora & fundum aquæ
petentia. 33. b.
Ligula. 22. a.
Lithantrax. 42. b.
Litui. 51. a.
Lucerna magica Kircheri inventum.
39. a, b. 40. a.
Lucerna ririfica Solis splendorem exhibens.
40. a.
Lucernæ antiquæ. 4. a. 15. & seqq.
Lucinæ marmorea statua. 8. a.
Ludovici XIII. Gallia Regis numisma.
49. b.
— XIV. Gallia Regis effigies. 7. a.
— Ludovisii Card. numisma.
50. a.

Luminaria perpetua. 15. b. *eorum impossi-*
bilitas. 16. b.
Lynx Mexicana. 31. a, b.

M.

Machina hydrostatico-magnetica. 2. b. *ma-*
gnético-hydraulica. *ibid.* *vaticinatrix*
seu divinatoria. 4. a. 19. a. 60. a.
Machinae hydraulicae. 3. a.
Magnes. 18. a, b. *Æolius.* 4. b. 32. a.
Mandioca panis Brasiliae. 34. b.
Manucodiata avis Paradisi. 33. a.
Marcasita 41. b. *præparata ex Cadmia, seu*
Cobalto & Arsenico. 42. a. *aurea.* *ibid.*
aureæ vena. *ibid.*
Marcus Tullius Cicero. 8. b.
Margaritæ Austriacæ effigies. 7. a.
Marmor Mexicanum. 34. a.
Marmoris candido-rubei frustum. 42. a.
viridis. *ibid.*
Marmorea glauco-viridis tabella. *ibid.*
Mensa cum effigie Salvatoris picta à Gui-
doreneo. 1. b.
Mercurius philosophorum. 46. a.
Meridianam lineam inveniendi praxis nova.
19. a.
Messalina. 8. b.
Metallica planta. 45. b.
Metallum argenteum. 41. b. *cupri.* 42. a.
Microscopia. 40. b. 52.
Minera Cadmia. 41. b. *stanni.* *ibid.*
Mineræ æris coloris argentei. 42. a.
Mineræ argentei coloris massa. 41. b.
Minerale æris argentei coloris. *ibid.* *ar-*
gento & plumbo temperatum. *ibid.* *atri-*
coloris. *ibid.*
Minerale nigrum argento pollens. *ibid.*
Minerale auro prægnans. *ibid.*
Minerva Dea. 8. a.
Mobile perpetuum apparens. 56. *arti-*
fiale in rerum natura non datur.
ibid.
Motus perpetuus hydraulicus. 4. b.
Moyfis statua figulina. 8. b.
MSa opera ex China, India & Regno
Mogor allata. 65, 66.
Mures Moscovitici. 29. b.
Murices. 28. a.
Musetæ

INDEX RERUM.

<i>Musetæ.</i>	51. a.		
Mufurgia opus Kircheri.	50. a.		P.
N.			
Navaztmachel effigies.	7. a.	<i>Pagodæ famosissimum Sinenfium idolum.</i>	7. b.
Nepal Regis effigies.	7. a.	<i>Palladis simulachrum.</i>	8. a.
Nephriticum poculum.	34. a.	<i>Pantometrum.</i>	17. b.
Neptuni simulacrum.	8. a.	<i>Papiliones marini.</i>	28. b.
Novaculæ Sinenfium.	35. a.	<i>Parallelogrammum relatum.</i>	17. b.
Numismata. 48. & feqq. XII Cæfa-		<i>Pauli V. Pont. numisma.</i>	49. a.
rum. 48. b. 49. a. Romanorum		<i>Perspectivæ, picturæque plurimæ.</i>	6. a, b.
Pontificum. 41. a, b. Austriacorum		<i>Phiala aqua vitriolata naturali plena.</i>	14. b.
Imp. Galliæ Regis. 49. b. Cardina-		<i>Philippi IV. Hisp. Regis effigies.</i>	7. a.
lium. 50. a. Ducis Baviariæ. 50. b. ma-		<i>Phœnix rediviva.</i>	45. a.
gica & superstitiofa, &c.	ibid.	<i>Phyfa.</i>	23. a.
O.		<i>Phyfeter.</i>	24. a.
<i>Obelifci quatuor majores, duo minores.</i>	2. b.	<i>Pica Brafilix.</i>	32. a.
<i>Obelifci Ægyptiorum. 10. a. &c. eorum</i>		<i>Pii IV. PP. numisma.</i>	49. a.
<i>etymologia. 10. b. Romæ tredecim fu-</i>		<i>Pila Æoliæ.</i>	4. b.
<i>perftites ex Ægypto delati.</i>	11. a.	<i>Pinnae.</i>	28. b.
<i>Obelifcus Alexandrinus. 11. a. 12. a, b.</i>		<i>Planifphæria.</i>	4. a. 17. a.
— <i>Chriftinæ Alexandræ. 12. b.</i>		<i>Plectra.</i>	51. a.
— <i>Clementis IX. PP. 11. a.</i>		<i>Plumbum purum.</i>	41. b.
— <i>Flaminius. 11. a, b.</i>		<i>Poculum nephriticum. 34. a. ftanneum hy-</i>	
— <i>Lateranenfis feu Rameffæus. ib.</i>		<i>draulicum.</i>	14. b.
— <i>Mahutæus. 11. a. 12. a.</i>		<i>Porcellana vafa Chinæ in forma idolo-</i>	
— <i>S. Mariæ Majoris. 11. a.</i>		<i>rum.</i>	34. a.
— <i>Medicæus. 11. a. 12. a.</i>		<i>Porphyrites.</i>	42. b.
— <i>Minervæ. 11. a.</i>		<i>Prifmata cryftallina.</i>	40. b.
— <i>Pamphilius feu Rameffæus. 11. a.</i>		<i>Proſpectiva architectonica. 3. a. catoptrica.</i>	
	12. a.		37. a.
— <i>Rameffæus. 11. a, b. 12. a.</i>		<i>Proteus Catoptricus. 38. a. metallorum.</i>	
— <i>Vaticanus. 11. a.</i>			46. a.
<i>Officina rerum peregrinarum. 3. b. fru-</i>		<i>Pfalteria.</i>	51. a.
<i>ctuum mundi ſubterranei, &c. ibid.</i>		<i>Psychroſcopia.</i>	52. 53. a.
<i>Onager. 29. a.</i>		<i>Pueri duo marmorei, opus Bernini.</i>	8. b.
<i>Optica. 35. a, b. 36. a.</i>		<i>Pulpitum verſatile continens numifmata</i>	
<i>Oraculum Delphicum. 4. a. 60.</i>		<i>XII Romanorum Imp. 1. a, b. 48. b.</i>	
<i>Ovatum primum cum inſcriptione Chaldai-</i>			49. a.
<i>ca & Arabica. 4. a, b. ſecundum cum in-</i>		<i>Purpuræ.</i>	28. a.
<i>ſcriptione Syriaca & Ægyptiaca. 4. b.</i>		<i>Pyxides graduatæ cum dioptris.</i>	17. b.
<i>5. a. tertium cum inſcriptione Hebraica</i>		Q.	
<i>& Samaritana. 5. a. quartum cum in-</i>		<i>Quadrata Geometrica.</i>	17. b.
<i>ſcriptione Græca & Latina. 5. a, b.</i>		<i>Quadrans Catoptricus.</i>	36. a.
<i>quintum cum inſcriptione Perſica, Sy-</i>		<i>Quadrantal.</i>	22. a.
<i>riaca & Æthiopica. 5. b.</i>		<i>Quadrantes.</i>	4. a. 17. a, b.
		<i>Quaracies.</i>	33. b.
		<i>Quartarius.</i>	22. a.
			R. Radius

INDEX RERUM.

R.	T.
<i>Radius Astronomicus.</i> 17. b.	<i>Tabula 72 diversis characteribus nomen DEI exprimens.</i> 10. b.
<i>Raja.</i> 26. b. 27. a.	<i>Tabule duæ deargentatæ, Sinicis characteribus inscriptis.</i> 9. b.
<i>Ramphastus.</i> 32. a.	<i>Talci materia.</i> 42. a.
<i>Rhinocerotis cornua.</i> 30. a. <i>Rhinoceros avis.</i> 32. a.	<i>Tantali poculum.</i> 14. a.
<i>Rota Catoptrica.</i> 17. b.	<i>Tartariæ regum effigies.</i> 7. a.
	<i>Teccala lapis & ex eo vasa.</i> 33. b.
	<i>Telescopia.</i> 40. b.
	<i>Testudo marina.</i> 26. b.
	<i>Theatrum catoptricum.</i> 3. a. 36. b. 37. b.
	<i>Octogonale.</i> 37. b.
	<i>Thermometra seu Thermoscopia.</i> 3. b. 52. a.
	<i>Tonitru mechanicum.</i> 46. b.
	<i>Topazii.</i> 42. a.
	<i>Torpedo marina.</i> 27. b.
	<i>Torques Anthropophagorum Brasiliensium.</i> 35. a.
	<i>Trochi Nilotici.</i> 28. a.
	<i>Tubus Opticus.</i> 40. b.
	<i>Turbines ὠρμωφοί.</i> 28. a. <i>anonymi.</i> ibid.
	<i>Typhis magneticus.</i> 18. b.
	V.
	<i>Vas ventricosum in quo aqua hermeticè sigillata non corrumpitur.</i> 13. b.
	<i>Vasa lacrymatoria.</i> 10. b.
	<i>Vasorum fictilium descriptio.</i> 6. b.
	<i>Vaticinatrix machina seu statua.</i> 4. a. 19. a. 60. a.
	<i>Vectis perpetua.</i> 3. a.
	<i>Vena & flos ferri.</i> 42. a.
	<i>Vena aureæ marcasitæ.</i> ibid.
	<i>Vitreæ orbitæ.</i> 20, 21.
	<i>Urna.</i> 22. a.
	<i>Urna Ægyptiæ.</i> 23. a.
	<i>Urbani VIII. PP. effigies.</i> 6. b. <i>numisma.</i> 49. b.
	<i>Vulpes marina.</i> 31. a.
	X.
	<i>Xiphia rostra duo.</i> 24. a.
	Z.
	<i>Zeno philosophus Stoicus.</i> 8. b.
	IN-

INDEX
FIGURARUM,

IN
MUSEO KIRCHERIANO

suis locis inferendarum.

Effigies Auctoris post Præfationem.

Inscriptio Monumenti Sinici	_____	Pag. 9
Obeliscus Flaminius	_____	11
_____ Rameffæus five Lateranensis	_____	ibid.
_____ Pamphilius	_____	12
_____ Mediceus	_____	ibid.
_____ Veranus five Barberinus.	_____	ibid.
_____ Salustius modo Ludovisius.	_____	ibid.
_____ Constantinopolitanus.	_____	ibid.
_____ Mahuteus	_____	ibid.
_____ Ægyptiacus	_____	ibid.
_____ Chigius	_____	ibid.
Arpanentia Anoptica, five Iconismus 32	_____	37
Iconismus 33	_____	38
_____ 31	_____	40
Horologium Hydraulicum	_____	ibid.
_____ in exteriori Indice.	_____	ibid.
_____ Multiplex	_____	ibid.